

Birkenes kommune

Årsberetning 2013

28.03.2014

Årsberetning Birkenes kommune for 2013

<i>RÅDMANNENS INNLEDNING</i>	3
<i>KOMMUNENS TOTALE DRIFT</i>	4
Momskompensasjon	6
Analyse av den økonomiske utviklingen	7
<i>ØKONOMISK OVERSIKT – DRIFT</i>	12
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSUTGIFTER	13
Samlet oversikt inntekter og utgifter.....	13
Driftsinntekter	14
Driftsutgifter:	15
Selvkostregnskap vann, avløp og feiing.....	16
FINANSINNTEKTER-OG UTGIFTER	18
Finansinntekter	18
Finansutgifter	18
<i>INVESTERINGSREGNSKAPET</i>	19
Tabell investeringsprosjekter som er ferdigstilt i 2013.....	20
Prosjekt 9110 - Natveitåsen tomteområde.....	23
Prosjekt 9120 – Tveide Næringspark.....	24
<i>LÅNEGJELD</i>	25
<i>INTERNKONTROLL</i>	27
<i>OPPFØLGING AV POLITISKE SAKER VEDTATT I BIRKENES KOMMUNESTYRE I 2013</i>	27
Utsatt sak	27
Påklaget sak - behandlet i januar/februar 2014.....	27
Vedtatte saker , men en del av saker som pågår	27
<i>MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON</i>	28
Opplæring	28
Sykefravær	28
Likestilling og mangfold.....	28
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	30
Organisasjon	30
Tillitsvalgte.....	30
Etikk.....	30
<i>MILJØRAPPORT</i>	31
Innkjøpsordning.....	32
Utfordringer.....	32
<i>KOMMUNENS UTFORDRINGER 2014 OG FRAMOVER</i>	33
<i>TJENESTOMRÅDE TEKNISK</i>	35
Måloppnåelse og utførte oppgaver:.....	35
Personal:.....	36
Økonomi:	36
TEKNISK KONTOR/OPPMÅLING	37
VEI, VANN OG AVLØP.....	38
PLAN, UTVIKLING OG KULTUR	39
BYGG OG EIENDOM	41
<i>SKOLE OG OPPVEKST</i>	42

Årsberetning Birkenes kommune for 2013

Måloppnåelse og utførte oppgaver:.....	42
Personal:.....	42
Økonomi:	42
SKOLE, BARNEHAGE OG.....	43
OPPVEKST FELLES	43
BIRKELAND SKOLE	44
VALSTRAND SKOLE.....	45
ENGESLAND SKOLE	46
HEREFOSS SKOLE	47
HELSESTASJONEN	48
BARNEVERNET	49
PP-TJENESTEN	50
BIRKELAND BARNEHAGE	51
ENGESLAND BARNEHAGE	52
NATVEITÅSEN BARNEHAGE.....	53
BIRKENES VOKSENOPPLÆRING og	54
FLYKTINGETJENESTE	54
KULTURSKOLEN	55
<i>HELSE OG VELFERD</i>	<i>56</i>
Måloppnåelse og utførte oppgaver:.....	56
Personal:.....	56
Økonomi:	56
HELSE OG VELFERD FELLES.....	57
SYKEHJEMMET	58
ÅPEN TJENESTE	59
BOVEILEDERTJENESTEN.....	60
HELSE OG REHABILITERING	61
NAV	62
KJØKKEN, KANTINEDRIFT OG VASKERI.....	63
<i>KOMMUNALE FELLESONMRÅDER.....</i>	<i>64</i>
Måloppnåelse og utførte oppgaver:.....	64
Personal:.....	64
Økonomi:	64
STAB - FELLESTILTAK	66
SERVICETORV & ARKIV	67
IT	68
ØKONOMIKONTORET	69
PERSONAL.....	70
KIRKEN OG ANDRE TROSSAMFUNN	71

Vedlegg:

Tertialrapport gjeld fra Gabler

Avkastningsrapport 3. tertial 2013

Kostra analyse

RÅDMANNENS INNLEDNING

Positiv utvikling - på god vei mot balanse i kommunens økonomi:

Kommunens økonomi viser klare tegn til forbedring, og omstilling av driften er godt i gang. Det er likevel langt igjen til en kjernesunn økonomi, som gir reell handlefrihet. Dette betyr at vi må fortsatt bremse utgiftsveksten så mye som mulig og samtidig intensivere omstillingen. Vi må ha overskudd i flere år fremover, for å kunne håndtere gjeld og vekst i tjenestebehov. Den positive utviklingen vises nedenfor, 2012 i parentes:

- Lavere merforbruk enn tidligere -2,1 mill (-2,6)
- Bedre brutto driftsresultat 1,6 mill.(-7,7), brutto driftsresultat korrigert for fondsinntekter/avsetninger, investeringsmva og premieavvik pensjon - 3,2 mill(-14,3).
- Driftsutgiftene 6,5 % (4,5 %) øker mindre enn driftsinntektene 9,4 % (5 %)
- Investeringsgjelden har økt moderat til kr 384,7 mill. (365,5)
- Lønnskostnadene har økt moderat

I 2013 er det gjennomført flere analyser på ulike områder, som viser hvor vi kan hente ut økonomiske gevinster. Det er utfordrende å sette i gang tiltak for å redusere kostnader, samtidig som nye behov dukker opp i løpet av året. Verken tjenestetilbud eller organisasjon er tilrettelagt for å håndtere en slik krevende situasjon.

Omstillingen av kommunens drift er godt i gang for å kunne tilby bedre tjenester og utvikle kommunen til å bli bærekraftig fremover. Det er igangsatt både prosjekter og organisasjonsendringer i løpet av 2013. Tjenesteområdet service og kultur ble avvirket og overført til andre tjenester. Innen teknisk sektor ble tre avdelinger etablert for å sikre strategisk utvikling av fagområdene. Det er igangsatt to prosjekter som gjelder felles administrative tjenester med andre kommuner, dvs innen lønn/regnskap og IT-drift. Lean ble introdusert som arbeidsmetodikk for å kunne jobbe smartere, og noen piloter er igang med forbedringer av sin drift.

Utarbeidelse av kvalitetssystem/interkontrollsystem er også igangsatt i utvalgte pilotavdelinger. Innen forvaltning har vi spesielt jobbet med stedsutvikling og kommuneplanens samfunnsdel. Utviklingsarbeid og internkontroll har hatt sterk fokus innen skole og oppvekst, og det vil bli vedtatt handlingsplaner for skole og barnehage i juni 2014. Helse og velferd har hatt arbeidsgrupper innen ulike tjenester for å tilpasse tjenestene til behovene som eksisterer i kommunen. Mer mestring gjennom hverdagsrehabilitering er hovedtiltaket, som har vært testet på noen brukere.

Våre utfordringer fremover:

- For høy gjeld i forhold til driftsinntekter, bla.går for mye av inntektene med til å betjene gjeld istedenfor til drift og utvikling av tjenestetilbudet
- Voksende behov for investeringer også i nær fremtid, som følge av mange barn, endrede tjenestebehov og vedlikeholdsetterslep
- Synkende egenkapital og lite midler på fond til å finansiere investeringsbehovet vil føre til høye låneopptak og som igjen vil føre til høye rente og avdragsutgifter. Dette gjør kommunen svært sårbar ovenfor svingninger i økonomien.
- Usikre pensjonsutgifter
- Tjenestebehov endrer seg, og det er krevende å tilpasse seg. Stort behov for tidlig innsats innen helse/velferd og skole/oppvekst og generell omstilling av tjenestene
- Etablere velfungerende systemer for styring og kontroll av tjenestene, for å oppnå beste praksis innenfor stramme budsjettammer
- Utvikle kompetanse og organisasjon i tråd med strategier og behov

Sammen kan vi mer:

Det er ingen tvil om at omstilling og kutt er tøffe tak. Jeg vil takke alle for den formidable innsatsen som gjøres hver eneste dag for de som trenger våre tjenester. Våre kunder kan stole på at vi gjør det som skal til, for å gi nødvendige tjenester - også i en krevende omstilling. Samtidig vil jeg oppfordre kundene våre til å hjelpe oss med å

- prioritere det som er helt nødvendig for å dekke deres behov og
- finne smarte måter å gjøre det på.

Gro Anita Trøan

Rådmann

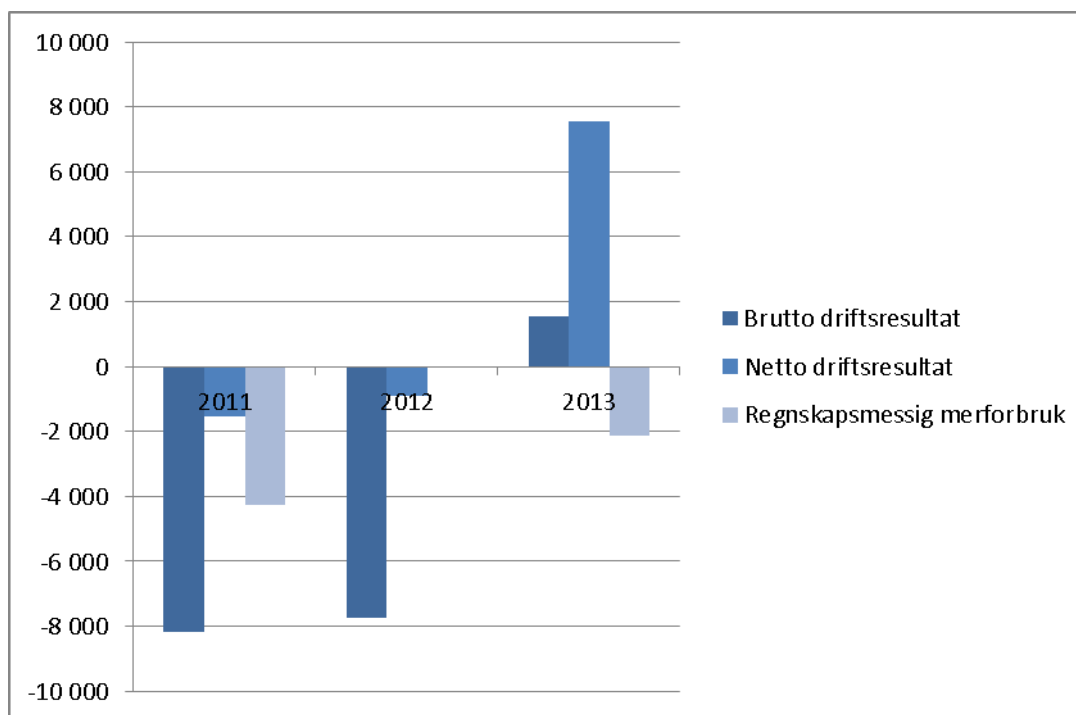
KOMMUNENS TOTALE DRIFT

Årsberetningen for 2013 beskriver kommunens økonomiske stilling ved utgangen av året. Årsregnskapet for 2013 fremlegges i tillegg med noter.

Årsberetningen inneholder både overordnet område samt tjenesteområdenes rapporter.

Alle tall er i hele tusen hvis ikke annet er angitt.

Regnskapsmessig merforbruk:

Brutto driftsresultat er kr 1,6 mill. (0,5 %). Kr 6,2 mill. av driftsinntektene er øremerkede tilskudd til bestemte formål som kommunen må avsette til fond for senere bruk. Det vil si at skatt og rammetilskudd, eiendomsskatt verker og bruk samt andre brukerbetalinger ikke dekker våre løpende utgifter til lønn og andre driftskostnader samt avskrivninger. Til sammenligning utgjorde øremerkede inntekter kr 1,6 mill. i 2012 med et brutto driftsresultat på kr -7,7 mill. i 2012. I 2012 inntektsførte man et premieavvik på kr 5,5 mill. Dette er som forbedret driftsresultatet betraktelig. Slik sett er driftsresultatet forbedret i 2013.

I netto driftsresultat er avskrivningskostnadene tilbakeført mens finansinntekter og finanskostnader er lagt til. Regnskapet viser da et overskudd på kr 7,5 mill. Til sammenligning hadde Birkenes kommune et underskudd på kr 0,8 mill. i netto driftsresultat i 2012. Netto finanskostnader var kr 1,6 mill. høyere i 2013 enn i 2012, hovedsakelig pga av høyere minimumsavdrag på lån.

Årets merforbruk er på kr 2,1 mill. Birkenes kommune har pr. 1.1.2014 et disposisjonsfond på 3,2 mill. kr. (inkl. rentefond på 1 mill.kr). Merforbruket framkommer etter at avsetninger/bruk av bundne fond og overføring av mva til investeringsregnskapet er inntekts- og kostnadsført. I 2012 var tilsvarende merforbruk før bruk av disposisjonsfond 2,6 mill. Forbedringen er imidlertid en god del større ettersom man i 2012 hadde 5,5 mill i inntekt på premieavvik og lavere avdragsutgifter i fht avskrivninger.

I 2013 har store kostnader som lønn fortsatt hatt en moderat vekst akkurat som i 2012. Sosiale kostnader har imidlertid økt noe mer, det er i hovedsak pensjonskostnadene som har hatt vekst, men dersom vi korrigerer for premieavvik på pensjon har det egentlig vært en nedgang i betalbar pensjon. Øvrige driftskostnader har imidlertid hatt vekst i 2013 på 9,7 %. Til sammenligning var denne veksten på 7,5 % mellom 2011 og 2012. Innen teknisk sektor har det vært en økning i kostnader som inngår i tjenesteproduksjon, mens det innen helse og skole har vært en økning i fht. kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon.

Vesentlige positive og negative effekter i regnskapet ifht. budsjett:

- Skatter og avgifter, rammetilskudd + 1,1 mill kr.
- Gevinst på langsiktige plasseringer + 1,6 mill kr.
- Avdrag lån med - 1,7 mill kr, rentekostnader +1,7 mill kr.
- Utbytte/renteuttak -0,7 mill kr. lavere enn budsjettet og lavere renteinntekter - 0,4 mill kr.

Tjenesteområdene:

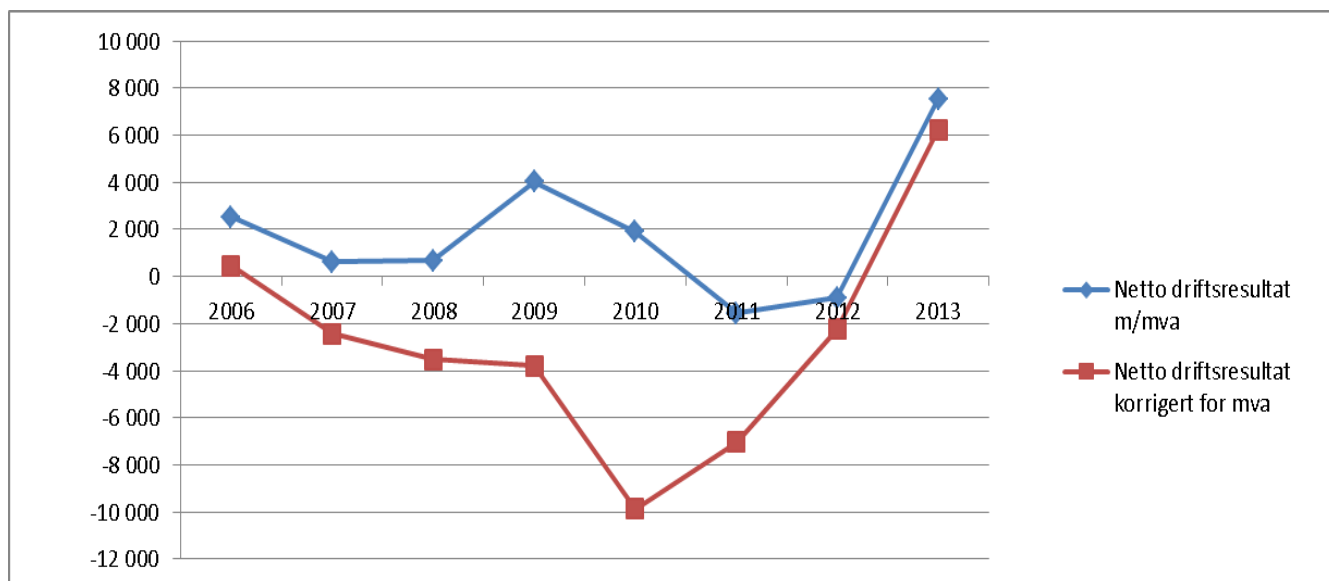
- Merforbruk Teknisk skyldes i hovedsak utgifter til strøm, vedlikehold og kommunale avgifter gjeldende kommunens eiendommer.
- Merforbruk Skole og oppvekst skyldes i hovedsak utgifter til elever i andre kommuner, skyss og flere elever med økte behov.
- Merforbruk Helse og velferd skyldes i hovedsak utgifter i forbindelse med økt tjenestebehov som bla har medført ekstra inneleie.
- Merforbruket i Kirken skyldes en budsjettfeil i 2012, rettet opp i 2013.

Merforbruk på 2,1 mill kr.

På grunn av underskudd i kommunens totale drift, vil de tjenesteområdene som har brukt mindre enn budsjettet heller ikke i år få tilført andel av mindre forbruket til neste år.

	Regnskap 2013	Budsjett inkl. endringer 2013	Avvik
Teknisk	32 037	31 068	969
Skole og oppvekst	120 014	117 830	2 184
Helse og velferd	78 732	78 189	543
Kommunale fellesområder	20 989	21 127	-138
Kirken	3 887	3 759	128
Fellesområder	-255 659	-251 972	-3 687
Herav merforbruk	2 106		

Momskompensasjon

Grafen viser hvordan netto driftsresultatet ville ha vært dersom vi ikke hadde hatt muligheter til å bruke momskompensasjonen i drift. Overskuddene i årene 2009 og 2010 ble benyttet til avsetning av disposisjonsfond for å justere driften etter at momskompensasjonen skulle avvikles.

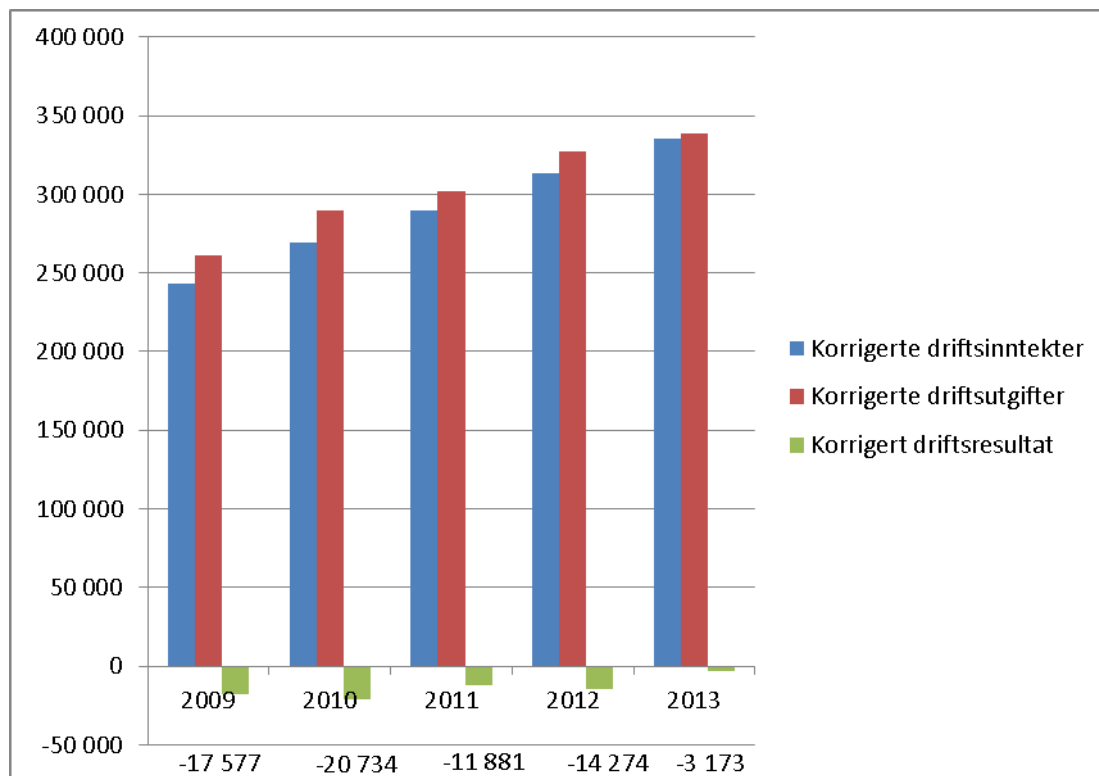
Birkenes kommune budsjetterte med netto momskompensasjon på 1,9 mill kr. Regnskapet viser 1,3 mill kr etter overføring av 80 % av inntekten til investeringsregnskapet.

I 2014 skal all moms av investeringer benyttes til å finansiere investeringsprosjektene, slik at låneopptaket blir redusert tilsvarende.

Analyse av den økonomiske utviklingen

For å få til en reell analyse av hvordan utviklingen har vært over tid, må vi foreta en korrigering av en del tall på både inntekts og kostnadssiden.

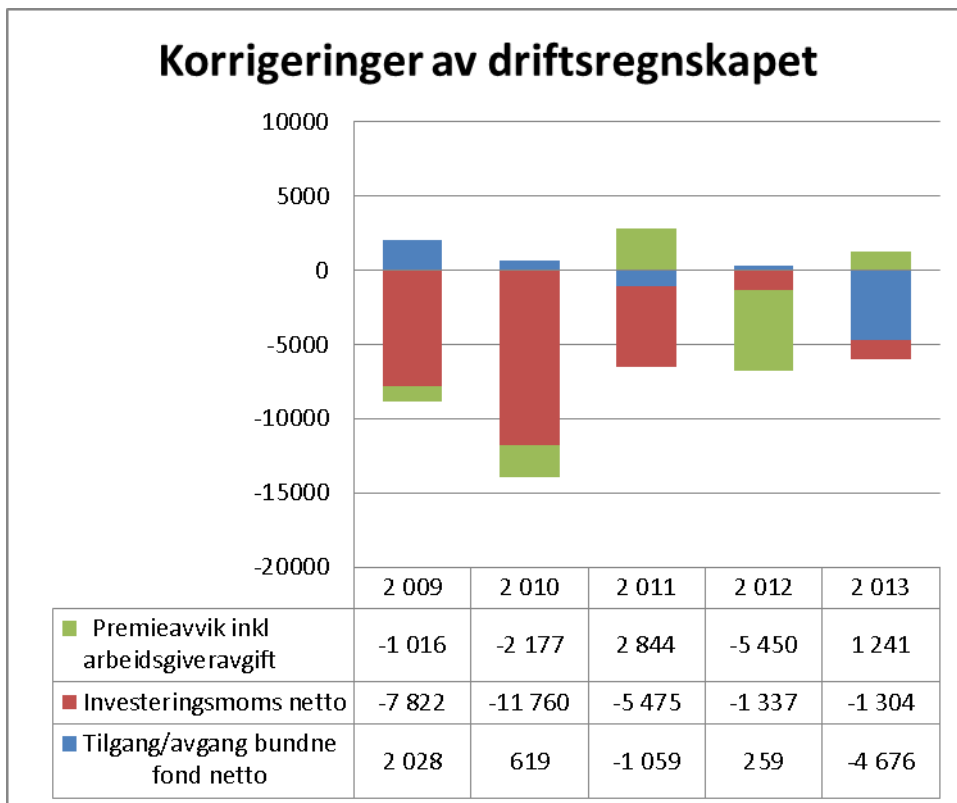
Driftsinntektene korrigeres for avsatt til bundne fond og mva fra investeringsregnskapet. Driftskostnadene korrigeres for bruk av bundne fond, tilbakeføring av mva til investeringsregnskapet og pensjonsordningenes premieavvik inklusiv arbeidsgiveravgift.

Det er tatt utgangspunkt i brutto driftsresultat, dvs resultatet før finansinntekter/finansutgifter og tilbakeføring av avskrivninger som utgjør netto driftsresultat.

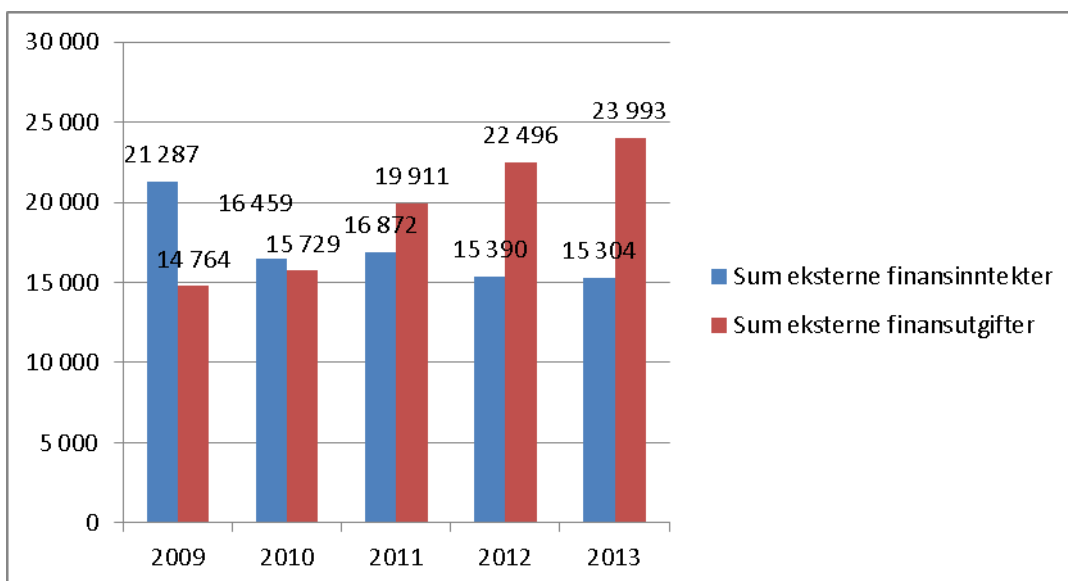
Årets brutto driftsresultat går fra et positivt resultat på 1,6 mill til et negativt resultat på -3,2 mill. I 2012 var tilsvarende et brutto driftsresultat på -7,7 mill til et korrigert resultat på -14,3 mill. Det vil si at vi har hatt en positiv utvikling gjeldende forholdet mellom inntekter og kostnader mellom 2012 og 2013. De korrigerte driftsinntektene har steget med 7,3 % mot 7,9 % i 2012, mens de korrigerte driftskostnadene har steget med 3,6 % i 2013 mot 8,4 % i 2012.

Det er fortsatt ikke balanse mellom inntekter og utgifter, slik det bør være. Brutto driftsresultat er for lavt. Tallene viser tydelig at vi ikke har klart å dekke driftskostnader.

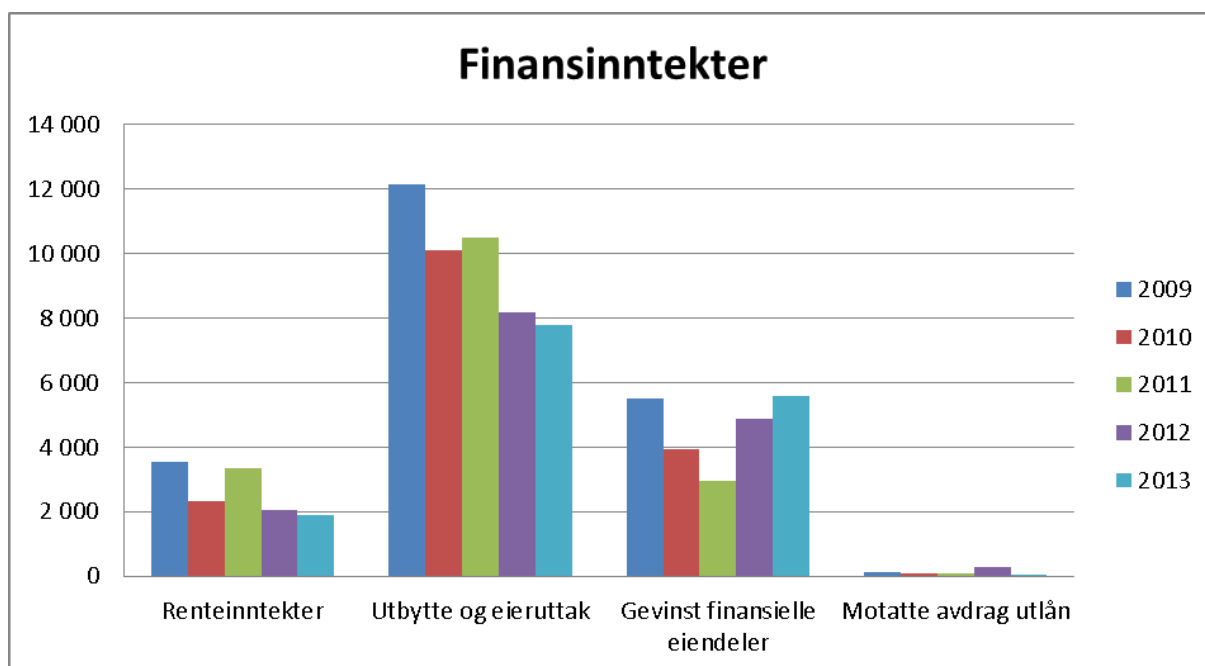

En nærmere kikk på korrigeringene gir et innblikk i årsakene til de store svingningene. Mellom 2012 og 2013 har premieavviket på pensjon vært i stor endring. I 2012 inntektsførtes det hele 5,4 mill. netto premieavvik, mens det i 2013 ble kostnadsført 1,3 mill. Netto mva har vært nokså uendret, mens vi i 2013 har mottatt en god del inntekter som er øremerket bestemte formål, men som ikke er brukt og dermed er ført til bundne fond. Tidligere år ser vi at de største svingningene har utgangspunkt i investeringsmoms, i 2010 var det en netto inntekt på hele 11,8 mill. ført inn i drift. Premieavviket er en kostnad eller inntekt som korrigerer innbetalingene kommunen har gjort til pensjonsfondet til en beregnet kostnad på pensjonskostnadene. Problemet er at det er midler kommunen høyst sannsynlig aldri vil motta i form av penger. Dermed kan en ikke helt regne dem som en inntekt på lik linje med andre.

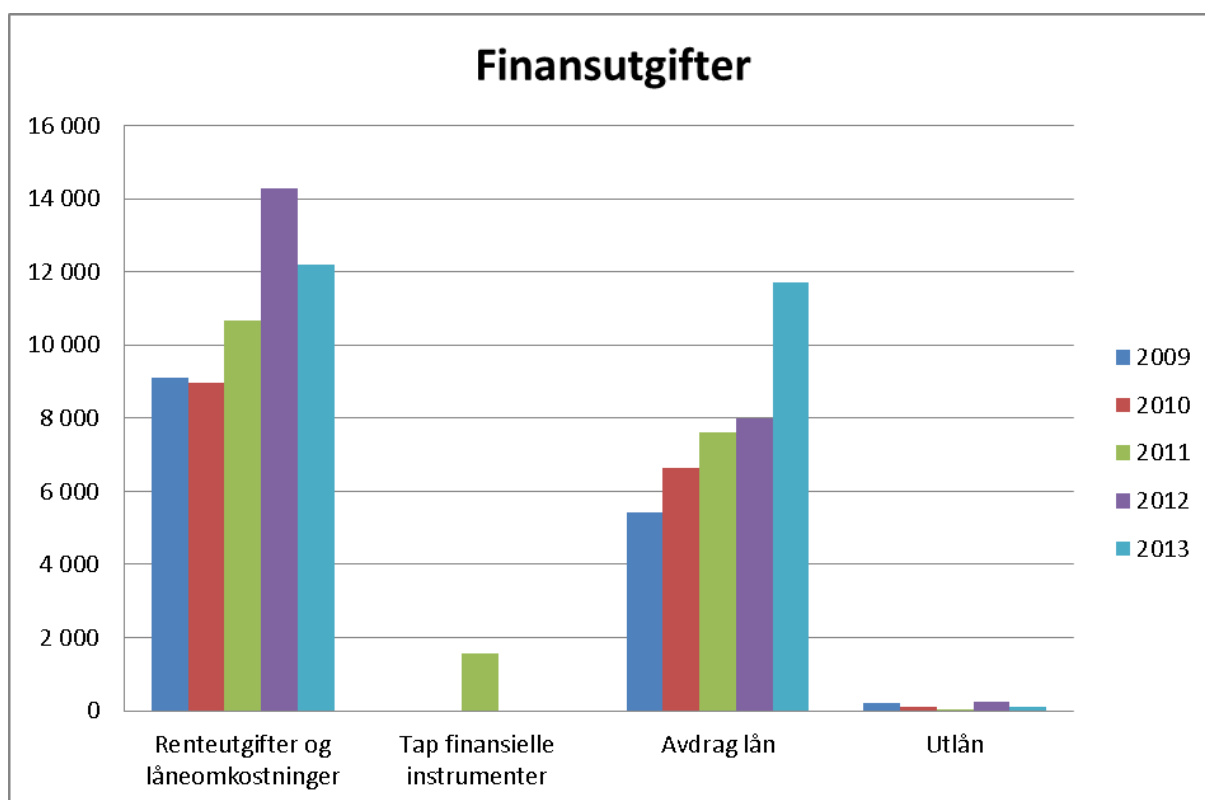
Grafen nedenfor viser utviklingen av finansinntekter-og utgifter

Finanspostene er ikke korrigert. Over tid ser vi at gapet mellom inntekter og utgifter ha blitt større i tidsperioden.

Grafen over viser at finansinntektene totalt sett har gått ned i perioden. Dette knytter seg til nedgang i utbytte og reduserte renteinntekter.

Grafen over viser at summen av finansutgiftene økt. Det gjelder både renteutgifter og avdrag på lån. Økningen i finansutgifter har sammenheng med store investeringer i skole og barnehage i 2010/2011 og skulle nok egentlig ha vært gjenspeilet i avdragsutgiftene i 2012. Kommunen har endret praksis i fht. hvordan minimumsavdragene beregnes og innbetales, derfor får vi et hopp i utgiftene i 2013.

For å komme fram til netto driftsresultat tilbakefører man i kommuneregnskapet kostnadsførte avskrivninger. Avskrivningene har økt betraktelig de senere årene som følge av store investeringer i 2010 som tidligere nevnt.

I netto driftsresultatet «redder» avskrivningene på mange måter kommunen fra å ende opp med merforbruk. Avskrivningene viser kapitalslitet/verdiforringelsen av investeringene som er gjort og er dermed en kostnad for kommunen, men fordi gjeldsavdragene kommer til fradrag som finanskostnad, blir resultatet belastet dobbelt dersom begge er med.

Avdragene er imidlertid lavere enn avskrivningene, og netto driftsresultat blir overvurdert. Slik bør det ikke være. Kommunen kan betale inn mer enn minimumsavdrag, alternativt gjøre fondsavsetninger som f.eks kan brukes til finansiering av investeringer.

Denne måten å beregne netto driftsresultat på vil gradvis tappe kommunene for verdier dersom man ikke foretar fondsavsetninger til fremtidige investeringer, men bruker alt i drift. Ved å analysere balansen ser man tendensene på utviklingen over tid. Også her korrigeres tallene noe.

Omløpsmidler korrigeres for pensjonenes premieavvik. Langsiktig gjeld korrigeres for neste års budsjetterte avdrag som legges til langsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 1(Omløpsmidler/kortsiktig gjeld)

Likviditetsgrad 3((Betalingssmidler-bundne fond-ubrukte lånemidler)/kortsiktig gjeld)

	2009	2010	2011	2012	2013
LIKVIDITETSGRAD 1	2,55	2,41	2,77	1,87	2,17
LIKVIDITETSGRAD 3	0,70	0,49	0,34	0,40	0,20

Likviditetsgraden forteller oss noe om hvilken evne vi har til å betale vår kortsiktige gjeld. Likviditetsgrad 1 bør være større enn 2, og likviditetsgrad 3 bør være større enn 0,3.

Birkenes kommune lå litt under kravet for likviditetsgrad 1 i 2012, mens i 2013 ligger man under på likviditetsgrad 3. I likviditetsgrad 1 inngår ubrukte lånemidler, ved utgangen av 2012 var denne negativ, mens i 2013 har man 18,1 mill i ubrukte lånemidler, dvs at når likviditetsgrad 3 er på 0,2 i 2013 så er det risiko for at man finansierer deler av driften i 2014 med langsiktig lånegjeld. Generelt har likviditetsgraden gått nedover i løpet av de siste årene.

Arbeidskapital(Omløpsmidler-Kortsiktig gjeld) i % av korrigerede driftsinntekter

	2009	2010	2011	2012	2013
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	35	34	32	18	24

Et ønskelig nivå er at arbeidskapitalen utgjør ca 10-15 % av driftsinntektene, Birkenes kommune ligger god over dette, men her ligger det store midler inne i omløpsmidlene som langsiktige plasseringer, det urovekkende er at denne også viser en negativ trend.

Finansieringsevnen(anleggsmidler/(egenkapital+ langsiktig gjeld))

	2009	2010	2011	2012	2013
Finansieringsgrad	0,88	0,88	0,89	0,92	0,91

Et krav til dette er rundt 0,67, men bør definitivt være under 1. Dette sier noe om hvor stor andel av annleggsmidlene som er finansiert med låneopptak.

Egenkapitalprosent((Egenkapital/Totalkapital)*100)

Gjeldsgrad (Gjeld/egenkapital)

	2009	2010	2011	2012	2013
Egenkapital prosent	34	27	21	19	17
Gjeldsgrad	1,98	2,72	3,78	4,28	4,76

Hvor høy egenkapitalprosent det skal være avhenger i stor grad av kapitalintensivitet og risiko. Spørsmålet i en kommune blir: hvor stor må den være for at det ikke skal ramme driftstaktivitetene negativt?

I perioden ser vi at EK% -satsen har sunket. Det har sammenheng med at dispoisjonsfondet er redusert ,samtidig med at gjelden har økt i perioden. Dette fremgår tydelig av gjeldsgraden som måler gjeld i fht. egenkapital. Jo høyere gjeldsgrad kommunen har, desto høyere finansiell giring har kommunen. Det vil si at kommunen er mer sårbar for endringer i finansmarkedene som rentenivå og avkastning.

Nøkkeltallene viser at Birkenes kommune de siste årene har vært på tidligere opptjente verdier, og i stor grad løser nye investeringer ved opptak av langsiktig lånegjeld.

Netto driftsresultat har egentlig vært negativt i årevis. Netto finansresultat hadde imidlertid vært positivt dersom avdragsutgiftene blir trukket ut av regnestykket Kommunen er helt avhengig av utbytteinntekter og avkastning fra langsiktige plasseringer for å få dette til å gå rundt økonomisk.

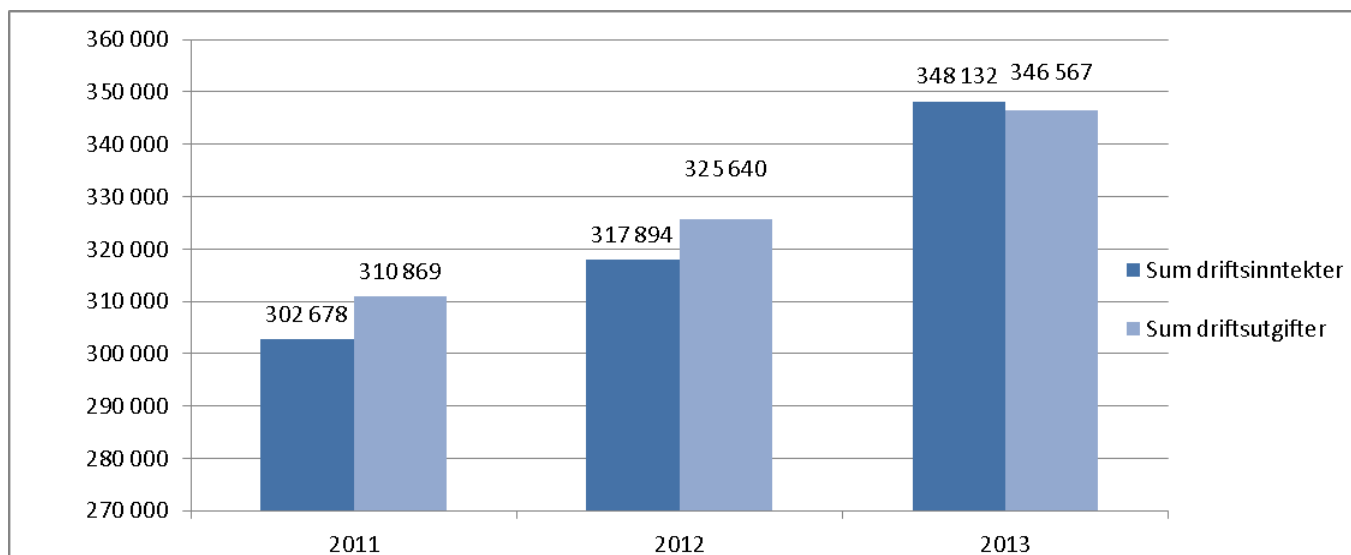
Uten fondsoppbygging til investeringer (kapitalslitet), vil enten gjeldsandelen med tilhørende kapitalkostnader eller driftskostnadene til vedlikehold øke slik kommunen driver nå. I netto driftsresultat erstattes avskrivningskostnadene med avdragsutgifter som er mye lavere enn avskrivningene så lenge kommunen holder seg til minimumsavdragene. Dette medfører at vi belaster resultatet med kostnaden i mange år etter at utstyret det er investert til er utrangert og har behov for erstatning. Uten avsetning til fond til å finansiere dette vil gjelden ekskalere, eller kommunen må beregne økte vedlikeholdskostnader i drift for å foreta nødvendig vedlikehold av eiendommer.

ØKONOMISK OVERSIKT – DRIFT

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2013	Reg. budsjett 2013	Oppr. Budsjett 2013	Regnskap 2012
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	13 911	14 783	14 783	14 412
Andre salgs- og leieinntekter	20 146	20 900	20 900	19 344
Overføringer med krav til motytelse	53 128	22 357	22 357	36 493
Rammetilskudd	158 742	163 634	163 634	145 820
Andre statlige overføringer	7 282	12 026	12 026	12 749
Andre overføringer	1 555	455	455	2 095
Skatt på inntekt og formue	87 091	82 477	82 477	80 672
Eiendomsskatt	5 482	5 600	6 100	5 512
Andre direkte og indirekte skatter	795	786	786	797
Sum driftsinntekter	348 132	323 018	323 518	317 894
Driftsutgifter	0	0	0	0
Lønnsutgifter	179 997	172 858	173 855	173 008
Sosiale utgifter	47 942	47 918	46 922	44 462
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	36 942	29 035	29 035	32 995
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	49 349	46 317	46 317	45 048
Overføringer	18 498	13 256	11 756	16 849
Avskrivninger	14 659	11 698	11 698	13 953
Fordelte utgifter	-821	-786	-786	-675
Sum driftsutgifter	346 567	320 296	318 796	325 640
Brutto driftsresultat	1 565	2 722	4 722	-7 746
Finansinntekter	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	9 691	10 150	11 150	10 202
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	5 566	4 000	4 000	4 892
Mottatte avdrag på utlån	47	75	75	296
Sum eksterne finansinntekter	15 304	14 225	15 225	15 390
Finansutgifter	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	12 190	12 800	12 800	14 273
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	11 705	10 000	9 000	7 985
Utlån	98	150	150	238
Sum eksterne finansutgifter	23 993	22 950	21 950	22 496
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-8 689	-8 725	-6 725	-7 106
Motpost avskrivninger	14 659	11 698	11 698	13 953
Netto driftsresultat	7 535	5 694	9 694	-899
Interne finanstransaksjoner	0	0	0	0
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	26	0	0	6 904
Bruk av bundne fond	1 528	264	264	1 887
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	1 554	264	264	8 791
Overført til investeringsregnskapet	4 993	5 923	5 923	2 005
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	4 259
Avsatt til disposisjonsfond	0	0	4 000	0
Avsatt til bundne fond	6 203	35	35	1 628
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0
Sum avsetninger	11 197	5 958	9 958	7 892
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-2 107	0	0	0

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSUTGIFTER

Samlet oversikt inntekter og utgifter

I 2013 ser driftsinntektene ut til å ha økt mer enn driftsutgiftene. Årsaken til det er at kommunen mottok kr 3 mill. ekstra tilskudd til kalk i 2013 som skal brukes til økt innsats i det arbeidet. Inntektene kan derfor ikke brukes til ordinær drift, men er avsatt til fond. Fra 2010 til 2011 økte driftsinntektene med 5,8 % mens driftsutgiftene økte med 5,9 %. Fra 2011 til 2012 er tilsvarende tall 5,0 % og 4,5 %. Fra 2012 til 2013 har driftsinntektene økt med 9,5 % mens driftsutgiftene har økt med 6,4 %.

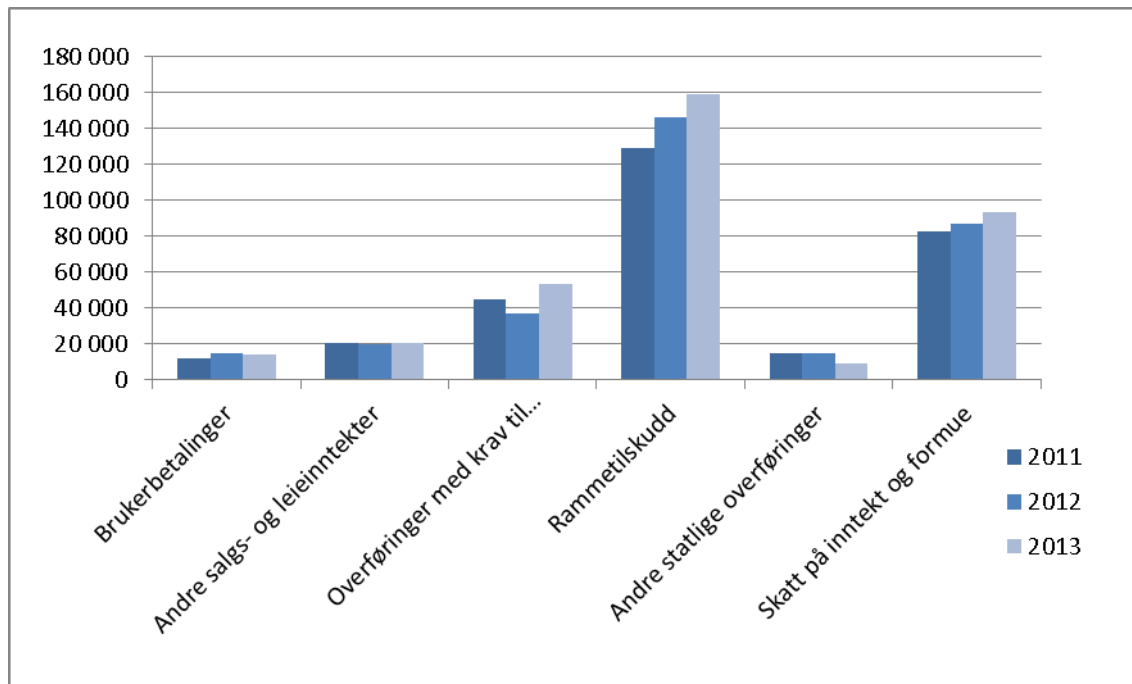
Kommunen har en positiv utvikling når det gjelder å redusere gapet mellom inntekter og utgifter.

Birkenes kommune har et positivt brutto driftsresultat på kr 1,6 mill. mot et negativt på -7,7 mill kr. i fjor.

Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er 0,5 % mot -2,4 % i fjor.

Brutto driftsresultat er ikke positivt i 2013 dersom vi korrigerer for fondsavsetninger, investeringsmva og premieavviket på pensjonsinntekter, men er fortsatt bedre enn i fjor.

Driftsinntekter

Figuren over viser at det er skatte

- og rammetilskudd som er de viktigste inntektskildene for kommunen. De eneste inntektene som kommunen selv direkte kan påvirke er brukerbetalinger, leie- og gebyrinntektene.

Brukerbetaling og andre salgs og leieinntekter har holdt seg jevnt hele perioden og inneholder betaling for institusjonsopphold, barnehager og lignende, samt husleie, vann og avløpsgebyrer, kart og lignende. Brukerbetalinger er redusert med 3,5 % fra 2012 til 2013 og utgjør 0,5 mill kr netto. Inntektsvikten i 2013 skyldes i hovedsak reduksjon i inntekter på institusjon.

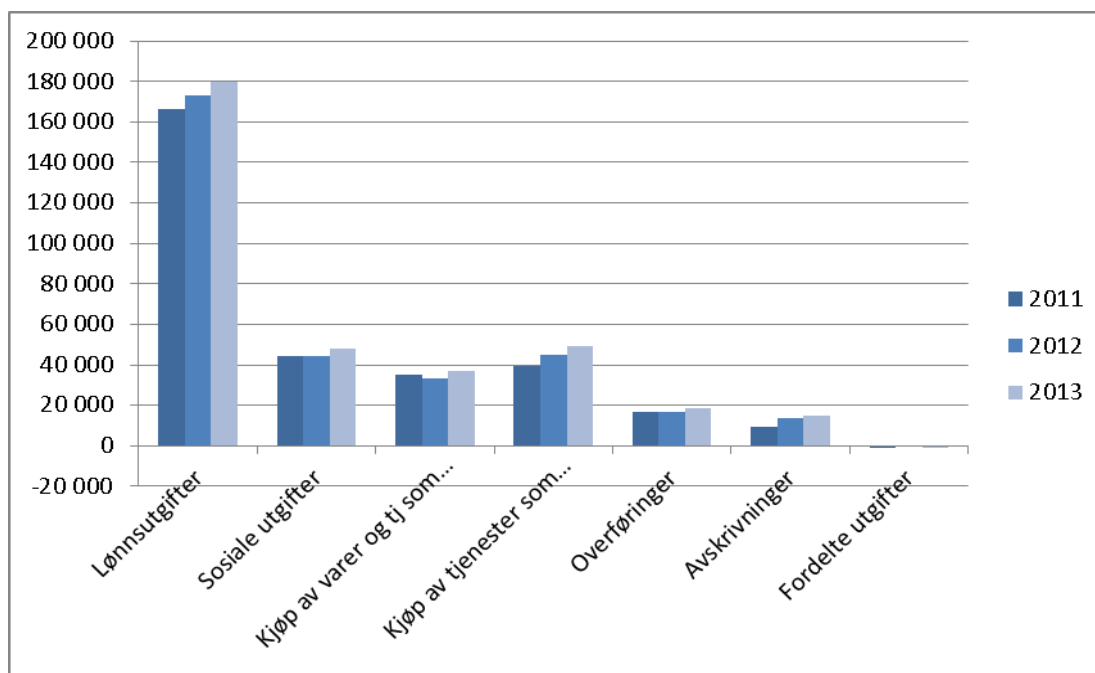
Andre salgs og leieinntekter har økt med 4,1 %. Reelt sett skulle økningen ha vært større, men kommunen har tidligere år regulert husleien mer enn leiekontraktene tilsier. Det medfører at kommunen må tilbakebetale, kr 0,8 mill. Denne kostnaden er det avsatt til i 2013.

Overføringer med krav til motytelse har økt betraktelig i perioden med totalt kr 16,6 mill. Kr 11,2 mill gjelder kalking av Tovdalselva, refusjoner fra staten gjeldende barnehagebarn og inntekter flyktingemottak som i tidligere år var med i inntekten «Andre statlige overføringer». Den resterende økningen skyldes i hovedsak økte momsinntekter både i drift og investering. Det er også noe økte tilskudd til skolen vedrørende flyktinger og økte refusjoner for ressurskrevende brukere. Disse inntektene er utelukkende økt på grunnlag av økning i bruker grupper i kommunen.

Andre statlige overføringer har hatt en nedgang på kr 6 mill. Tilsvarende beløp kan sammenlignes med 11,2 mill. gjeldende overføringer med krav til motytelse. Netto økning gjeldende disse postene er dermed 5,2 mill. Det er tilskudd til kalking i kommunen som utgjør denne økningen, kr 3,2 mill av disse midlene er avsatt på fond, mens resterende dekker årets drift. Ellers har kommunen mottatt kr 1,1 mill. i økt integreringstilskudd samtidig som tilskudd fra fylkeskommunene er redusert.

Rammetilskuddet har økt med 8,9 % fra 2012 til 2013, mens skatt på inntekt og formue har økt med 8 %. I søylen for skatt på inntekt og formue er eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter også med på hhv. 5,5 mill. og 0,8 mill.

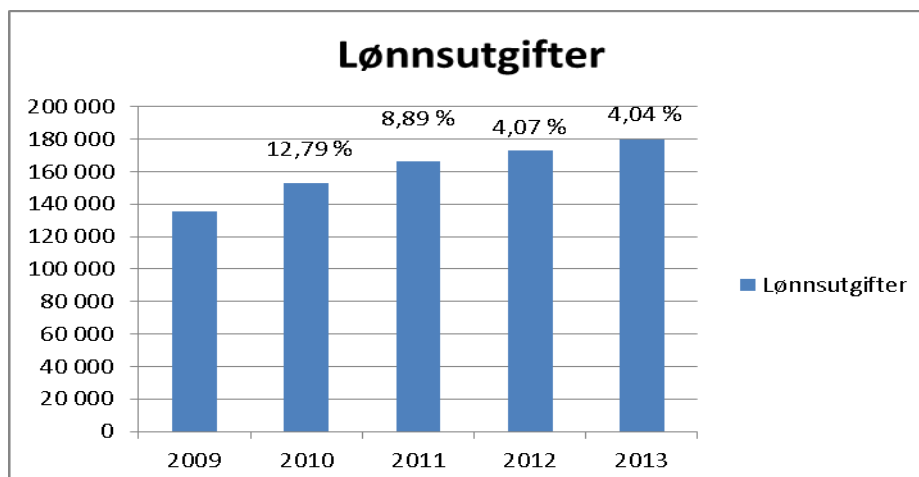
Driftsutgifter:

Kommunens driftsutgifter (ekskl. interne overføringer) består av:

- Lønn og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i produksjon
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter egenproduksjon
- Overføringer
- Avskrivninger

Den største utgiften i kommunens budsjett er lønn og sosiale kostnader. Fra 2011 til 2012 økte lønn og sosiale kostnader med 3,4 %. Fra 2012 til 2013 har denne økningen vært 4,8 %. Av dette har lønnskostnadene økt med 4 %, mens de sosiale kostnadene har økt med hele 7,8 %. Tilsvarende fra 2011 og 2012 var 4 % og 0,1 %. Lønnskostnadene har dermed en jevn utvikling, mens svingningene kommer i pensjonskostnader. Det er særlig premieavviket som utgjør svingningene, men også faktiske betalbare pensjonskostnader. Dersom vi foretar en justering for premieavviket blir det en faktisk nedgang i sosiale kostnader mellom 2012 og 2013 fordi man i 2012 inntektsførte 5,5 mill i premieavvik, mens det ble kostnadsført 1,2 mill. i 2013. Dette er ikke faktiske inntekter/kostnader, men et estimat for pensjonskostnader.

Tabellen viser utviklingen i lønnskostnader de siste 5 år i kroner og i %. Det må imidlertid presiseres at det, særlig inne barnehage, har vært endringer innen bemanning. Det er som følge av endringer både i behov og struktur. Administrasjonen vil analysere utviklingen ytterligere i løpet av 2014.

I gruppen kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon er det som vi kaller driftsutgifter, slik som vedlikehold, kontormateriell, annonser, leie etc økte fra 2013-2013 med 12 %, dette er en økning sammenlignet med 2011-2012 som hadde en økning på 6,5 %. Det er særlig innen teknisk sektor vi har økningen på kostnader som strøm, vedlikehold, kommunale avgifter og innkjøp av kalk. Innkjøp av kalk blir finansert eksternt.

I gruppen kjøp av varer som erstatter tjenesteproduksjon er driftstilskudd barnehager, leger, interkommunalt samarbeid som knutepunktet og skattesamarbeid, kjøp fra kommuner, skyssutgifter etc. Denne gruppen har økt de siste årene og skyldes at vi kjøper flere tjenester fra andre kommuner eller private bedrifter. Det har vært en økning innen både helse og skole ut fra endret tjenestebehov. Økningen fra 2012 til 2013 er på 9,55 %.

Overføringer inneholder momskompensasjon som føres i driftsregnskapet, overføringer andre kommuner, private og tilskudd kirken.

I kommuneregnskapet benyttes lineære avskrivninger. Dette innebærer at kostprisen fordeles med like beløp over anleggsmidlets antatte økonomiske levetid. Avskrivningsbeløpet er økt med 5 % og utgjør i kr 0,7 mill. Avskrivningene skal gjenspeile kapitalslitet på investeringene i kommunen. Avskrivningene har økt mye siden 2011. Det er en følge av store investeringer i skole og barnehage.

Selvkostregnskap vann, avløp og feiing

Selvkost er den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

Følgende områder kan være selvfinansierende i en kommune:

- Vann, avløp
- Renovasjon og slamtømming (Libir)
- Feietjeneste
- Plan- og byggesaksbehandling
- Kart- og delingsforretning
- Skolefritidsordning
- Barnehager
- Kommunale boliger
- Pleie- og omsorgstjenester

Birkenes kommune har kun selvkostberegninger innen områdene vann, avløp og feiing. Lavere utgifter og høyere inntekter for avløp øker fondet med 0,4 mill. kr til 0,5 mill. kr og fondet på vann reduseres med kr 0,05 mill fra 1,6 til 1,5 mill. kr. På selvkostfondet for vann står det nå 0,4 mill. som er eldre enn 5 år, dvs at avsetningen til fond har overskredet tidsmessig i fht hvor lenge en kommune kan holde midler på fond uten å foreta en utbetaling. Beløpet er imidlertid så beskjedent at kommunen planlegger å få til en justering av det i løpet av den nærmeste tiden. Feiefondet økes med 0,09 fra 0,26 til 0,35 mill. kr.

Høsten 2013 ble det innført et selvkostprogram for å få med alle kostnader i selvkostberegningen av vann og avløp.

Fremover vil dette programmet kunne brukes til å beregne riktige priser på gebyrer i fht. planlagte aktiviteter/investeringer innen vann og avløp fremover. Ettersom det er innbyggerne i Birkenes som betaler for vann og avløp i sin helhet, vil det kunne bidra til en større forutsigbarhet i gebyrutviklingen.

Årsberetning Birkenes kommune for 2013

Selvkost:	Avløp	Vann	Feiing
	2013	2013	2013
A. Direkte driftsutgifter	3 464	2 407	459
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	259	218	20
C. Kalkulatoriske rentekostnader	297	368	
D. Kalkulatoriske avskrivninger	634	643	
E. Andre inntekter	-81	-76	
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	4 573	3 560	459
G. Gebyrinntekter	4 971	3 506	539
H. Årets finansielle resultat (G-F)	398	-54	90
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	399		90
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd		55	
K. Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0
L. Saldo selvkostfond per 1.1.2013	99	1 565	257
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd			
N. Saldo selvkostfond per 31.12.2013 (L+M+I-J)	498	1 511	346
Nøkkeltall:			
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	108,7	98,5	119,6
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100,0	100,0	100,1

FINANSINTEKTER-OG UTGIFTER

Birkenes kommunes netto finansresultat ble, som regulert budsjett, negativt med kr -8,8 mill. Sammenlignet med 2012 er det en forverring på kr -1,7 mill. Endringen skyldes primært lavere renteutgifter og høyere minimumsavdrag.

Finansinntekter

Finansinntektene består av renteinntekter kr 1,9 mill., utbytte fra Agder Energi kr 7,8 mill. og avkastning på langsiktige plasseringer kr 5,6 mill. Totalt utgjør dette kr 15,3 mill. som er på nivå med regnskapet i 2012, men kr 1,1 mill. bedre enn budsjettet.

Birkenes kommunes finansfond hadde 31.12.2013 en markedsverdi på kr 70,4 mill. I 2013 har porteføljen gitt en avkastning på 8,6 prosent, noe som er 0,6 prosentpoeng bedre enn porteføljens referanseindeks.

Porteføljen ga en kroneavkastning på kr 5,6 mill. en meravkastning i forhold til budsjettet på kr 1,6 mill.

For å tallfeste risikoen skal porteføljen i henhold til finansreglementet stresstestes minst en gang i året med nærmere spesifiserte parametere. Det vil si at man anslår verdifallet i porteføljen ved ulike endringer i finansmarkedene. Ved utgangen av 2013 var resultatet av stresstesten som følger:

Endring	Verdiendring (i mill. kroner)
Verdiendring som følge av 2 % skift i rentekurven	-3,2
Verdiendring som følge av 20 % fall i globale aksjer	-2,8
Verdiendring som følge av 30 % fall i norske aksjer	-1,1
Verdiendring som følge av 10 % styrking av norske kroner	-1,4
Verdiendring totalporteføljen	-8,5
Verdiendring totalporteføljen (i %)	-12,1%

Hvis alle disse endringene skulle inntreffe samtidig anslås det altså at markedsverdien av porteføljen vil falle med kr 8,5 mill.

Investeringene var per 31.12.2013 fordelt som følger på de ulike aktivaklassene:

Aktivklasser	Markedsverdi		Strategi			Avvik
	Mill. kroner	Prosent	Min.	Mål	Maks.	
Norske aksjer	3,6	5,1%	3%	5%	7%	0,1%
Globale aksjer	14,2	20,2%	15%	20%	25%	0,2%
Norske obligasjoner	25,1	35,7%	20%	35%	50%	0,7%
Globale obligasjoner	20,8	29,5%	15%	30%	50%	-0,5%
Pengemarked/bankinnskudd	6,7	9,5%	5%	10%	37%	-0,5%
SUM	70,4	100%		100%		

Oversikten viser at det kun er marginale avvik fra de vedtatte målene i strategien når det gjelder fordeling mellom de ulike aktivaklassene. Komplette avkastningsrapport følger som vedlegg til årsberetningen.

Komplette avkastningsrapport følger som vedlegg til årsberetningen.

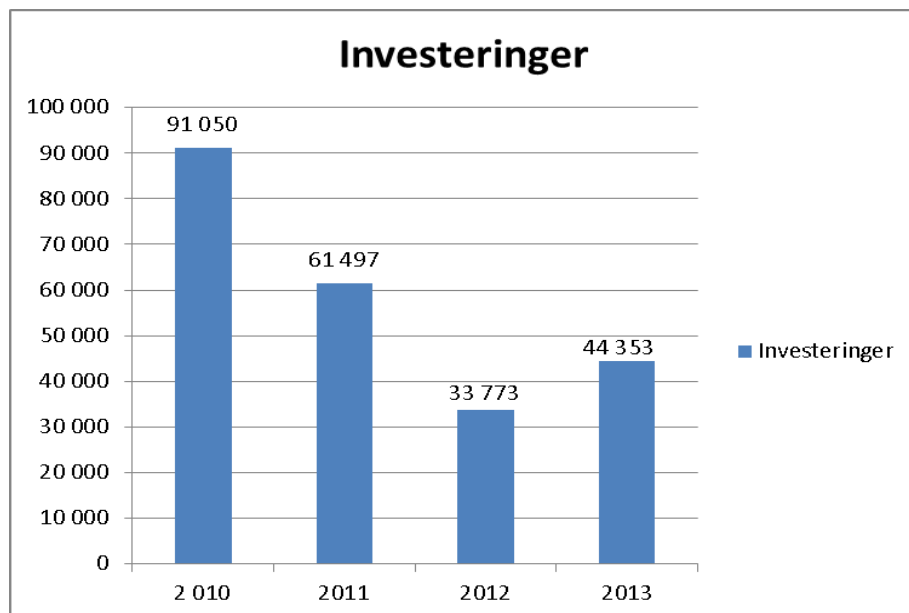
Finansutgifter

Renteutgifter- og låneomkostninger er utgiftsført med totalt kr 12,2 mill i 2013. Dette er kr 0,6 mill lavere enn budsjettet. Dette skyldes lavere gjennomsnittlig lånerente enn forutsatt i budsjettet.

Avdrag er i regnskapet for 2013 utgiftsført med kr 11,7 mill., en økning på 3,7 mill. sammenlignet med 2012. Når det gjelder avdrag sier Kommuneloven at lånene skal avdras jevnt og planmessig. Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. (Kommuneloven § 50 nr. 7) Den store økningen i avdrag har sammenheng med endring av praksis i beregning av minimumsavdrag. Tidligere praksis førte til at minimumsavdragene kunne bli for små dersom man hadde hatt år med store investeringer i året før. I driftsresultatet har dette delvis blitt kompensert ved at det også har vært noe for høye avskrivninger, men kommunens totale merforbruk har blitt for lavt i et finansielt orientert kommuneregnskap. Kommunen skulle ha betalt større avdrag i tidligere år.

INVESTERINGSREGNSKAPET

I forbindelse ny investeringsforskrift, og nye rutiner mht. investeringsprosjekter som Birkenes kommune har innført, har kommunen foretatt en grundig gjennomgang av aktiverte eiendeler (anleggsmodulen) og avsluttede prosjekter.

Birkenes kommune investerte for vel 44 mill kr. i 2013,

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap 2013	Reg. budsjett 2013	Oppr.budsjett 2013	Regnskap 2012
Investeringer i anleggsmidler	44 353	62 722	62 722	33 773
Utlån og forskutteringer	7 578	7 630	7 630	8 628
Avdrag på lån	2 253	6 000	6 000	1 791
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	9 701
Avsetninger	1 330	0	0	44
Årets finansieringsbehov	55 515	76 352	76 352	53 938
Finansiert slik:	0	0	0	0
Bruk av lånemidler	19 951	48 399	48 399	41 634
Inntekter fra salg av anleggsmidler	21 188	21 500	21 500	5 462
Tilskudd til investeringer	919	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	8 396	0	0	3 876
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	50 455	69 899	69 899	50 972
Overført fra driftsregnskapet	4 993	5 923	5 923	2 005
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	67	530	530	960
Sum finansiering	55 515	76 352	76 352	53 938
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Investeringsbudsjettet skal nå være ettårig, og er bindende for underordnede organer, dvs. krever årlige bevilgninger. **Ubrukte budsjettmidler vil dermed ikke kunne overføres neste år slik som tidligere, men må vedtas i neste års budsjett.** Investeringsbudsjettet må reguleres etter behov for å oppfylle krav til balanse og realisme. Alle midler er frie og anses som felles finansiering av investeringsporteføljen, unntatt øremerket finansiering fra andre. Begrepet udekket/udisponert gjelder samlet for investeringsbudsjettet og ikke for enkeltprosjekter. Prosjekter som går over flere år må tas inn i det enkelte investeringsbudsjett med forventet forbruk i det kommende året. Vesentlige endringer i fremdriften må budsjettreguleres.

Investeringsprosjekter må følges opp løpende i prosjektperioden, og det skal utarbeides egne prosjektregnskap som gir grunnlag for å vurdere utgiftene opp mot vedtatt kostnadsramme, samt gi grunnlag for budsjettoppfølging.

Investeringsprosjekter avsluttes med å sette opp et sluttregnskap, hvor avvik i forhold til kostnadsrammen fremgår. Sluttregnskapet kan vise prosjektspesifikk finansiering, og salderes med generell finansiering. Sluttregnskapet behandles av kommunestyret og eventuelle overskridelser eller besparelser i prosjektet behandles gjennom bevilgnings saker.

Tabellen ovenfor viser brutto investeringsprosjekter eksklusiv salgsinntekter/finansiering og utlån.

Tabell investeringsprosjekter som er ferdigstilt i 2013

(Ja) og de som ikke er ferdigstilt i 2013 (Nei)

Prosj.	Prosjektnavn:	Totalt medtgått pr 31.12.13	Totalramme pr 31.12.13	Avvik regnskap/ budsjett	Ferdigstilt JA/NEI	Budsjett 2014
9174	Vann og avløp Stasjonsbyen Herefoss	3 377	4 022	-645	JA	0
9175	Herefoss - ombygging/styring vann og avløp	20	840	-820	JA	0
9176	Påkostning eksisterende boligmasse	3 524	2 800	724	JA	0
9188	Enøk tiltak	587	2 760	-2 173	JA	0
9230	Trafikksikring og uteområder skolene på Birkeland (må sees sammen med p9622)	440	3 744	-3 305	JA	0
9240	Oppgradering Engesland BHG	108	100	8	JA	0
9241	Oppgradering Engesland skole	123	380	-257	JA	0
9326	Hjelpemiddellagaer - rehab lokaler og arkiv	323	510	-187	JA	0
9331	Tak aldersboliger 1-12 (inkl. snøfanger)	349	640	-291	JA	0
9332	Ny varmtvannsbereder sykehjem	383	580	-197	JA	0
9333	Buss til aktivitetssenteret	492	500	-8	JA	0
9406	Birkeneshallen- nytt gulv	1 274	2 120	-846	JA	0
9423	Andre prosjekter IKT	2 496	2 990	-495	JA	0
9427	Visma Enterpice, ny plattform økonomisystem	297	350	-53	JA	0
9430	Helsenett - samord. Kommunikasjon forvaltn.nivåene	394	584	-189	JA	0
9431	Web-sak - Nytt grensesnitt	34	260	-226	JA	0
9463	Joker fritidsklubb	80	150	-70	JA	0
9464	Forprosjekt Visma Enterprise e-handel (integriert innkjøpsløsning)	20	100	-80	JA	0
9466	Helsestasjonen, Visma Link og Visma HS Kom	199	375	-176	JA	0
9469	Bedret innsyns- og skjematilbud til borgere	11	125	-114	JA	0
9472	Intranett - utvikling og tilgjengelighet	1	200	-199	JA	0

Årsberetning Birkenes kommune for 2013

Prosj.	Prosjektnavn:	Totalt medtgått pr 31.12.13	Totalramme pr 31.12.13	Avvik regnskap/ budsjett	Ferdigstilt JA/NEI	Budsjett 2014
9473	Byggsøk	0	250	-250	JA	0
9474	Kursing kontorapplikasjoner	97	125	-28	JA	0
9477	Sosiale medier	0	0	0	JA	0
9479	Samme pedagogiske hjelpemidler og programmer i barnehage og skole	0	0	0	JA	0
9480	Bruk av åpen programvare i skolen	0	0	0	JA	0
9481	Arbeidsplassuavhengighet	0	0	0	JA	0
9482	Egenregistrering personal	0	0	0	JA	0
9483	Byggesaksarkivet - digitalisering	0	0	0	JA	0
9484	Lovbaser med kommentarer	33	0	33	JA	0
9485	FDV - system	105	0	105	JA	0
9487	Prosjektstyringsverktøy	0	0	0	JA	0
9488	Overføring av møter/teknologisk rigging i kommunestyresalen	0	0	0	JA	0
9608	Oppgradering/asfaltering kommunale veier	1 392	1 845	-453	JA	0
9613	Fremtidig eiendomsmasse med tilpasn. Nåværende lokaler i sentrum	0	600	-600	JA	0
9616	Utredning og utbygging kontorlokaler i komm.boliq og komm.huset	1 241	1 500	-259	JA	0
9617	Oppgraderinger beredskap	1 035	1 100	-65	JA	0
9622	Valkjønn Øst - trafiksikring, aktivitet og friluft mv.	4 737	7 895	-3 158	JA	0
9628	Gjennomgang Birkeland RA/oppgradering	180	250	-70	JA	0
9637	Ny vannledning i Havane	620	750	-130	JA	0
9641	Birkeland RA, ny ph stryng og slampumper	126	150	-24	JA	0
9647	Ekstraordinært veivedlikehold (standardheving	552	600	-48	JA	0
9650	Minitraktor med feiemaskin og snøfres til vaktmestere	527	510	17	JA	0
9652	Tilrettelegging av teknisk infrastruktur, Stoppdalsmyra	1 924	2 300	-376	JA	0
9810	P-plass Vegusdal Kirke	1 529	1 630	-101	JA	0
9816	Redskapsbod Herefoss kirke	234	200	34	JA	0
9821	Lynvernanlegg - Alle kirkene	199	350	-151	JA	0
9824	Enøk tiltak, alle kirkene	84	100	-16	JA	0
9930	Strategisk oppkjøp av eiendommer	1 261	2 000	-739	JA	0
9102	Geodata/kartlegging geovekstprosjekt	2 352	2 491	-139	NEI	300
9108	Vegnavnskilting - Adressering	93	457	-365	NEI	150
9110	Natveitåsen	17 076	16 350	726	NEI	6 330
9111	Trafikksikkerhetstiltak	575	1 234	-659	NEI	100
9120	Tveide Næringspark	32 749	50 074	-17 324	NEI	1 500
9154	VA-området. Mollestadbrua og kirka	1 799	4 660	-2 861	NEI	0
9155	Hovedplan for vann og avløp	0	600	-600	NEI	400
9183	Kabling av høyspentlinje Smedens Kjerr	2 791	3 859	-1 068	NEI	350

Årsberetning Birkenes kommune for 2013

Prosj.	Prosjektnavn:	Totalt medtgått pr 31.12.13	Totalramme pr 31.12.13	Avvik regnskap/ budsjett	Ferdigstilt JA/NEI	Budsjett 2014
9192	Sanering Birkeland	100	210	-110	NEI	0
9193	VA-plan Engesland	0	450	-450	NEI	0
9194	Engesland vannverk, prosjektering og gjennomføring	85	2 315	-2 230	NEI	0
9232	Flygel kulturskolen	10	80	-70	NEI	0
9233	Oppgradering Birkeland Barneskole	1 442	12 290	-10 848	NEI	500
9238	Lesebrett i undervisningen i skolen	397	350	47	NEI	225
9242	Planmessig utskiftning møbler og inventar	0	0	0	NEI	300
9243	Skolebygg og kulturarena	0	0	0	NEI	200
9337	Sprinkling av sykehjemmet og serviceboliger	0	0	0	NEI	200
9401	Friluftsliv og idrett	245	434	-190	NEI	0
9426	DDA-Alle kan bruke mobil på Agder	577	1 300	-723	NEI	300
9450	Ordinære anlegg, kultur	88	290	-202	NEI	0
9452	Friluftsliv, kultur	1 605	1 435	170	NEI	205
9453	Nærmiljøanlegg, kultur	596	2 269	-1 674	NEI	570
9460	Lekeapparater (lekeplasser i kommunen)	42	200	-158	NEI	0
9465	Kvalitetssikringssystem internkontroll inkl personvern, beredskap, HMS osv	10	350	-340	NEI	100
9467	Utstyr og vedlikeholdsarbeider kantine og kommunehuset	0	147	-147	NEI	0
9468	Nye maskiner og utstyr til renhold	118	150	-32	NEI	170
9470	Sikker elektronisk kommunikasjon, arkiveringsrutiner og journalføring;Skole/BHG/	0	125	-125	NEI	100
9471	Acos Websak v 6.8 + Fokus	221	200	21	NEI	275
9475	Rulleringsplan maskiner	311	300	11	NEI	200
9476	Økt netthastighet skolene/kommunehus	1 200	1 500	-300	NEI	0
9478	Utvidet bruk av IT i Helsesektoren	0	0	0	NEI	100
9486	Plattformvalg/Driftsmodell	2	0	2	NEI	600
9510	Videre utbygging boliger Digerhaug/PU	154	2 500	-2 347	NEI	4 200
9512	Boliger tilrettelagt for leietakere med spesielle behov	730	13 800	-13 070	NEI	6 000
9513	Oppgradering av Spele fjellveien 42 (sosialbolig)	0	0	0	NEI	120
9605	Branntiltak div. bygninger	1 461	1 400	61	NEI	435
9610	Ny vannledning Speiderfeltet-Morhomkrysset	0	540	-540	NEI	0
9623	Oppgradering Vei	0	200	-200	NEI	0
9626	Pumpestasjon Herefoss	0	100	-100	NEI	70
9627	Ny Bioreaktor Herefoss RA	264	470	-206	NEI	70
9629	Forprosjekt vannforsyning Birkeland	0	400	-400	NEI	0
9633	Høygilts Moner	2 095	0	2 095	NEI	0
9635	Oppgradering/sanering av vann og avløp	686	750	-64	NEI	0

Prosj.	Prosjektnavn:	Totalt medtgått pr 31.12.13	Totalramme pr 31.12.13	Avvik regnskap/ budsjett	Ferdigstilt JA/NEI	Budsjett 2014
9636	Utbedring vann og avløp Humlegårdsheia bhq tomt	0	0	0	NEI	0
9638	Sanering vannledning Speiderfeltet-Morhomkrysset	0	0	0	NEI	0
9639	VA-anlegg i g/s vei FV 402 Speiderfeltet - Jordbruna	0	0	0	NEI	3 550
9640	Høydebasseng Natveitåsen boligområde	107	500	-393	NEI	200
9644	Slettene bru (intensjonsavtale)	0	52	-52	NEI	98
9645	Skogbruksplaner, eiendomsgrenser	0	300	-300	NEI	300
9646	Bruinspeksjoner + oppgradering	180	440	-260	NEI	0
9648	Planfaglig vurdering, nye utbyggingsområder	317	800	-483	NEI	700
9651	Myrane trafikkareal, kjøp av tomt, fradeling og opparbeidelse	411	0	411	NEI	0
9653	Kjøp av tomt Homlegårdsheia	221	200	21	NEI	100
9655	Salg og kjøp av kommunale boenheter	4 372	5 000	-628	NEI	0
9656	Kjøp kommunale leiligheter	0	0	0	NEI	3 500
9657	Veilys fv405 Engesland	25	0	25	NEI	0
9659	Landbruksplan	0	0	0	NEI	100
9660	Flytting av vannledning Strøget	0	0	0	NEI	500
9661	VA-oppgraderinger	0	0	0	NEI	500
9815	Vegusdal kapell, oppgradering	84	300	-216	NEI	0
9913	Forprosjekt utrede behov for utviklingsselskap (næring, turisme mm)	76	0	76	NEI	100
		106 072	178 158	-72 086		33 718

Prosjekt 9110 - Natveitåsen tomteområde

Natveitåsen boligområde ble opparbeidet i 2009. Hele området omfatter ca. 200 boenheter. Den kommunale delen består av 78 boenheter. Pr 1.1.2014 er 65 av disse solgt. Tomteprisene er relativt lave i området sammenlignet med Lillesand og Kristiansand. Dette sammen med flere andre faktorer har bidratt til at salget i området har gått meget bra, og over forventningene.

Nedenfor er laget et sammendrag av utgifter og salg i forbindelse med Natveitåsen boligområde fra 2007 til 2013. Kostnadene inkl. rentebelastning i perioden er totalt kommet opp i nær 28 mill. kr, mens det hittil er solgt tomter for 23,7 mill. kr. I tillegg har kommunen inntekter i form av anleggsbidrag. Prosjektet skal være selvfinansierende, dvs. utgiftene legges til prosjektene, og dekkes inn ved salg av tomter. I 2013 ser det ut til at vi har et overskudd på prosjektet før alle tomtene er solgt. Prosjektene innvirker ikke på kommunens ordinære drift. Kostnadsført avdrag og inndekning er tidligere år ført på prosjektet, derfor blir totalt medgått i tabell s.20 ulikt.

Transaksjoner	Tall i 1000
Utgifter	27 993
Anleggsbidrag	5 647
Salgsinntekter	23 723
Netto	-1 377

Prosjekt 9120 – Tveide Næringspark

Tveide næringspark (tidligere Jordbruna næringsområde) har hittil påløpte kostnader på 32,8 mill. kr. Som for Natveitåsen tomteområde skal dette være et selvfinansierende prosjekt hvor inntektene skal benyttes til nedbetaling av gjeld inntil prosjektet er nedbetalt.

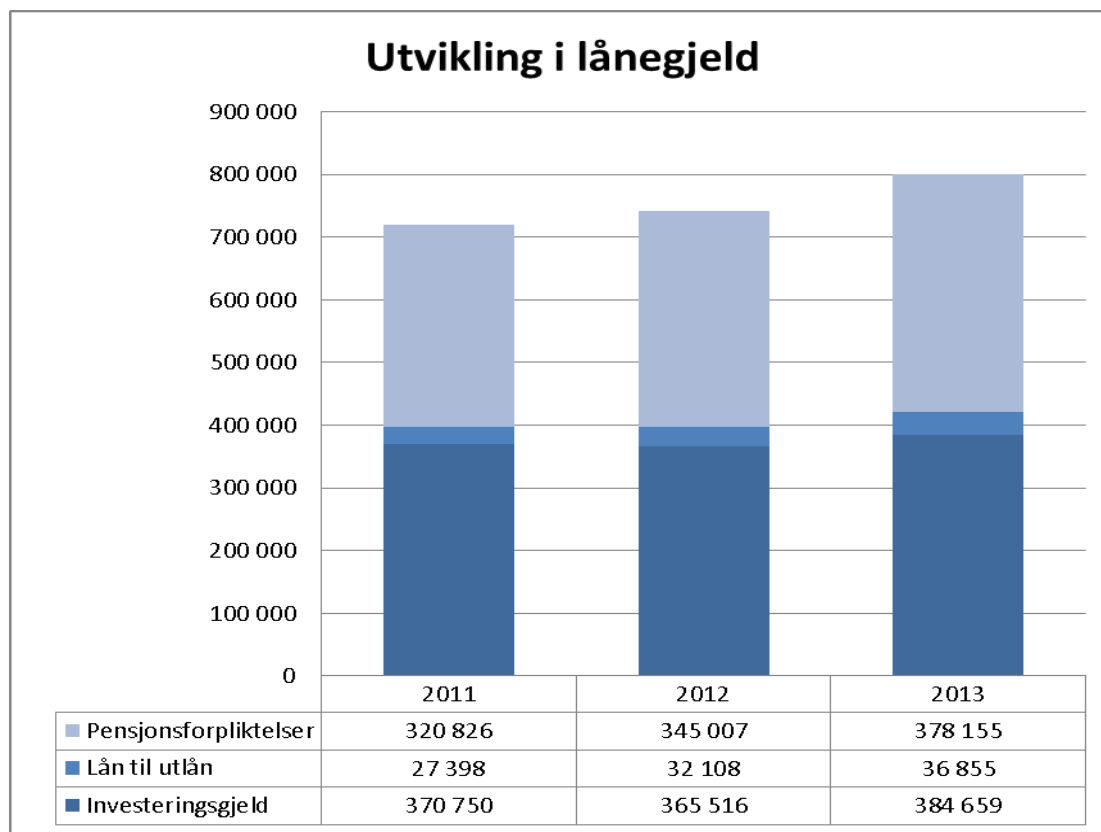
Tveide næringsparker ble offisielt åpnet i 2013. I byggetrinn 1 er felt A og felt B opparbeidet som grovplanert tomteareal. Det er utarbeidet et profesjonelt salgs- og markedsføringsmaterieell. Pr. 31.12.13 er det solgt 10 tomter i de to feltene som er opparbeidet med infrastruktur og budsjettet for salg på kr. 10 mill. er passert. Gjenstående tomteareal i feltene A og B har et inntekspotensiale på ca. kr. 6 mill. Utgiftene til opparbeidelsen av byggetrinn 1 utgjør kr. 16,4 mill.

Det totale utgiftsbilde framgår av nedenstående tabell:

Utgifter	Beløp i 1000 kr.
Før 2009	897
Utgifter 2010	31
Utgifter 2011	6 997
Utgifter 2012	8 882
Utgifter 2013	15 942
Sum utgifter	32 749
Anleggsbidrag	815
Salgsinntekter 2013	10 717
Netto	21 217

Kostnadene før 2013 besto i hovedsak av tomtekjøp (246.000 m² x 50,- kr/m²) og noen utviklingskostnader. Tomtekjøp for hele arealet i Tveide næringspark er kostnadsført i 2011 og 2012. Utgiftene i 2013 er opparbeidelse av felt A og felt B. Andel tomtekjøp for disse to feltene utgjør ca. kr. 3 mill.

LÅNEGJELD

Langsiktig investeringsgjeld gjeld er økt med 19 mill kr.

I 2013 har vi investert for kr 44,4 mill. Salg av eiendom har utgjort kr 21 mill.

I årsberetningen er det oppsett på investeringene som er foretatt i 2013.

Lån til videre utlån er økt med 4,7 mill kr fra 2012 til 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Langsiktig gjeld	242 904	327 452	372 552	365 513	384 659
Brutto driftsinntekt	253 388	286 026	302 678	317 894	348 132
Langsiktig gjeld i % av Brutto driftsinntekter	95,86	114,48	123,09	114,98	110,49

Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekt sier noe om kommunens evne til å betjene gjeld.

Gjeldsutviklingen viser en nedgang med 0,5 % fra 2012 til 2013 når den regnes i % av driftsinntekter. Det betyr at det er en bedring i evnen til å betjene gjeld. Samtidig vet vi at de korrigerede driftsinntekene i Birkenes fortsatt ikke holder til å betjene driftskostnadene. Langsiktig gjeld er korrigert for pensjonsforpliktelser og lån til utlån. Driftsinntektene er ikke korrigerede, bildet vill nok bli noe endret dersom det var gjort.

Utvikling i lånegjelden de siste 5 år:

Utvikling i lånegjeld	2009	2010	2011	2012	2013
Sum investeringsgjeld	242 904	281 452	324 750	319 513	338 659
Sertifikatlån	0	46 000	46 000	46 000	
Ihendehaverobligasjon					46 000
Husbanklån til videre utlån	26 111	24 553	27 398	32 108	36 855
Pensjon, premieavvik	-135	3 282	9 452	10 294	11 829
Pensjonsforpliktelser	228 574	267 264	311 374	334 715	366 326
Sum total lånegjeld	497 454	622 551	718 974	742 630	799 669
Investeringsgjeld pr. innb.	51 803	58 930	67 264	64 705	67 827
Langsiktig gjeld pr. innbygger	106 090	130 350	148 918	150 391	160 158

INTERNKONTROLL

Internkontrollen er en av de viktigste bidragsyterne til at oppgaver som er nedfelt i lovgivningen skal bli utført, styrt og forbedret.

Arbeidet med interkontroll har hatt stort fokus hele 2013. Det har vært et pågående interkontrollprosjekt hvor det har vært satt av ekstra ressurser. Prosjektet fortsetter i 2014. Det vil settes av midler til ordinær drift når prosjektperioden er over for å sikre god implementering av nytt system.

Man har ved bruk av pilotavdelinger arbeidet systematisk med interkontroll både i forhold til HMS og kvalitetsarbeid, og forbedring av praksis. Dette for i neste omgang å sette disse i stand til å implementere et nytt IT-system som kommunen har valgt. Erfaringene kommunen gjør i disse pilotene skal legge et godt grunnlag for overføringsverdi når dette systemet skal implementeres i hele organisasjonen. Det jobbes også med de overordnede rammene som skal gi en revidert og oppdatert elektronisk HMS-håndbok for Birkenes kommune.

Innen skole og oppvekst fikk man i 2013 på plass et forsvarlig system som opplæringslova krever. Systemet heter Moava 13.10 er godkjent av fylkesmannen. Det vil ta tid før systemet er godt nok innarbeidet i organisasjonen, men det er betryggende at vi har på plass et system som etterspørres ved tilsyn.

OPPFØLGING AV POLITISKE SAKER VEDTATT I BIRKENES KOMMUNESTYRE I 2013

I henhold til forvaltningsrevisjonsrapporten skal administrasjonen i kommunens årsberetning gi kommunestyret en tilbakemelding på oppfølging av kommunestyrevedtak det aktuelle året. I 2013 behandlet Birkenes kommunestyre 71 saker.

Sakene er fulgt opp av saksbehandlerne etter god forvaltningsskikk om fullført saksbehandling.

Utsatt sak

065/13: Forslag til ny felles renovasjon- og slam forskrift for Lillesand og Birkenes kommuner

Påklaget sak - behandlet i januar/februar 2014

059/13: Uttalelse til søknad om konsesjon for Storehei, Bjelkeberget og Oddeheia vindkraftverk i Birkenes kommune i Aust-Agder

*Saken ble påklaget med krav om lovlighetskontroll pga spørsmål om habilitet til 2 av kommunestyrets medlemmer. Klagen ble delvis tatt til følge da ett medlem ble vurdert inhabil i K-sak 001/14
Ny behandling av konsesjonssøknaden i sak 005/14.*

Vedtatte saker , men en del av saker som pågår

040/13: Planprogram samfunnsdel av kommuneplan 2013-2024

Fastsettelse av planprogrammet er delegert til Planutvalget.

050/13: Opprettelse av fast byggekomite

066/13: Prosess revidering delegasjonsreglement Birkenes kommune.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Opplæring

Felles opplæringsmidler har vesentlig blitt brukt til læring i ny arbeidsmetode (Lean) og lederutdanning og lederveiledning for enkeltpersoner. To medarbeidere er sertifisert med grønt belte i Lean. Tjenesteområdene har i tillegg egne opplæringsmidler.

Sykefravær

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fravær (%)	8,0	7,9	7,8	7,9	7,4	6,7	6,4	7,6	7,5	7,5

Fravær 1-8 dager utgjør 1 %, 9-16 dager 0,5 %, mens sykefravær ut over dette utgjør 6 %

Tjenestesjefenes ledergrupper har gjennomgått opplæring i oppfølging av sykmeldte. Det arbeides jevnt med tilrettelegging og oppfølging. Det er viktig med fokus på nærvær.

Likestilling og mangfold

Birkenes kommune skal være en kommune som gir alle like muligheter, rettigheter og plikter i samfunnslivet.

Muligheten for heltid skal alltid vurderes ved ledighet i deltidsstillinger. Dette har særlig betydning for kvinner siden de i større grad enn menn arbeider deltid. Sammen med tillitsvalgte vurderes årlig lønnsutvikling i forhold til kjønn. Data som viser lønn i forhold til kjønn drøftes årlig med tillitsvalgte.

Ved mange avdelinger tas det jevnlig inn personer som trenger arbeidstrening eller språktrening og som er ved arbeidsplassen for en tidsbegrenset periode. Det gis permisjon for feiring av religiøse og nasjonale høytidsdager som ikke følger av norsk kalender.

Rådmannens stab/ledergruppe består av 3 kvinner og 3 menn. På avdelingsleder-/enhetsledernivå er det 15 kvinner og 10 menn.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn etter krav om utdanning i stillingen

Tabellen viser gjennomsnittstall på kommunenivå. I forhold til 2012 har lønnsforskjellene mellom kvinner og menn økt noe. Det er størst likhet for ansatte som er ufaglærte eller har pedagogisk utdanning.

Forskjellene er størst for ansatte med høyskoleutdanning.

Gjennomsnittslønn	2012				2013			
	Kvinner	Menn	Differanse i menns favør kroner	Differanse i menns favør %	Kvinner	Menn	Differanse i menns favør kroner	Differanse i menns favør %
Ufaglært	325 712	338 243	12 531	3,8	335 561	350 211	14 651	4,4
Faglært	351 239	384 317	33 077	9,4	357 140	390 571	33 431	9,4
Høyskole	416 056	475 843	59 786	14,4	405 980	497 734	91 754	22,6
Høyskole m. spes. utd.	501 459	539 288	37 829	7,5	523 908	595 517	71 609	13,7
Undervisningspers.	464 847	479 936	15 089	3,2	462 108	484 479	22 371	4,8

Kjønnsbalanse etter utdanningsnivå

Tabellen viser at kjønnsbalansen etter utdanningsnivå var stabil fra 2012 til 2013 med unntak av for ufaglærte. Her har virksomhetsoverdragelsen av Birkenesparken barnehage og Herefoss barnehage gitt utslag. Menn har et høyere gjennomsnittlig utdanningsnivå enn kvinner.

Utdanningsnivå	2012				2013			
	Kvinner antall	Menn antall	Kvinner %	Menn %	Kvinner antall	Menn antall	Kvinner %	Menn %
Ufaglært	107	13	26	13	90	14	23	15
Faglært	127	22	31	23	127	22	33	23
Høyskole 3 år	79	18	19	19	76	17	20	18
Høyskole +	26	10	6	10	24	10	6	11
Undervisningspersonell	72	34	18	35	69	31	18	33
	411	97	100	100	386	94	100	100

Kjønnsbalanse etter arbeidssted

Tabellen viser en sterk skjevfordeling i forhold hvor menn og kvinner arbeider. Skolen og kulturskolen er arbeidsstedene med størst likhet. Her er 2/3 av de ansatte kvinner og 1/3 menn. De reelle endringene er små i forhold til 2012, men

På grunn av få ansatte i noen grupper gir det prosentmessige utslag.

Arbeidssted	2012					2013				
	Antall an- satte	Kvinner		Menn		Antall an- satte	Kvinner		Menn	
		Antall	Pro- sent	Antall	Prosent		Antall	%	Antall	%
Barnehage	76	74	97	2	3	49	48	98	1	2
Boveiledert jenesten	30	25	83	5	17	35	29	83	6	17
Kulturskole n	19	12	63	7	37	20	15	75	5	25
Psykisk helse - rehab	13	12	92	1	8	11	10	91	1	9
Skole	131	98	75	33	25	132	98	74	34	26
Sykehjem og åpen tjeneste	124	119	96	5	4	128	121	95	7	5
Teknisk	30	6	20	24	80	28	3	11	25	89
Tjenester til barn og unge	16	16	100	0	0	16	16	100	0	0
Økonomiko ntor/Service t	11	9	82	2	18	11	9	82	2	18
Renhold	15	15	100	0	0	18	18	100	0	0

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Prosjektet internkontroll av HMS er utvidet til å gjelde hele kvalitetssystemet fordi HMS er nært knyttet til produksjonen av tjenester. Det er utført systemarbeid ved pilotavdelinger.

Kommunen har avtale med Stamina Helse om leveranse av bedriftshelsetjeneste. Vernerunder gjennomføres. Arbeidsmiljøgrupper er etablert ved alle arbeidsplasser. Kommunen er en IA bedrift (Inkluderende Arbeidsliv). Lederne har ansvaret for det daglige HMS-arbeidet.

Organisasjon

Det er utarbeidet forslag til en ny organisasjonsstrategi, «Sammen kan vi mer!» Høringsutkastet ble fremlagt for kommunestyret som melding i desember. Planen er ferdigstillelse og framleggelse for kommunestyret i 2014. Det er gjort flere mindre endringer av kommunens organisasjon, blant annet overføring av servicetorv, arkiv, kultur og Nav til nye tjeneste-/stabsområder.

Tillitsvalgte

I Birkenes kommune er det tillitsvalgte for 8 ulike arbeidstakerorganisasjoner. Tillitsvalgte fra Utdanningsforbundet, Fagforbundet og Sykepleierforbundet er delvis frikjøpte.

Arbeidsgiver har både informasjonsplikt og drøftingsplikt overfor de tillitsvalgte. Hovedavtalen regulerer partenes rettigheter og plikter.

Tillitsvalgte har vært invitert til månedlige fellessamlinger med avdelingsledere og rådmannens tjenestesjefer og stab. I tillegg har det vært månedlige møter mellom hovedtillitsvalgte, rådmann og personalsjef.

Administrasjonsutvalget har hatt 4 møter i 2013. Fem politikere og to hovedtillitsvalgte er medlemmer. Rådmannen har møtt og personalsjef har vært sekretær.

Godt samarbeid mellom arbeidsgiver, medarbeiderne og deres organisasjoner er en forutsetning for å kunne gi tjenester av høy kvalitet og utvikle helsefremmende arbeidsplasser.

Etikk

Kommunens etiske retningslinjer påpeker at ansatte skal legge stor vekt på redelighet og åpenhet. Kommunens ansatte skal være seg bevisste at de danner grunnlag for innbyggernes tillit til kommunen.

MILJØRAPPORT

Tovdalselva

Laksefangstene har økte jevnlig fra 2008 til 2011, med en betydelig topp i 2011. Påfølgende år har det vært noe mindre fangster og for 2013 er nivået tilsvarende årene 2008/2009. Fangsten i 2013 var ca. 400 kg under 2012.

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kg fanget laks	1 494	1 582	1 232	2 937	1903	1542

Kalking av Tovdalsvassdraget skal sikre tilstrekkelig god vannkvalitet for reproduksjon av laks i elva. Det er Fylkesmannen i Aust-Agder som på vegne av kommunene søker og videreformidler tilskudd til kalking fra Miljødirektoratet.

Forbruket av kalk i Tovdalsvassdraget i 2013 har vært om lag som i 2012. Totalt har det blitt brukt omtrent 4755 tonn kalk i 2013. I øvrige lokale vann og bekker utfører de lokale fiskelagene et betydelig kalkingsarbeid. Det ble kalket med 250 tonn skjellsand her i 2013. Stigselva er et samarbeidsprosjekt med Lillesand kommune, der ble det kalket 69 tonn i 2013. I tillegg er Fylkesmannen i Aust-Agder involvert i båtkalking i Ogge.

Friluftsliv

Det investeres årlig i nye tiltak knyttet til friluftsliv. Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet legger føringer for utvikling av anlegg til friluftsliv og idrett. Ny plan for 2014-2017 ble vedtatt i kommunestyret desember 2013.

Elveplassen friluftsområde:

Områdene ved Tovdalselva eies av Birkenes kommune og har hatt fokus siden 2005 og det utvikles fortsatt med tiltak langs elva. I 2013 er det ferdigstilt en «laksesti» til utsiktspunkt med bord og benk. Området er mye brukt hele året. På sommerstid er sandvolleyballbanene spesielt populære blant ungdommen.

Berse friluftsområde:

Badeplassen ved Berse ble betydelig oppgradert i løpet av 2010 og 2011 og fremstår som et flott friluftsområde. Området eies av Birkenes kommune. Det jobbes kontinuerlig med opprettholdning av kvalitet på området og med å vedlikeholde de tiltak som er etablert. Området er mye brukt sommerstid, spesielt av barnefamilier.

Jernbanelinja

Det er gjort en jobb med å gruse opp jernbanelinje mellom Tveide og skolen. Det legges tilrette for bruk av linja til skoleveg og som trimmulighet. Det er også satt i gang vurdering av mulighet for å brøyte det aktuelle strekket slik at dette kan benyttes som skolevei vinterstid, del av området og inngår i prosjektet "På topp i Birkenes."

Birkenesparken

Eies av Birkenes Idrettslag. Den er åpen for allmennheten hele dagen og anlegget motiverer både for organisert og uorganisert idrett samt friluftsliv. Lysløypa er utvidet de siste årene med flere sløyfer og brukes hele året av hele befolkningen. I 2013 ble ny utendørs trimpark åpnet av Jonas Gahr Støre.

Sommer og vinterløyper

Siden tidlig på 2000-tallet er det blitt merket mange turstier i Birkenes. I 2007 ble det utgitt en egen brosjyre "Ut på tur i Birkenes" med kart og beskrivelse av 30 ulike turstier i kommunen.

Løypenettet vedlikeholdes stort sett av frivillige.

Antall km merka sommerløyper	150
Antall km maskinpreparerte vinterløyper	48

I 2013 var det god snøvinter med mye besøk i løypenettet. Heimdalsløpet ble avholdt i samarbeid med birkenes il. Birkenes IL ble ferdig med garasje til den nye løypemaskinen. De tretten toppene i kommunen som inngår i prosjektet «På topp i Birkenes» ble i 2013 besøkt av 11000 mot 12789 i 2012.

Topland/Øynaheia

Området her er et regionalt skiområde med stor utfart vinterstid. Her er oppmerket løypealternativer på 31 km. Det er store parkeringsplasser både på Øynaheia og Toplandsheia. Kommunen gir sammen med Grimstad, Froland og Arendal et årlig driftstilskudd til Øynaheia løypelag.

Andre områder

Vinterstid (ved snø) kjøres det opp skiløyper i lysløypa på Engesland, Herefoss og Birkeland. I tillegg kjøres Tveideløypa (rundt Fjeldskår) og av og til kjøres løype fra Heimdal til Birkeland, ca. 23 km. Birkenes IL kjøpte i 2012 ny løypemaskin som vil komme allmennheten til gode med flotte skiløyper. Det ble bygget garasje til denne maskinen i 2013. Foruten på Øynaheia kjøres alle løyper på dugnad.

Innkjøpsordning

Birkenes har felles innkjøpsordning med Knutepunkt Sørlandet. Tilbydere bes om å legge ved omtale av egen miljøstrategi jfr. et eget punkt i tilbudsbestemmelsene

Utfordringer

Birkenes kommune, kommunehuset, ble Miljøfyrtårnsertifisert i 2011, og har siden den gang hatt fokus på miljøarbeid i hele kommunen, inkludert energibruk. Vi har en utfordring med høyt strømforbruk generelt sett i de kommunale byggene. Kommunen trenger en helhetlig og kontinuerlig arbeidsprosess når det gjelder ENØK. Siste halvår av 2013 startet et forprosjekt innen ENØK i Knutepunkt Sørlandet der Birkenes kommune er med. Denne prosessen vil kunne gi oss konkrete tiltak som vi må følge opp i det videre budsjettarbeidet.

KOMMUNENS UTFORDRINGER 2014 OG FRAMOVER

Kommunens økonomiske stilling er dårlig, hvilket bekreftes av siste års resultater og fremtidig risiko i økonomiplanperioden for 2014 – 2017.

I årsbudsjettet for 2014 er det budsjettert med flere usikre inntekter:

- Utbytte fra Agder Energi, kr 8,6 mill.
- Finansavkastning langsiktig plassering, kr 3,1 mill.
- Netto premieavvik kr. 4,2 mill.

Disposisjonsfondet er ved inngangen til 2013 kr 3,2 mill. Årets underskudd på kr 2,1 mill. må dekkes inn.

I planperioden fra 2013-2016 var det budsjettert med oppbygging av fond på totalt kr 16 mill. fordelt med kr 4 mill. hvert år for å få en bærekraftig økonomi. I 2013 har kommunen ikke lyktes med dette.

I perioden 2014-2017 er det lagt opp til en fondsoppbygging på kr 11,2 mill. Det er for lavt når vi budsjetterer med usikre inntekter på totalt kr 15,9 mill. isolert for 2014. Disposisjonsfondet bør bygges opp på et høyere nivå for å takle dette. Det er planlagt å utarbeide en finansstrategi i løpet av 2014 for å legge et godt løp på dette.

Kommunen er svært sårbar ovenfor uforutsette hendelser som man ikke klarer å håndtere økonomisk når disposisjonsfondet er så lite som det er.

Kommunestyret kan miste deler av sine fullmakter, å komme under administrasjon gjennom ROBEK.

Gjeldsavdragene er lagt på et minimumsnivå i 2014 og 2015, mens det i 2016 og 2017 er lagt opp til å betale noe mer. Gjeldsreduksjon, da særlig i fht egenkapitalen, vil bedre kommunens soliditet. Det vil si evnen til å tåle negative svingninger. Det vil også redusere risikoen for ikke å tåle større rentesvingninger. I dag har kommunen for høy gjeld i fht. driftsinntekter.

Analyser viser at det innen få år vil være behov for ny/utvidelse av barnehage, og en utvidelse av barneskolen i Birkeland sentralt. Dette medfører at fremtidige rente og avdragsutgifter vil øke utover i perioden når alt på lånefinansieres. Det vil gå ut over tjenestetilbudet når kommunen ikke har oppsparte midler.

Tabellen viser befolkningsutviklingen i Birkenes fra 2010-2014. Fra 2010 til 2014 har vi økt med 304 personer (6,5 %). I 2013 økte vi med 57 personer (1,2 %).

Innbyggertallutvikling 2010-2014										
	Innbyggertall pr 1.1					% -vis endring				2010-14 gjennom-snitt
	2010	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	
928 - Birkenes	4 689	4 776	4 828	4936	4 993	1,9	1,1	2,2	1,2	1,6

Budsjett 2014 inneholder mer enn kr 8,1 mill. i kutt innenfor tjenestene. Selv om budsjettene ikke er redusert fra 2013, betyr dette at det er budsjettert med lavere kostnader gjeldende kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon, og en lav økning av lønnskostnader(ekskl. sosiale kostnader). I tillegg kom regjeringen med en tilleggsproposisjon, og et budsjettforlik, som medførte at kommunen så seg nødt til å redusere sine inntekter/kostnader med ca. kr 1 mill. til. Det var særlig redusert ramme som følge av at regjeringen innfører økt kontantstønad fra høsten 2014 og omgjøring av rammetilskudd til øremerkede tilskudd til rusarbeid som gjorde utslag i kommunens rammeinntekter uten at det nødvendigvis reduserer kostnadene.

For å gå i balanse i 2014 må organisasjonen lykkes med innsparingskravene. Totalt sett vil det for hele kommunen være vanskelig å gjennomføre den bemanningsreduksjon som foreslått på 7-8 årsverk med full effekt av innsparingen i 2014. På grunn av dette må det satses på å holde igjen vikarbruk ved lengre sykefravær, holde åpne vakanser og andre midlertidige tiltak så lenge som det er forsvarlig.

Kommunen har høy andel av barn. Det betyr stor aktivitet i oppvekstsektoren med påfølgende kostnader. Uavhengig av kommunens økonomi, må kommunen forholde seg til lover og forskrifter. Det betyr at vi i enkelte tilfeller ikke kan unngå å øke kapasitet og kompetanse, blant annet for å lukke avvik ved tilsyn. Tidlig innsats, velfungerende systemer for styring og kontroll av tjenestene, og etablering av beste praksis er det høy fokus på.

Inntektene øker i perioden som følge av økte inntekter fra eiendomsskatt. Netto finansutgifter vil imidlertid også øke i planperioden samtidig som en vet at det kommer nye brukere med behov som vil øke driftsutgiftene og det er også signaler om økte pensjonskostnader fremover. Det ligger inne noe i innsparingstiltak i perioden, men kommunen må sannsynligvis redusere drift ytterligere få til en god utvikling.

Det er urealistisk at tjenestetilbudet kan ta i mot flere brukere og ivareta mer komplekse tjenestebehov med dagens praksis. Ny praksis må utvikles både pga. knappe ressurser og fremtidig tjenestebehov. Dette betyr at strukturelle grep innenfor tjenestetilbud og organisasjon må tas. Det er ikke nok å standardisere arbeidsprosesser og lage større organisatoriske enheter, siden det er selve tjenestetilbudet som utgjør størstedelen av kommunens utgifter og som i dag er mer kostnadsdrivende enn kommunens økonomiske ramme.

Oppdraget om å bli bedre og billigere står ved lag, og er blitt enda viktigere fremover. For å gjennomføre omstillingene, er de ansattes medvirkning avgjørende. Uten at ansatte har tro på endringene, er kreative og aktivt medvirker, vil kommunen ikke lykkes.

Tjenesteområdene møter utfordringen med følgende tiltak (Ref: KS 011/14):

- Innen tjenesteområde Teknisk arbeides det med naturlige avganger for å få til innsparingene i årsverk. Det er stor usikkerhet om en får til dette med full effekt i 2014. Prioriteringen blir å se på konkurranseutsetting av vaktmester/renhold og økt samarbeid med Lillesand kommune
- Innen skolen er aktivitetsnivået for høyt ved inngangen til 2014. Selv med faktisk nedbemanning vil det være utfordrende å tilpasse seg rammene. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for å se på organisering av administrasjon i skolen.
- Strategien i barnehagene er å få inn flere barn pr voksen i den kommunale barnehagen Det vil senke barnehagekostnaden pr barn i hele Birkenes kommune, men er avhengig av etterspørsel etter kommunale barnehageplasser.
- Tjenester for barn og unge har i utgangspunktet behov for flere ressurser, det vil derfor ikke bli foretatt noen varige reduksjoner der.
- Innen tjenesteområde Helse og velferd er det avgjørende at tiltak som foreslås iverksatt styrker det å fremme mestring i alle livets faser. Avvikling av gruppe 6 på sykehjemmet er første trinn i en prosess for å møte et endret behov. Dette gir mulighet for å spisse tilbudet i forhold til hva som er behovet til den enkelte tjenestemottager, og det gir også større fleksibilitet i hjemmetjenesten. Strategien for ytterligere tiltak er å tilpasse bemanningen på sykehjemsplasser til det behovet det vil være de neste årene. Det planlegges redusert til 32 plasser. Plassene som blir fristilt vil bli omgjort til omsorgsboliger.
- Kommunale fellesområder vil midlertidig kunne holde igjen på kompetansemidler og få drahjelp for å redusere IKT-kostnader ved utsettelse av prosjekter, men på sikt må en finne andre tiltak for å redusere kostnader over tid.
- Kuttene i drift innen kirken vil i 2014 gå ut over lovpålagte oppgaver innenfor HMS, fagkurs og utvikling, samt investeringer i utstyr til drift av kirkene og kirkegårdene. Det vil også kunne gå ut over sommervedlikehold på kirkegårdene. Men kirken melder om at i ett år går dette. Dersom det viser seg at dette vil fortsette i 2015 vil det by på store problemer for drift av kirke og kirkegård.

TJENESTOMRÅDE TEKNISK

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Tjenestområdet har vært gjennom et år med endringer i organisering og oppgavefordeling, samt noen endringer i personale. Den største endringen er at tjenestområdet er delt i tre avdelinger med avdelingsledere; Bygg og eiendom, Vei, vann og avløp samt Plan og utvikling. Kultur er blitt en del av tjenestområdet under avdeling plan og utvikling.

Omorganiseringen har gitt større rom for fokus på utvikling av de enkelte fagområder. Dette har resultert i at mange prosesser for endringer/forbedringer er satt i gang. Her kan nevnes bruk av hjemmeside og digitale verktøy knyttet til forvaltningsoppgaver og søknader, ikke minst gjelder dette oppgradering av tjenester knyttet til kartløsninger. Det er igangsatt prosjekt for digitalisering av FDVU arbeid og verktøy for selvkostberegninger innen vann og avløp (utvides til andre områder etter hvert).

Det er også gjort et stort arbeid med kontraktinngåelser for flere av de tjenestene vi benytter eksterne til å levere. Dette gjelder blant annet brytekontrakter, sommervedlikehold vei, rådgivertjenester plan, samt vann og avløp med mer.

Utviklingen av verktøy og kontraktinngåelser på aktuelle tjenester danner et godt grunnlag for å løse de oppgavene vi skal ivareta mest mulig effektivt med rett kvalitet.

Behandlingsfrister ivaretas med få unntak. I enkelte tilfeller vil fokus på å ivareta tidsfrister for forvaltningsoppgavene gå på bekostning av utviklingsarbeid, kompetanseheving og oppfølging av ulike registre som oppdatering av matrikkel med mer. Det har likevel gjennom året vært en betydelig reduksjon i restanser, spesielt gjelder dette midlertidige kartforretninger som det ved inngangen til 2014 kun er rundt 30-40 igjen av. Flere av disse er komplekse slik at det har tatt tid å få alle avklaringer for å lukke sakene.

Mulighetene omorganiseringen har gitt, har blant annet resultert i at arbeid med systematisering og dokumentasjon av ulike oppgaver innenfor drift og vedlikehold har blitt betydelig bedre. Det er blant annet starta opp arbeid med FDV systemet Plania som kan ivareta krav til dokumentasjon av vedlikeholdsarbeidet og bidra til bedre planlegging av de ulike oppgaver som må gjøres. Det vil også bidra til bedre kontroll på driftskostnader. Det er også gjort en stor jobb med selvkostprogrammet Momentum innenfor vann og avløp. Dette gir langt større presisjon for beregning av avgiftsnivå og grunnvaretdokumentasjon. Momentum er også et viktig grunnlag for prioritering av investerings/oppgraderingsarbeider.

De løpende driftsoppgavene som har vært nødvendig for å opprettholde tjenestetilbud i kommunale bygg og leveringssikkerhet for blant annet vann og avløp har vært ivarettatt. Det har imidlertid ikke vært rom for å gjøre vedlikeholdsarbeider utover det som har vært strengt nødvendig for at drift opprettholdes. Forfallet i den kommunale infrastrukturen er økende. Vedlikeholdsnivået i 2013 er i beste fall

med på å begrense økningen i fofall. Nivået på vedlikehold ansees å være under kritiske grense for det som er forsvarlig over noen år. Det kan gå greit i et år eller to, men bidrar til betydelige utfordringer i et noe lengre perspektiv.

Spesielt kritisk er veivedlikeholdet. Dette er mange steder på et så lavt nivå at det er en reell fare for at veier i perioder har svært begrenset eller ingen fremkommelighet. Et par strekninger har fått en oppgadering, bla. a Kleppeheia. Dette arbeidet var helt nødvendig for å sikre fremkommelighet. Veivedlikeholdet må ha stort fokus fremover.

En hovedutfordring i den kommunale bygningsmassen er energibruk. Det er gjennomført enkelte ENØK tiltak gjennom bytting av varmevekslere, med stor effekt. Det er imidlertid behov for å intensivere denne type tiltak for å få større effekt på det totale energibehovet.

Kultur preges av reduserte budsjetter, og har redusert nivå ift det en ønsker, og sett mot tidligere aktivitet. Det er likevel gjort flere viktige tiltak både på arrangementsiden og ikke minst ved tilrettelegging for aktivitet og friluftsliv. Av viktige arrangement nevnes UKM, ung Scene og Birkelandsdagen med besøk av HM Kongens Garde. Nivået på kulturarbeidet er viktig å opprettholde for å bidra og tilrettelegge for den store frivillige innsatsen som preger Birkeland.

Et viktig arbeid teknisk av bidratt med gjennom året er stedsutvikling. De største prosjektene er regulerings- og utviklingsprosesser knyttet til Strøget, Engeslandstunet i Vegusdal og Herefoss. Det arbeidet er godt i gang med å hente økonomisk støtte til å drive prosessene spesielt på Herefoss og Engesland. Engeslandstunet er også blitt en del av fremtidens bygder som ett av fem prosjekter i Norge.

En svært sentral del av forvaltningsarbeidet er kommuneplan. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har fulgt prosessen med utviklingsprogrammet for kommunen. Planprogrammet for samfunnsdelen ble vedtatt av planutvalget i oktober. Det er gitt politiske føringer på kommunens satsing som er *oppvekst og utdanning – kvalitet i skole og barnehage, tidlig innsats – folkehelse og velferd, stedutvikling og næringsutvikling*.

Det er også gjort et betydelig arbeid med beredskap, og tilrettelagt for at planer blir revidert og at manglende planer utarbeides. Det har vært dialog med Fyylkesmannens beredskapsavdeling som vil komme med tilsyn og øvelse i 2014. Mye av arbeidet med beredskap har vært konsentrert rundt det aktuelle tilsynet og tema for øvelse.

Næringsarbeidet har vært preget av prosess med ny næringsstrategi og organisering av dette arbeidet. Strategien skal utarbeides i nært samarbeid med næringslivet i bygda, og ha fokus på kommunens stedskvaliteter og konkurransefortrinn. Her inngår turisme i et lokalt og regionalt perspektiv.

Tveide Næringspark ble åpnet, og det er laget et profesjonelt salgs- og markedsføringsmateriell. Det er solgt 10 tomter i de to feltene som er

opparbeidet med infrastruktur og budsjettet for salg på 10 mill er passert.

Tjenesteområdet har også behandlet en av de største utbyggingssakene i kommunen, søknad om konsesjon med konsekvensutredning for Storhei, Oddheia og Bjelkeberget vindkraftverk. Mange saksbehandlere har vært involvert i arbeidet, og har bidratt til å gjennomføre en omfattende saksbehandling på en god måte. Kommunestyret behandlet saken 19.11.13. Det er reist innsigelser til søknaden hvis ikke en rekke krav blir innfridd. Søknaden forventes å bli avgjort i 2014.

Personal:

Det har vært noe utskiftninger i personalet. Noen endringer skyldes avgang ved pensjon og andre er erstatninger for medarbeidere som har sluttet. Endringer som følge av naturlig avgang har vært benyttet til å gjennomført ønskede grep ved omorganisering. Det er blant annet tilsatt ny avdelingsleder for veg vann og avløp. Dette er en ny stilling, men det er benyttet eksisterende hjemler til denne. Ny byggesaksbehandler er på plass etter at tidligere saksbehandler har gått av med pensjon. Det er også kommet ny saksbehandler på miljø og eiendom. Dette er erstatning for en vakant stilling etter medarbeider som sluttet i 2012. I året har det også vært bytte av tjenestesjef teknisk. Alt i alt har antall årsverk vært tilnærmet stabilt ift 2012, med en liten

reduksjon, 0,5, årsverk. Dette er som følge av justeringer innenfor eksisterende stillinger og opprydding av vakanser.

Økonomi:

Tjenesteområdet har et merforbruk på i underkant av en million. Tidligere prognoser ila året tilsa større avvik, og der har vært jobbet godt i hele sektoren for å begrense og redusere negativt avvik mot budsjett. Dette har gitt et godt resultat.

De største negative avvikene er innefor energibruk, 0,7 mill og kommunale avgifter 0,5 mill. Her er det i budsjett for 2014 lagt til grunn nye analyser og beregninger for å ha sikrere grunnlag for kostnadsnivå.

Også husleieinntektene er under budsjett, ca 0,5 mill. I tillegg har det vært bokført en større tilbakebetaling av for mye innbetalt leie fra kommunale bygninger de siste årene. Dette utgjør ca 0,4 mill.

Området har hatt en del større inntekter på gebyrer enn det som er budsjettert, spesielt for plan og byggesaker. I tillegg har det vært benyttet mindre enn budsjetterte midler for kjøp av rådgivertjenester og noe reduserte lønnskostnader på enkelte områder.

Hovedtall Teknisk

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	23 883		Årsverk
Varer og tjenester	29 981	2011	39,77
Andre driftsutgifter	14 466	2012	44,96
	<u>68 330</u>	2013	44,46
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	17 156	1-8 dager	0,7 %
Refusjoner	16 220	9-16 dager	0,3 %
Andre driftsinntekter	2 918	17 dager +	2,0 %
	<u>36 294</u>	Sum	2,9 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Tjenestesjef Halvor Nes	
	969		

TEKNISK KONTOR/OPPMÅLING

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Dette området ivaretar kommunal renovasjon, brann og beredskap, kommunale avgifter, administrasjon av teknisk sektor, miljøadministrasjon samt oppmåling og geodata. Renovasjon, brann og beredskap ivaretas av henholdsvis LiBiR (interkommunalt avfallsseskap) og KBR (Kristiansandsregionen brann og redning) Disse enhetene ivaretar det kommunale behovet på en god måte.

For oppmåling har et hovedmål i 2013 vært å fullføre så mange midlertidige forretninger som mulig. Det er satt inn ekstra ressurser på dette. Antall ikke fullførte er redusert med i overkant av 100, og det gjenstår mellom 30 og 40 saker som må avsluttes tidlig 2014. Antall nye saker rekvirert i 2013 er 52, som er klart færre enn i 2011 og 2012 med over 90 saker. Avdelingen har avsluttet nye saker med noen få unntak. Det har også vært jobbet med eldre saker. Dette betyr at total restanse, også sett bort fra midlertidige forretninger, er redusert.

Oppmåling utfører i tillegg matrikkelføring av grenser målt av Statens Vegvesen eller Jordskifteretten. Nye slike saker er ført, samt noen jordskiftesaker fra de foregående år. Avdelingen holder ellers kontinuerlig på med å rette feil og mangler i matrikkelkartet. Både av nødvendighet for å få fullført det som er rekvirert, ved direkte henvendelser vedr. feil, og ved for eksempel transformasjon av eldre målebrev ref. til lokalt nett (åpenbare mangler). Mange feil i matrikkelkartet er kommet fram i forb. med utarbeidelse av skogbruksplaner og AR5 (bonitetskart). Sammenslåinger og seksjonerer gjennomføres fortløpende.

Oppmålingsavdelingen har laget en produksjonsløype som har vært til stor hjelp ved gjennomføring av de ulike sakstyper. Avdelingen er

Hovedtall ansvar 1032, 1138, 1145, 1146, 1152, 1400, 1402, 1403, 1432, 1500

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	3 079		Årsverk
Varer og tjenester	5 504	2011	3,70
Andre driftsutgifter	693	2012	5,10
	<u>9 276</u>	2013	5,20
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	3 232	1-8 dager	0,8 %
Refusjoner	561	9-16 dager	0,6 %
Andre driftsinntekter	260	17 dager +	0,0 %
	<u>4053</u>	Sum	1,4 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Teknisk sjef	
	<u>-432</u>		Halvor Nes

i 2013 kurset i GisLine oppmålingsforretning, og har begynt å ta dette verktøyet i bruk selv om en fullstendig integrasjon med det digitale sakssystemet har manglet. Overgang til en ny digital hverdag er i rute.

Fagområdet Geodata har ansvaret for vedlikehold og etablering av digitale kartdata i kommunen.

Det har vært gjennomført kurs for ansatte på teknisk sektor i bruk av kommunens digitale kart.

Utvikling i mange fagfelt innebærer i stor grad bruk av digitale kartdata som gjør at dette brukes i stadig nye sammenhenger. Ressurser innenfor geodata går med til å bidra i arbeid som eks. kommunale avgifter, oppmåling, eiendomsskatt plan- og byggesaker mm.

Birkenes kommune er med i GIS utvalget for Knutepunkt Sørlandet. Der har kommunens representant vært leder av dette året.

Det gjøres kontinuerlig arbeid med oppdatering av kommunens kartdatabaser. Dette har også vært gjort ihht plan i 2013.

Personal:

Bemanningen har vært stabil gjennom året. Sykefraværet er lavt. Det er ansatt ny teknisk sjef fra oktober etter at forrige sluttet i juni.

Økonomi:

Mindreforbruk ift budsjett er begrunnet i mindre bruk av innleide tjenester enn forutsatt for oppmåling med ca 0,6 mill.. Prosjektet fortsetter i 2014. Ansvaret 1400 teknisk kontor har i regnskap ca 0,3 mill i merforbruk ift budsjett. Ansvaret har budsjettert med 0,7 mill. i inntekter for egen arbeidsinnsats med overføring til investeringsprosjekter. Denne inntekten er i regnskapet fordelt på flere avdelinger. Dette medfører at Teknisk kontor har et merforbruk på kr 0,3 mill

VEI, VANN OG AVLØP

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Produksjonen av vann på alle våre 3 vannverk har vært tilfredsstillende, mht kvalitet og volum.

Pga en stor lekkasje ble produksjonen på Birkeland ca 30 % høyere enn normalt. Vurderinger av situasjonen gjennom året viser at det er stort behov for nytt høydebasseng og noe ledningsfornying i område Birkeland.

På Herefoss har forbruket steget noe, men mer en forventet. Produksjonen er stabil og kvaliteten høy.

På Engesland er forbruket stabilt, produksjonen stabil og kvaliteten god. Vi har noen problem med innholdet av jern og mangan, men regner med å løse det i løpet av året.

Det er gjennomført to ledningsanlegg i 2013. Det gjelder Havane boligfelt - oppgradering og fornying av vannledning. Samt Morhommer/Rørhommer hvor det er skiftet ut AC - ledninger (eternit) og lagt nye vannledninger. Begge arbeidene ble utført i egen regi - med godt resultat.

Alle renseanlegg har hatt stabil drift og god rensing.

Herefoss og Birkeland RA har fortsatt for stor innlekk. Dette gjør at vi i perioder ikke har optimal drift og rensing. Bedring av dette blir prioritert i 2014.

Hovedplanen for vann og avløp er påbegynt og er avtalt ferdig innen juni 2014. Dette er en viktig plan som vil gi retning og innhold på hva vi skal prioritere å satse på de neste 20 - 30 årene.

Vi har fornyet rammeavtalen med rørlegger og grave - entreprenør.

Året startet med en snørik vinter, men brøytingen ble ivaretatt på tilfredsstillende måte. Det er

inngått nye brøytekontrakter ila året som er benyttet for første gang vinteren 2013/2014. Det er utført enkelte vedlikeholdsarbeider bla a et større arbeid på veien over Kleppeheia, samt på Grimenesvegen.

Det er inngått kontrakt for sommervedlikehold, og det er satt i gang arbeid med hovedplan for vei.

På tross av bedret standard på enkelte strekninger som følge av vedlikeholdsarbeider er den totale situasjonen på kommunens veinett at forfallet øker. Mye arbeid med veier har gått med til «brannsløkking» med lapping og åpning av tette stikkrenner for å holde veier i forsvarlig kjørbare stand.

Personal:

Det er ansatt ny avdelingsleder for vei/vann/avløp fra og med september. En driftsoperatør pensjonerte seg.

Økonomi:

Driften er i god balanse, men det presiseres at budsjetterte midler ikke er tilstrekkelig til å stoppe forfallet på kommunale veier.

For vann og avløp er situasjonen at det er grei balanse mellom gebyrer og investeringer men at det må legges til rette for et noe høyere investeringsnivå fremover for å sikre tilstrekkelig vannforsyning og løse avløp på tilfredsstillende måte.

Vi har fått på plass et nytt system for styring av økonomien innen vann og avløp for bedre å dokumentere selvkost. Denne vil gi oss et presist bilde på status og konsekvensene av de investeringer som ligger foran oss - bla i forhold til endringer i gebyrene.

Hovedtall ansvar 1140, 1158, 1159, 1406, 1410, 1411, 1420, 1421, 1440, 1442, 1505

Utgifter		Bemannning	
Lønn og sosiale utgifter	4 549		Årsverk
Varer og tjenester	12 562	2011	8,28
Andre driftsutgifter	7 784	2012	8,98
	<u>24 895</u>	2013	7,78
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	8 502	1-8 dager	1,3 %
Refusjoner	11 637	9-16 dager	0,0 %
Andre driftsinntekter	483	17 dager +	1,0 %
	<u>20 622</u>	Sum	2,3 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Rune Galteland	
	37		

PLAN, UTVIKLING OG KULTUR

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Plan og utvikling

De fleste mål er oppnådd eller i ferd med å oppnås i videre plan og utviklingsarbeid i 2014 og 2015. Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel har fulgt prosessen med utviklingsprogrammet for kommunen. Planprogrammet for samfunnsdelen ble vedtatt av planutvalget i oktober. Det er gitt politiske føringer på kommunens satsing som er *oppvekst og utdanning – kvalitet i skole og barnehage, tidlig innsats – folkehelse og velferd, stedutvikling og næringsutvikling*. De ulike tjenesteområdene har parallelt med dette jobbet med strategi- og handlingsplaner.

Prosessene med stedsutvikling er kommet et godt stykke videre i 2013. Det gjelder regulerings- og utviklingsprosesser knyttet til Strøget, Engeslandstunet i Vegusdal og Herefoss. Kommunen har mottatt midler til lokal samfunnsutvikling og bolystmidler og blitt en av fem pilotprosjekter i Fremtidens bygder.

Landbruk – Det ble behandlet 114 søknader om produksjonstillegg i 2 søknadsrunder med en samlet utbetaling på kr 8.818.000, 11 søknader om spesielle miljøtiltak (SMIL-midler) med fordeling av i alt kr 190.000 samt 3 søknader om tilskott til drenering med fordeling av i alt kr 90 000.

I tillegg ble det behandlet 36 søknader om tilskudd til avløsning ved sykdom, 4 søknader om finansiering gjennom Innovasjon Norge samt 15 lovsaker (deling og omdisponering etter jordloven).

Det ble utarbeidet skogbruksplaner for de fleste skogeiendommene i Birkenes. Planene vil bli ferdige våren 2014. Det er brukt 211.000 kroner av rentemidler på skogfond. 130.000 ble utbetalt i 2013 og en rest på 81.000 kroner i 2014. Det er ikke brukt kommunale midler til utarbeidelse av planene.

Det ble imidlertid avsatt 300.000 kroner i budsjettet for 2012 og samme beløp for 2013 for å rette opp eiendomsgrenser. Dette arbeidet er ikke utført og midler er overført til 2014.

Det er brukt en del resurser i 2013 på å utarbeide «Målsettinger for hjortevilt i Birkenes kommune 2014 – 2018. Målsettingen skal vedtas første halvår 2014.

Med 40 % stillingshjæmme på skogbruk bli ikke alle lovpålagte oppgaver utført, selv om det blir brukt til tider en del ekstratimer.

Det er satt i gang en prosess med ny næringsstrategi hvor bla a ulike modeller for organisering av dette arbeidet belyses. Næringsstrategien skal innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel. Strategien skal utarbeides i nært samarbeid med næringslivet i bygda og ha fokus på kommunens steds kvaliteter og konkurransefortrinn. Her inngår turisme i et lokalt og regionalt perspektiv der mulighetene for å benytte samarbeide og finansiering gjennom Interreg- Skagerak er aktuelt. Tovdalselva er sentral og her ligger det et potensiale for økt

verdiskaping gjennom videreforedling av «lakseturismen». Det er i 2013 også jobbet muligheten for å få et fremtidig nasjonalt senter for laks og vannmiljø knyttet til Tovdalselva.

Tveide Næringspark ble åpnet og det er laget et profesjonelt salgs- og markedsføringsmateriell. Det er solgt 10 tomter i de to feltene som er opparbeidet med infrastruktur og budsjettet for salg på 10 mill er passert.

Arbeidet med revidert trafikksikkerhetsplan er startet opp, og vil bli vedtatt i 2014. Det er bygd flere nye veilysanlegg, fartshumper, fartsgrensesaker m.m. Opparbeidelse av del 1 av trafikkareal ved Birkeland Skole. Del 2 - nytt trafikkareal på Myrane er prosjektert.

Avdelingen har vært saksansvarlig for en av de største utbyggingssakene i kommunen. Søknad om konsesjon med konsekvensutredning for Størhei, Oddheia og Bjelkeberget vindkraftverk. En investering på rundt 2 mrd. Kommunestyret behandlet saken 19.11.13, men den er behandlet på nytt i 2014 på grunn av at et medlem av kommunestyret var inhabil. Det er reist innsigelser til søknaden hvis ikke en rekke krav blir innfridd. Søknaden forventes å bli avgjort i 2014.

Det det totalt behandlet 242 byggesaker og dispensasjoner fra gjeldende planer. Alle saker ble besvart innen tidsfristen. Det er behandlet og vedtatt totalt 6 reguleringsplaner blant annet plan for gang/sykkelveg fra Lillesand til Birkeland. Avdelingen har jobbet med å effektivisere og forbedre saksbehandlings-prosessen, med blant annet å utarbeide maler og forbedre interne rutiner. Det ble også satt i gang prosess for implementering av Byggsøk, som er en tjeneste hvor innbyggerene kan levere byggesøknader elektronisk.

Kultur

Kultur preges av svært trange budsjetter og ligger betydelig under sammenlignbare kommuner.

Idrett og friluftsliv

De fleste mål er nådd og tiltak gjennomført i vedtatt handlingsprogram kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Følgende er blant annet ferdigstilt: Birkenesparkent reningspark, «laksesti» Teinefossen, nytt gulv og materialrom i drettshallen, ballbaner Birkeland skole. Noen mindre anlegg er ikke blitt gjennomført pga kapasitetsproblemer (bl a noen tiltak langs elva). Ballbinge Natveitåsen er ikke blitt gjennomført. Toppturene er fortsatt populære med ca 11000 besøk i 2013. Større tiltak i regi av frivillige foreninger: Stiftelsen Birkenes bygdemuseum-Nytt museumsbygg på Tveide. Birkenes IL- ny garasje til løypemaskin. Vegusdal skytterlag: innendørs skytebane på Engesland.

Barn og unge

Store arrangement som Ungdommens kulturmonstring (UKM)2013 og Ung scene ble gjennomført, og mange barn og unge ble

aktivisert. Birkelandsdagene 2013 ble et av de beste arrangementene noensinne og HMK Garde ble en suksess. Birkenes er meget aktive ifht «Den kulturelle spaserstokken» og «Den kulturelle skolesekken». Joker Fritidsklubb har hatt til varierende antall besøkende på de vanlige klubbkveldene. Det ligger på et snitt på ca 30-40. På diskokvelder kan det være opp mot 100. Quiz er blitt et populært tiltak. Kulturmidler - totale tilskuddsbeløp - til lag og foreninger som driver aktivitet for gruppen barn og ungdom gikk betraktelig ned i 2012, men ble forsøkt holdt på samme nivå i 2013.

Kulturarenaer

Den kombinerte skole- og kulturarenaen på Valstrand er blitt et flott og fleksibelt bygg som er tatt i bruk av både skole og fritid. Potensiale for økt utleie, spesielt kantina. Tobias jorde: Flere arr. der i 2013; Ung scene og Allsang på jordet. Birkenes Sparebank slo til med stor konsert med Steinar Albrigtsen og Jørn Hoel i august under Birkelandsdagene.

Utfordringer: Reduksjoner på personellsiden har medført utfordringer ifht prioritering av oppgaver. Birkeneshallen er fullbooket, og planlegging av ny hall bør snart starte. Vi er ikke i mål mht hvilke arbeidsoppgaver som må tas vekk for å få kabalen til å gå opp.

Personal:

Avdelingen for plan og utvikling, som også omfatter kultur, ble etablert fra 1.8.2013. Areal og prosjektplanleggeren gikk inn i stillingen som avdelingsleder. Byggesaksbehandler gikk av på AFP 1.9.2013 og det ble ansatt ny i stillingen 1.8. I en overgangsperiode ble tidligere saksbehandler leid inn for å lære opp ny byggesaksbehandler som var uten erfaring fra fagfeltet. Dette sikra en god overlapping. Det har innebært noe høyere lønnskostnader, men inntekter fra plan og byggesaksgebyrer har mer enn dekket opp dette, dvs alle lønnsutgifter innen ansvar 1401 plan og bygning. Sykefravær for hele avdelingen er lavt og arbeidsmiljøet anses å være godt.

Økonomi:

Underforbruk ift budsjett kommer som følge av noe lavere lønnskostnader enn forutsatt, økte gebyrinntekter på ca 0,4 mill, redusert innkjøp av tjenester fra privat med ca 0,1mill., refusjon fra staten ifm næringsarbeid 0,2, og reduserte utgifter for kultur, totalt 0,4 mill. hvor av 155 000 er besparelser på ansvar 4220 bibliotek. samt Avdelingen har holdt seg godt innenfor tildelt ramme for 2013.

Hovedtall ansvar 1129,1130, 1131, 1135, 1153, 1401, 1450, 4200-4272

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	5 300		Årsverk
Varer og tjenester	1 420	2011	8,10
Andre driftsutgifter	4 009	2012	8,35
	<u>10 730</u>	2013	8,65
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	1 932	1-8 dager	0,0 %
Refusjoner	1 088	9-16 dager	0,2 %
Andre driftsinntekter	2 435	17 dager +	0,1 %
	<u>5 456</u>	Sum	0,3 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Arild Syvertsen	
	-1 221		

BYGG OG EIENDOM

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Avdelingen ivaretar drift og vedlikehold av den kommunale eiendomsmassen. I 2013 har vedlikeholdsarbeidet primært bestått i å reparere skader og rette feil som har oppstått i tekniske anlegg. Det periodiske vedlikeholdsarbeidet som er nødvendig for å opprettholde standard, kvalitet og estetikk i bygninger har det ikke vært rom for, med det resultat at forfallet har økt. Som eksempel på feil som er rettet er røropplegg på sykehjemmet, hvor det oppsto lekkasjer pga korrosjon. Dette er ressurskrevende arbeider.

Det er gjort enkelte vedlikeholdsarbeider som har vært helt påkrevd. Dette dreier seg om; nytt tak på 6 av aldersboligene, nytt gulv i Birkeneshallen og ny varmtvannsbereider på sykehjem og Engesland skole.

Det er også gjort noe malingsarbeider ved hjelp av sommervikarer (20 skoleungdom). På Engesland ble nesten hele skolen malt. På Birkeland ble aldersboligene, serviceboligene pluss en del annet malt. Etter evaluering ble det enighet om at dette var vellykket.

Det ble gjennomført enøk tiltak på sykehjemmet hvor det ble byttet ut 2 kryssvekslere med roterende vekslere. Dette vil gi teoretisk strøm besparelse tilsvarende 80- 100 000 kroner. Investeringen er tilbakebetalt ilt to år.

Det er etablert renholdssoner på Valstrand skole som et prøveprosjekt. Dette skal bidra til redusert behov for renholdstjenester og redusere slitasje. Tiltaket blir evaluert i 2014 som grunnlag for å se om dette er noe som skal innstalleres i flere bygg.

Personal:

Det har i 2013 blitt ansatt en fagansvarlig vaktmester, 50 % fagansvarlig, 50 % vaktmester. Dette var en erstatning for vaktmester som gikk av med alderspensjon.

Det er ansatt en saksbehandler på miljø og eiendom etter at denne stillingen har vært ubesatt i begynnelsen av 2013.

Renholderne på sykehjemmet blir overført til teknisk avd. Bygg – og eiendom ved nyttår 2013 / 2014.

Økonomi:

De aktuelle ansvarene har samlet et merforbruk på nærmere 2,4 mill.

Utgifter til strøm i byggene er den posten som størst merforbruk ift budsjettet, 0,7 mill. Forbruket har vært stabilt i 2013 sammenlignet med 2012. Basert på forventet forbruk har budsjetteringen her vært for lav. Det er i 2013 gjort nye beregninger som grunnlag for budsjettering i 2014. Vedlikeholdsbudsjettet har et merforbruk på ca 0,2 mill.

Også for kommunale avgifter har et merforbruk, 0,5 mill, som skyldes at budsjett ikke har tatt tilstrekkelig høyde for avgiftene som belastes den kommunale byggnismassen. Også dette har vært arbeidet med i 2013 for å danne et mer realistisk utgangspunkt for budsjett for 2014.

Regnskapet for bygg og eiendom er også belastet med utgifter til leie av Birkeland barnehage på 0,4 mill. som ikke var med i budsjett.

Husleieinntektene er 0,5 mill under budsjett, i tillegg er det gjort tilbakebetaling av for mye innbetalt leie fra kommunale bygninger de siste årene. Dette utgjør ca 0,3 mill.

Hovedtall ansvar 1600, 1601, 1602, 1603,1604,1605, 1606, 1607, 1608, 1609

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	11 068		Årsverk
Varer og tjenester	10 534	2011	19,69
Andre driftsutgifter	2 251	2012	22,53
	<u>23 853</u>	2013	22,83
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	3490	1-8 dager	0,8 %
Refusjoner	2 944	9-16 dager	0,3 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	3,4 %
	<u>6 434</u>	Sum	4,5 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Vidar Syvertsen	
	2 439		

SKOLE OG OPPVEKST

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Skole- og oppvekst består av alle skolene inkl voksenopplæringa, de kommunale barnehagene, helsestasjon, barnevern, flyktningetjenesten, PPT, SLT (Tjenester for barn og unge / TB&U) og kulturskolen (Felles med Lillesand men adm av Birkenes). Tjenesteområdet skal drifte alle tjenester etter lov og forskrift, føre nødvendig tilsyn og kontroll med både kommunale og private tjenester samt drive et utviklingsarbeid som fremmer kvaliteten på alt arbeidet. Dette er alltid en krevende oppgave, men i en kommune som sliter med knappe ressurser, slik Birkenes nå gjør, så blir oppgaven ekstra krevende.

Vi vil peke på tre hovedforutsetninger for at tjenesteområdet skal kunne fortsette en god utvikling. Alle tre områdene er i en positiv endringsfase allerede i 2013, men det er avgjørende at denne utviklingen fortsetter:

- TB&U må fortsatt styrkes for å kunne gi et robust tverrfaglig tilbud. Dette har egenverdi i seg selv, og er også en forutsetning for kvalitetsforbedring i barnehage og skole. I en slik sammenheng vil det også være naturlig å utrede interkommunale løsninger.
- Plan og internkontrollarbeidet må holdes oppe på et høyt nivå. Konkret betyr det at handlingsplaner for barnehage og skole må være et kontinuerlig arbeid som involverer både ansatte, kommuneadm. og politisk nivå.
- Prinsippet om **Tidlig Innsats** må finne sin varige plass i kommunen både organisatorisk og i form av et gjennomført overordna prinsipp som gjennomfører kommunes arbeid.

Personal:

I august 2013 ble Herefoss bhg og Birkenesparken bhg privatisert. Det innebærer en reduksjon i vel

Hovedtall skole og oppvekst

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	109 864		Årsverk
Varer og tjenester	36 409	2011	161,00
Andre driftsutgifter	4 596	2012	174,03
	<u>150 869</u>	2013	182,00
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	6 630	1-8 dager	1,6 %
Refusjoner	23 941	9-16 dager	0,7 %
Andre driftsinntekter	286	17 dager +	7,3 %
	<u>30 857</u>	Sum	9,6 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Tjenestesjef Geir Svenningsen	
	2 182		

20 årsverk som vil bli synliggjort i senere budsjett og årsberetninger. Tjenesteområdet arbeider ellers hardt med å redusere årsverk der det er mulig, men det understrekes at den enkelte brukers behov i svært stor grad ligger til grunn for bruk av økte ressurser de senere årene. Grunnlaget for en reduksjon er dermed enhetenes kapasitet til å gi flest mulig et forsvarlig tilbud i noe større grupper enn i dag. Innenfor områdene PPT, Helsestasjon og Barnevern har man økt noe årsverk i den senere tid, og man vil måtte øke noe mer i 2014. Når det gjelder sykefravær vil vi spesielt påpeke at korttidsfraværet et gledelig lavt mht de utfordringer som kommunen og tjenesteområdet har.

Økonomi:

Tjenesteområdet har totalt et overforbruk på i underkant av 2,2 mill kr. Dette beløpet er tilnærmet identisk med innsparingskravet som var lagt inn i skolen. Overforbruket i skole var totalt sett i underkant av 5 mill kr inkl innsparingskravet, og området har da totalt sett klart å dekke inn påløpte merkostnader utover kravet. Det så lenge ut til at overforbruket skulle bli vesetlig høyere, men de nøyaktige pensjonsberegningene bidro sterkt til at resultatet til slutt ble bedre enn varslet. Kommunen bør vurdere om fordelingsmodellen for skolebudsjettene er tilstrekkelig god.

Når det gjelder barnehage så er det komplisert bilde som endrer seg kontinuerlig med beregninger basert på kommunal drift. Det er varslet endringer fra staten mht at beregningen av tilskudd til private i framtida skal bygge på foregående års regnskap, men dette får ikke innvirkning i 2014. Øvrige tjenesteområder har i det vesentligste underforbruk, men dette er hovedsaklig knyttet til uønskede vakanser og har dermed gitt et redusert tjenestetilbud. Dette er over tid et problem både mht tjenestetilbudet og forholdene for de ansatte.

SKOLE, BARNEHAGE OG

OPPVEKST FELLES

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Enhetens oppgave er å lede og koordinere øvrige avdelinger samt drift av egne tjenester som skyss, barn i andre kommuner, tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak i bhg.m.m.

Det har vært arbeidet kontinuerlig med utviklingsarbeid, internkontroll og nødvendig drift i 2013. Resultatet av dette vil bli synliggjort gjennom vedtak av handlingsplaner for både bhg og skole i juni 2014 og i forbedret kvalitet på det grunnleggende arbeidet i både barnehage og skole. Det er ikke minst viktig at kommunen gjennom god samordning av egne tiltak og i samarbeid med Knutepunktet, Fylkesmannen og øvrige aktører får til en målretta, forskningsbasert og omfattende kompetanseøkning i organisasjonen.

Personal:

Det har vært stabil bemanning og lite sykefravær i 2013, med unntak av noe redusert kapasitet mht spesialpedagogiske tiltak i barnehage. Det må også bemerkes at det er redusert mange årsverk fra august 2013 fordi Herefoss bhg og Birkenesparken bhg ble privatisert. De årsverkene ligger inne i tallene for 2013.

Økonomi:

Det er et overforbruk på ca 3,7 mill kr på sentralområdet for skole. Dette skyldes at innsparingskravet på 2,2 mill kr ligger udekket her, ekstrakostnader til elever i andre kommuner og skyss på ca 1,3 mill kr og et merforbruk på ca 0,2 mill kr vedrørende lærlinger. Innsparingskravet

burde vært synliggjort ute i hver avdeling noe som er gjennomført i forbindelse med budsjett for 2014. Kostnader til elever i andre kommuner og medfølgende skyss er i hovedsak nye og da også ikke budsjetterte elever. Det er ikke mulig å gardere seg fullt ut mot dette, og det er vanskelig å dekke inn økte kostnader når området samtidig skal spare inn. Økte kostnader til lærlinger innebærer mulighet til reduserte kostnader i bhg og skole.

Drift av kommunale barnehager og dermed også utbetaling av tilskudd til private barnehager er en krevende oppgave og resultatet endrer seg kontinuerlig slik dagens finansieringsordning fungerer. Det er nødvendig med en optimalisering av kommunale barnehager for å ha tilstrekkelig kontroll over utviklingen, og etablering av en større «Nye Birkeland bhg» er det nødvendige første skritt i så henseende.

I barnehage felles inngår også Birkenesparken og Herefoss barnehage ettersom de er privatisert i løpet av året. Området går med et lite overskudd på 0,2 mill og er betraktelig bedre enn det som har vært rapportert tidligere i år. Det har vært en reduksjon i fht barn med spesielle behov på høsten i 2013 men hovedårsaken til endringen her er den store reduksjonen i pensjonskostnader som ble bokført mot slutten av året i alle de kommunale barnehagene. Det medførte at de kommunale barnehagene gikk med overskudd og samtidig blir tilskuddet til private barnehager redusert i fht estimat som følge av kostnadsreduksjonen i de kommunale barnehagene. Tilsammen utgjorde dette ca 1 mill. Samtidig har barnehagene gjort reduksjoner og tilpasset driften til situasjonen, noe som også har påvirket sluttresultatet

Hovedtall ansvar:2020, 2030, 2050, 2210, 2213, 2216, 2400, 2440

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	11 619		Årsverk
Varer og tjenester	27 136	2011	26,80
Andre driftsutgifter	1 695	2012	26,60
	<u>40 450</u>	2013	26,35
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	1 157	1-8 dager	1,2 %
Refusjoner	3 271	9-16 dager	0,8 %
Andre driftsinntekter	101	17 dager +	5,9 %
	<u>-4 529</u>	Sum	8,0 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Geir Svenningsen	
	3 514		

BIRKELAND SKOLE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Høsten 2013 begynte 76 elever på første trinn. Det er det høyeste antall førsteklassinger noensinne ved skolen. Det er første gangen vi har delt et trinn i fire klasser.

Til sammen er det rundt 430 elever ved skolen ved utgangen av 2013. I løpet av to år vil antallet stige til over 450 elever.

Gjennomsnittet på de nasjonale prøvene på 5. trinn de to siste årene er høyere enn gjennomsnittet av de tre foregående.

I 2013 har skolen hatt to Comeniusprosjekt som har vist igjen i skolehverdagen. Vi har hatt 7 elever fra 5. trinn på besøk til en skole ved Canterbury i England.

Ved avslutning av det ene prosjektet i juni var Birkeland skole vertskap for skoler fra England, Polen, Slovenia og Tyrkia.

Personal:

Det er lite utskifting av personalet ved skolen. Gjennom naturlig avgang har gjennomsnittsalderen gått ned de siste fem årene.

Vi har fått mange gode erstattere for de som har gått av med pensjon.

Behovet for assistenter har hatt en økning de siste årene.

Korttidsfraværet er lavt: 1,9 % for fravær på 1-16 dager.

Økonomi:

Årsresultatet viser nesten 1,4 mill. kr i merforbruk. Ved gjennomgang av budsjettet i løpet av 2013 på grunn av avvik mellom regnskap og budsjett, viser det ca. 1,3 mill. kr som burde vært med i budsjettet.

Det har ikke vært noe som ville monne ved aktivitetsnivået ved Birkeland skole som kunne vært tatt bort for å hindre underskuddet.

Elevtallet gjør at vi heller måtte øke.

Aktivitetsnivået ved utgangen av 2013 er lavt. I følge rapporten fra Telemarksforskning er utgiftene til undervisning lave på Birkeland skole sammenlignet med tilsvarende skoler i andre kommuner.

Vi har hatt lite eller ingenting å flytte på for å dekke behov som oppstår. Noen ekstreme behov har vi bare måttet sette inn folk på. Det har også gjort at det ble overforbruk på vikaerbudsjettet.

Det er tatt høyde for aktivitetsnivået ved budsjettering for 2014.

Hovedtall enhet 2600, 2610, 2602

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	28 045		Årsverk
Varer og tjenester	2 482	2011	42,50
Andre driftsutgifter	322	2012	45,07
	<u>30 849</u>	2013	44,75
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	956	1-8 dager	1,6 %
Refusjoner	3 740	9-16 dager	0,3 %
Andre driftsinntekter	100	17 dager +	4,5 %
	<u>4 796</u>	Sum	6,4 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	1 398	Avdelingsleder Martin Tengereid	

VALSTRAND SKOLE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

2013 har på mange måter vært et produktivt år for Valstrand skole:

Reformen med nye valgfag er utvidet og videreført for 8. og 9. årstrinn. Det innebærer også en utvidelse av skoleuka med 30 min. pr uke.

Vi er blitt med i et 3-årig, europeisk Comenius-prosjekt, med temaet «Sunnhet og helse». Spennende utvekslingsprogrammer med skolemiljøer i en rekke europeiske land er i gang, både for lærere og elever. Prosjektet støttes av EU-midler tilsvarende kr 160.000.

Nytt helhetlig system for å ivareta elevenes psykososiale miljø er opprettet. Tilsynsrapporten fra Fylkesmannen omtalte dette som noe av det beste de har sett på området. Pålegg ble ikke gitt.

Det har vært arbeidet med kvalitetsforbedringer i alle ledd. I tillegg til deltagelse i de kommunale sastingene, har skolen utviklet bedre intern kompetansespredning ved bruk av interne kurs, og mer tid til samarbeid i faggrupper. Ledelsen har prioritert tid til vandring i klassene og har veiledet lærerne i klasseledelse. Vi har kommet lengre i å omstille hjelp til elever med særskilte behov fra spesialundervisning til tilpassede opplegg. Det gir mer målrettet bruk av ressursene. Resultatet er bedre for elevene og besparelser for kommunen.

Samtidig har foreldre og foresatte gjort en stor innsats på flere områder i samarbeid med skolen for å opprettholde og forbedre skolens tilbud.

Det totale elevtallet sank, noe uventet, fra det ene skoleåret til det neste med 15-20 elever. Det var i seg selv ikke nok til å endre strukturen på klasser og grupper, og prognosene tyder på at utslaget er midlertidig. Elevtallet ventes å stige igjen, etter hvert ganske betydelig.

Personal:

Antallet årsverk ble redusert ved overgang til nytt skoleår med ca 1 stilling, samtidig som nye valgfag krevde økt personalressurs. Skolen tapte også noe refusjonsdekning av lønn fra august. Oppgaven over årsverk er således misvisende, fordi skolen hadde flere stillingsvakanser gjennom deler av året. Dette gav skoleledelsen merarbeid i perioder, men gav også besparelser i lønn. To avtaler med NAV om personal i yrkespraksis og i språkpraksis har dessuten vært positivt.

Sykefraværet er meget lavt, hvis vi ser bort fra to langtidsfravær og en del graviditetsrelatert fravær. Kotridsfraværet var dessuten ganske sesongpåvirket av en influensaepidemi på sen vinteren, noe som gjorde at en kollaps i driften var truende nær.

Medarbeidersamtaler gjennomført i januar-februar 2014 viser høy medarbeidertilfredshet i forhold til internt arbeidsmiljø, men økende uro i forhold til kommunens totale situasjon, og hva som kan bli utfallet av strukturendring i skolene.

Et 3-dagers personalseminar gjennomført i Polen i august, som en felles dugnad mellom personalet og kommunen, var svært vellykket, både faglig og miljømessig. Et annet populært arbeidsmiljøtiltak har vært innføring av månedlige treff på skolen mellom pensjonerte og aktive medarbeidere. Dette har også tiltrukket seg de nybakte mødrene i fødselspermisjon med sine babyer.

Økonomi:

Enheten har holdt seg godt innenfor tildelt ramme for 2013. Det har vært stilt strenge interne krav til sparing og prioriteringer, og deler av stillinger har vært holdt vakante over lengre tid. Dette har belastet ledelse og personal i tøffeste laget og har også akkumulert en del behov. Omstillingen innenfor spes.ped. feltet gir likevel utsikter til at det totale trykket vil lette, og sparetiltakene vil få varig effekt.

Hovedtall ansvar 2700

Utgifter		Bemannning	
Lønn og sosiale utgifter	17 517		Årsverk
Varer og tjenester	1 399	2011	22,10
Andre driftsutgifter	272	2012	27,32
	<u>19 188</u>	2013	28,24
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	4	1-8 dager	1,2 %
Refusjoner	2 702	9-16 dager	0,8 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	6,4 %
	<u>2 705</u>	Sum	8,4 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Bjørn Knudsen	
	-251		

ENGESLAND SKOLE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Elevtallet falt fra 74 elever forrige år til 56 elever. Dette skyldes noe flytting og at det gikk ut ti elever av 10. trinn, men bare begynte seks på 1. trinn. Enkelte trinn er slått sammen i noen tilfeller, for å lage større elevgrupper, samt utnytte ressursene bedre. Vi har gjort erfaringer som har ført til at vi har holdt fast på noen av disse sammenslåingene, men har valgt bort andre, bl.a. pga. utfordringer med stort aldersspenn og lærestoff.

Satsingsområder med spesielt fokus har vært: *Klasseledelse* og *Elevenes læringsmiljø*. Skolen har utarbeidet ny forskrift for ordensreglement, som vektlegger forventninger til elevenes atferd og orden. Ved å sette standarder for ønsket atferd, vil skolen stimulere positiv atferd, heller enn å fokusere på negativ/uønsket atferd. Som en følge av dette har skolen også utarbeidet *Standard for voksenatferd*.

Skolen har fulgt opp rådene for veien videre fra ekstern vurdering, som ble gjennomført av Nasjonalt veiledningskorps. Her har fokuset vært på *Etablere gode felles rutiner* og *Klasseledelse*. Dette arbeidet fortsetter i 2014.

SFO-tilbudet ble noe begrenset på våren, pga få brukere. Ytterligere begrensinger kom på høsten. Da var det ikke ordinært SFO-tilbud på onsdager og torsdager.

Det store målet for skoledriften har vært å prøve å hente inn etterslep, skape oversikt og møte lovkrav, f.eks. i fht forsvarlig drift. Her har det vært avgjørende at merkantil ressurs har blitt prioritert. Skolen har kommet langt i rydding og overgang til elektronisk arkiv og -saksbehandling, og arbeider med gode rutiner for dokumentasjon. Eldre dokumenter er gjennomgått og gjort klare for avsending. Dette arbeidet fortsetter i 2014.

Personal:

På våren var bemanningen økt for å møte elevbehov. Det var også noe oppfølging for å forebygge sykemeldinger. På høsten ble det noe færre ansatte, bl.a. på grunn av nedgang i elevtall. De siste månedene var krevende og personalet strakk seg langt, siden det er vanskelig å skaffe vikarer. Det kom flere sykemeldinger på tampen, noen av disse knyttet til svangerskap. Ved å kjøre stramt i fht vikarbruk, forsøkte vi også å komme i møte med innsparingsbehovet.

Personalet opplever tydeligere krav om samarbeid og utvikling, både individuelt og kollektivt, for å møte dagens krav til skolen og til god praksis. Dette krever omstillingsevne og innsats.

Skolen står foran en gradvis utskifting i personalet pga naturlig avgang. Flere medarbeidere med reduksjon i arbeidstid kombinert med flere reduserte stillinger og fire dagers uke for de laveste trinnene legger føringer for bruken av bemanningen og medfører liten fleksibilitet. Dermed er det svært krevende å lage gode timeplaner for elevene og samtidig overholde arbeidsmiljøloven og tariffavtaler for de ansatte. Det er behov for å rekruttere kompetanse for å møte faglige krav til undervisningen og samtidig redusere sårbarhet i driften.

Økonomi:

De store postene er i hovedsak knyttet til bemanning for å møte elevbehov og nødvendig elevoppfølging. Skolen kjører stramt på forbruk og drift.

Hovedtall ansvar 2800, 2810, 2830

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	9 701		Årsverk
Varer og tjenester	738	2011	15,04
Andre driftsutgifter	97	2012	15,04
	<u>10 536</u>	2013	15,60
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	50	1-8 dager	0,6 %
Refusjoner	1 302	9-16 dager	0,5 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	3,2 %
	<u>1 352</u>	Sum	4,3 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Øyvind Mellem	
	237		

HEREFOSS SKOLE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

På Herefoss skole har det vært 29 elever dette skoleåret. Skolen har også hatt et SFO tilbud, men det har kun vært på mandag ettermiddag fra kl. 1500-1630. Vi har hatt 4,31 årverk på lærersiden, og 0,66 årsværk på assistentsiden.

Skolen har fokusert på følgende 3 utviklingsområder dette året:

1. **Klasseledelse-** Alle lærerne har vært på samme kurs og vi har hatt brukt mye tid på lærermøtene også
2. **Barn og unges psykiske helse-** Skolen har også jobbet mye med dette temaet dette året
3. **Vurdering for læring-** Skolen vil ha enda større fokus på dette område høsten 2014

Skolen hadde **skolevurdering** i uke 17. Etter at rapporten ble klar, har vi jobbet med de områdene som ble sett på som viktige for skolen å gjøre noe med. Skolen har hele tiden hatt god dialog med nasjonalt veilederkorps, og skolen har fått gode tilbakemeldinger på det arbeidet som er blitt gjort.

Folkeboksamlingen ble i løpet av året lagt ned. Det drives nå som et skolebibliotek.

Personal:

To av tre assistenter har fått nye oppgaver i kommunen. Skolen beholdt SFO leder/assistent i en 30% stilling. Tre lærere har redusert stillingen sin med én undervisningstime, dvs 11,55 % tilsammen. SFO tilbudet på Herefoss er redusert til 1, 5 timer pr. uke. Resten av tilbudet gis på Birkeland skole. Grunnen til at skolen har fått redusert assistentressursen er at ingen elever på skolen hadde enkeltvedtak. Reduksjonen på 11,55 % på lærerressursen skyldes redusert behov for spesialundervisning.

Fra høsten 2013 fikk Herefoss skole konstituert rektor

Økonomi:

Skolen har jobbet hardt for å holde seg innenfor de økonomiske rammene dette skoleåret. Vi har redusert i lærerstillinger og assistentstillinger. I tillegg har vi brukt lite penger på vikarer. Rektor har tatt mange undervisningstimer, og vi har slått sammen grupper for å få dagene til å gå opp.

Skolen er blitt drevet utfra budsjettet, med et lite overskudd på 34 000,-.

Hovedtall ansvar 2900, 2910, 2930

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	3 877		Årsverk
Varer og tjenester	197	2011	6,90
Andre driftsutgifter	41	2012	7,01
	<u>4 115</u>	2013	6,40
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	58	1-8 dager	0,7 %
Refusjoner	411	9-16 dager	0,0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	8,2 %
	<u>469</u>	Sum	8,9 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Tor Helge Olsen	
	-34		

HELSESTASJONEN

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Helsestasjonen har ansvar for forebyggende og helsefremmende arbeid for gravide og for barn og unge i alderen 0–20 år og deres foresatte. Dette omfatter jordmortjeneste, helsestasjonstjeneste, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom. I tillegg har helsestasjonen et eget tilbud innen psykisk helse for barn og unge. Helsestasjonen har også ansvar for flyktninghelsetjeneste for barn og voksne i asylmottak.

Helsestasjonen har pr. 31.12.13 ansvar for 470 barn under skolealder, og 747 skoleelever på 1. til 10. trinn. Det betyr at ca 25 % av kommunens innbyggere er faste brukere av helsestasjonens tilbud. I tillegg har helsestasjonen drop-in-tilbud til ungdom over grunnskolealder (Helsestasjon for ungdom).

I 2013 ble det registrert 55 nye gravide i jordmortjenesten, som er en økning fra 2012, da det ble registrert 49 nye gravide. Det ble født 69 barn i kommunen i 2013. I 2012 ble det født 62 barn.

Helsestasjonen har i 2013 dokumentert 8425 kontakter i form av konsultasjoner, klientrettede samarbeidsmøter, telefoner og brev. Dette er en økning på 4,7 % fra 2012.

De siste årene har helsestasjons- og skolehelsetjenesten fått tillagt en rekke nye oppgaver og ansvarsområder. I tillegg har kravene til dokumentasjon økt. I Birkenes kommune har utfordringen blitt ekstra stor, ettersom dette har skjedd samtidig med en relativt stor økning i barnebefolkningen. Dette har skjedd uten at tjenesten har fått økte ressurser av betydning. Økningen i antall årsverk som vises i tallene nedenfor, skyldes at flyktningssykepleier og psykisk helse barn og unge har blitt flyttet til helsestasjonen fra andre enheter. Flere oppgaver og økt barnetall har medført at helsestasjonens målgruppe ikke har fått det tilbudet de har krav på

Hovedtall enhet 2410

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	2 486		Årsverk
Varer og tjenester	245	2011	3,23
Andre driftsutgifter	208	2012	4,30
	<u>2 939</u>	2013	4,20
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	2	1-8 dager	0,5 %
Refusjoner	405	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter		17 dager +	3,2 %
	<u>407</u>	Sum	3,7 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Cecilie Hodne	
	-196		

etter gjeldende myndighetskrav. I praksis betyr dette at barna får to færre konsultasjoner i løpet av de to første leveårene, og at en skole (Birkenes voksenopplæring) er helt uten skolehelsetjeneste.

Helsestasjonen har sammen med PPT og barnehagene samarbeidsprosjektet «Kognitiv utvikling 0–4 år». I 2013 mottok helsestasjonen tilskudd fra Helsedirektoratet på 300 000 til dette prosjektet. Gjennom dette prosjektet har ansatte på helsestasjonen, i barnehagene og også andre avdelinger i kommunen fått økt kompetanse innenfor de minste barnas psykososiale utvikling. Prosjektmidlene har ikke blitt brukt opp i 2013, og resterende beløp overføres til 2014.

«Sats 2» er et samarbeidsprosjekt mellom helsestasjonen og barnehagene, der vi har fokus på språktutvikling hos de minste barna. Gjennom dette prosjektet har vi fått nye rutiner for samarbeid mellom barnehage og helsestasjon.

Helsestasjonen er en av «pilotavdelingene» i kommunens internkontrollprosjekt.

Personal:

Helsestasjonen har hatt to nyansettelser i 2013, jordmor i 40 %, og helsesøster i 45 %. Det har også vært ansatt en helsesøster midlertidig i 60 % stilling i 2,5 måneder, finansiert av prosjektmidler fra Helsedirektoratet.

I forbindelse med oppsigelser og nyansettelser har jordmorstillingen vært vakant i 3 måneder, og 30 % helsesøsterstilling har vært vakant i 2 måneder.

Det har vært en liten økning i sykefravær fra 2012 til 2013. Deler av sykefraværet har vært relatert til høyt arbeidspress.

Økonomi:

Helsestasjonen har hatt et mindreforbruk på ca. 0,2 mill. i 2013. Hovedårsaken til dette er at stillinger har vært vakante, og at det i liten grad har blitt satt inn vikar ved sykefravær.

BARNEVERNET

Måloppnåelse og utførte oppgaver.

Birkenes barneverntjeneste har i 2013 i samarbeid med SLT – koordinator og politiet utarbeidet en veileder for vold i nære relasjoner som er til bruk for ansatte i kommunen. Den er blitt presentert i de fleste avdelingene i kommunen, det gjenstår noen avdelinger til overføring til 2014.

Barneverntjenesten har måloppnåelse ved at vi har jevnlig samarbeidsmøter med barnehagene. Vi har planlagt videreføring samarbeidsmøter i 2014.

Statistikken forteller ikke om de innkomne meldingene i saker som er aktive. Det er kun de nye sakene som blir registrert i som meldinger i fagprogrammet.

I 2013 er det 64 barn som har hatt tiltak i 3 måned eller mer. De nye sakene er ikke medregnet her. I de 64 sakene ligger det en tiltaksplan som skal evalueres jevnlig, barneverntjenesten har hatt jevnlig evaluering i 52 av sakene, og et avvik i evalueringer i 12 saker.

I undersøkelsene har vi et avvik på 7 saker hvor vi ikke har klart å gjennomføre undersøkelsen innen 3 måneder fristen. Vi har utvidet undersøkelse til 6 måneder.

Barneverntjenesten har i løpet av 2013 registrert 105 saker. Ikke alle saker går i tiltak. Men de fleste saker som blir meldt til barneverntjenesten går i undersøkelse for å få en helhetlig vurdering. Barneverntjenesten har fått pålegg fra fylkesmannen om tilsyn på to enkelt saker og har fått tilbakemelding på disse.

I 2013 har vi engasjert sakkyndig i 3 saker. Vi har hatt 4 saker til vurdering i fylkesnemnda for sosiale saker. To av disse er anket videre til tingretten. En av sakene er blitt gjennomført og en sak skal gjennomføres i 2014.

Barneverntjenesten har hatt tilsyn fra fylkesmannen i henhold til systemrevisjon av oppfølging av barn plassert i fosterhjem fra Birkenes kommune. Det fremkommer i tilsynsrapporten at barneverntjenesten i Birkenes

kommune ikke har systematisk gjennomført tilsyn og oppfølging av barn plassert i fosterhjem. I løpet av 2014 vil det være en prioritert oppgave i barneverntjenesten.

Barneverntjenesten har tilsynsansvar for 11 fosterbarn som er plassert i Birkenes kommune fra andre kommuner.

Personal:

Barneverntjenesten i Birkenes kommune har 4 årsverk, og har i 2013 ikke hatt full bemanning. Barneverntjenesten har vi ikke fått inn vikarer over lengre perioder, noe som har resultert i at vi har overskredet frister og ikke klart å ha en optimal tjeneste. Det gir en utfordring for den enkelte ansatte som får utvidet sin saksmengde og større belastning enn det som man bør ha. Når utgangspunktet for saksmengde pr saksbehandler er ca 20 – 25 saker. Dette iberegnet at barnevernleder har samme saksmengde som saksbehandler. Det har betydning for barnevernleder som skal lede, veilede og følge opp den enkelte ansatte, å planlegge driften av avdeling. Konsekvensen er at barnevernleder har avvik i henhold til sin oppgave.

I flg fraværstatistikken har barneverntjenesten lite korttidsfravær, det er langtidsfravær som blir en utfordring. Selv om det har vært planlagt for innværende år.

Fra oktober 2013 har barneverntjenesten hatt full bemanning.

Økonomi:

Barneverntjenesten har et mindreforbruk i 2013 på 0,8 mill. Årsakene til dette er sammensatt. Tjenesten har generelt vært meget forsiktig med å gjennomføre kostnadskrevende tiltak der dette har vært mulig og noen nødvendige tiltak kommer ikke i gang før i 2014. Det har vært noe redusert kapasitet pga sykemelding. Det gir inntekter i form av refusjoner, men det kan også bety at noen tiltak ikke kommer i gang eller forsinkes. Det er ikke grunn til å tro at 2014 kan gjennomføres uten at kostnadene i barneverntjenesten vil øke.

Året 2013 sammen lignet med året 2012.

År	Meldinger	Undersøkelser	Tiltak	Frivillig plassering	Om-sorg tvang	Institusjon
2012	56	47	26	3	10	0
2013	70	55	13	2	10	1

Hovedtall enhet 2420

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	4 371		Årsverk
Varer og tjenester	2 255	2011	3,30
Andre driftsutgifter	377	2012	3,50
	<u>7 003</u>	2013	4,00
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	0,2 %
Refusjoner	564	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter	37	17 dager +	10,0 %
	<u>601</u>	Sum	10,2 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	-842	Avdelingsleder Anne Katrine Philmann	

PP-TJENESTEN

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

PPT er kommunens øverste kompetanse mht spesialundervisning og de skal både utføre sakkyndige vurderinger og veiledning til skole og barnehage. Resultatene av deres arbeid ser man i form av god tilpassa opplæring og riktig bruk av spesialundervisning. Redusert bruk av spesialundervisning er en indikator på at skole og barnehage utvikler seg i riktig retning. For 2013 gikk andel av elever med spesialundervisning opp fra 11,5 til 12,6 % av elevmassen. Dette er på kort sikt en forverring av situasjonen, men i lys av et langsiktig arbeid i både barnehage og skole, er det grunn til å forvente en lavere prosentandel i 2014.

Årsaken til dette ligger i kvaliteten på utviklingsarbeidet i skole og barnehage, og ppt er en avgjørende faktor for kvaliteten på dette arbeidet. Økt bemanning og kapasitet fra 2014 sammen med et utsrakt utviklingsarbeid i barnehage og skole er det viktigste for at Birkenes kommune i tiden fremover kan forvente redusert bruk av spesialundervisning både mht. antall elever

Hovedtall ansvar 2430

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	1 383		Årsverk
Varer og tjenester	196	2011	2,00
Andre driftsutgifter	5	2012	2,00
	<u>1 584</u>	2013	2,00
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	0,0 %
Refusjoner	19	9-16 dager	0,0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	3,4 %
	<u>19</u>	Sum	3,4 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	-194	Avdelingsleder Geir Svenningsen	

og at man i mange tilfelle kan redusere omfanget for mange elever. Det understrekes likevel at dette er et langsiktig arbeid der resultatet fremkommer på grunnlag av samhandling mellom flere parter gjennom lang tid.

Personal:

PPT har i 2013 hatt to årsverk og de har hatt noe redusert kapasitet pga sykemelding. Til tross for dette har de utført et imponerende arbeid både i form av sakkyndige vurderinger og veiledning. Fra januar 2014 er bemanningen økt til 3 årsverk og man får da økt kapasitet til enda bedre systemisk veiledning.

Økonomi:

Området har et mindreforbruk i 2013 på kr 194 000 pga sykemelding og en forsinket ansettelsesprosess. Dette har gitt inndekning til en høyere logopedkostnad enn beregnet.

BIRKELAND BARNEHAGE

Måloppnåelse og utførte oppgaver

Vi har ikke hatt store investeringer eller prosjekter i 2013. Barnegruppene (inntektene) var nok litt overbudsjettet i forhold til faktisk antall barn. Dette i sammenheng med søkermasse. Fra nyttår 2014 var barnegruppene fylt opp. Høsten 2013 hadde vi manko på 2 barn under 3 år og 2 barn over 3 år i forhold til bemanning og hva vi hadde plass til. Dette gav også utslag på overbudsjettering på kostpengene.

Personal:

Vi har hatt lite kortidsfravær, men noe langtids sykemeldinger. Dette skaper ubalanse i

vikarutgiftene. Vi hadde også en pedagog som sluttet 1. november. Her ble det også satt inn vikar fra dag én for å holde oss innenfor bemanningsnormen. Stillingen ble ikke besatt/tiltrådt før 1.mars 2014. Her sparte vi inn mellomlegg mellom assistent og pedagog. Vi hadde også en sykmelding på 20% hvor vi ikke tok inn vikar. Vi hadde også en 20 % vakant stilling – denne var ikke besatt.

Vi hadde styrerskifte 1. august.

Økonomi:

Vi har holdt oss godt innenfor budsjetterte rammer totalt sett. Se «personal».

Hovedtall ansvar 2217

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	5 816		Årsverk
Varer og tjenester	185	2011	
Andre driftsutgifter	33	2012	9,60
	<u>6 034</u>	2013	10,00
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	1 177	1-8 dager	0,3 %
Refusjoner	942	9-16 dager	0,0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	7,6 %
	<u>2 119</u>	Sum	7,9 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	-456	Avdelingsleder Linda Stene	

ENGESLAND BARNEHAGE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Engesland barnehage ønsker å skape et godt og trygt miljø for lek, læring og utvikling. Årets satsingsområder: kropp/bevegelse, språk og kultur. Barnehagens beliggenhet gir gode muligheter for å bruke naturen til fysisk utfoldelse både sommer og vinter. Barnehagen har, sammen med kommunens øvrige barnehager, deltatt i språkprosjekter i samarbeid med helsestasjon/spesialpedagog. Pedagogiske ledere har deltatt i prosjektet «Kognitiv utvikling». I deler av prosjektet har også assistenter deltatt. Det har gitt betydningsfull kompetanse for alle ansatte i barnehagen. Tilstedeværende og motivert bemanning gir et godt utgangspunkt for å skape et godt og trygt miljø for barns lek, læring og utvikling.

Vår utfordring har vært nedgang i barnetall fra august. (Vårhalvåret 31 barn, høsthalvåret 26 barn). Vi reduserte bemanningen med 45% fra august.

Redusert barnetall har ført til at bemanningsreduksjon har latt seg gjøre uten at det har fått negative følger for driften.

Personal:

Stabil bemanning med forholdsvis lavt korttidssykefravær. En ansatt har sluttet i løpet av året.

Økonomi:

Enheten har holdt seg innenfor tildelt ramme for 2013.

Hovedgrunnen til positivt avvik på mer enn 4% er at sykelønnsrefusjonen er større enn vikarutgifter.

Fokus på innsparing har ført til mindre vikarbruk. Vi har av samme grunn brukt noe mindre på andre driftsutgifter enn budsjettet.

Hovedtall ansvar 2212

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	3 497	Årsverk	
Varer og tjenester	128	2011	6,80
Andre driftsutgifter	21	2012	6,63
	<u>3 646</u>	2013	6,60
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	752	1-8 dager	0,5 %
Refusjoner	218	9-16 dager	1,0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	8,6 %
	<u>970</u>	Sum	10,0%
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Kjellfrid Tveit	
	<u>-242</u>		

NATVEITÅSEN BARNEHAGE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Natveitåsen barnehage har 31.12.13 70 barn og 15,4 årsverk fordelt på 18 personer. Det har ikke vært store endringer i antall barn og årsverk fra våren 2013 og til høsten 2013.

Dette året har barnehagen hatt som mål å gi barna opplevelser og erfaringer som styrker deres tilhørighet til egen kommune. For å oppnå dette har barnehagen hatt fokus på aktiv bruk av nærmiljøet, og tilrettelagt for lek, motorisk utfoldelse, utforskning og mestring. Avdelingene er mye ute på tur i nærmiljøet, og bruker nærrområdene aktivt.

Barnehagen har også hatt som mål at de voksne i barnehagen skal være tilstedeværende og engasjerte i samspillet med barna. Her har vi jobbet aktivt for å utfordre den enkelte på sin rolle og hvordan utvikle oss til å bli gode voksne for barna. Vi ser på dette arbeidet som en prosess, som vi stadig er i utvikling på og som er veldig viktig for kvaliteten på barnehagetilbudet.

I tillegg har barnehagen fokus på språk og barnas språkutvikling. Vi gjennomfører språksamlinger for 4-åringene, og har deltatt i prosjektet med fokus på 2-åringene, Sats 2.

Høsten 2013 har barnehagen hatt fokus på arbeidsmiljø, og målet har vært at personalet skal trives på jobb, og at vi skal ha fokus på jobbnærvær. Vi har jobbet mye med å ha positive holdninger i hverdagen og det å gi hverandre positive tilbakemeldinger. Vi opplever at dette har gitt positive effekter i barnehagen.

Utover dette har barnehagen deltatt i prosjektet Kognitiv utvikling, der ped.lederne har fått tilført ny kompetanse som vi jobber kan nyttegjøre oss i det pedagogiske arbeidet.

Personal:

I Natveitåsen barnehage har det i løpet av 2013 vært flere ansatte som har vært ute i svangerskapspermisjon, samt at andre ansatte har

vært ute i langtidssykemelding/permisjon. Dette har medført at barnehagen har hatt en høy sykefraværprosent ifht langtidssykemeldinger. Det har også gjort at barnhagen har hatt mange personer inne i forskjellige vikariater, noe som har vært med på å gi en utfordrende personalsituasjon. Fra høsten 2013 har vi klart å få til en stabilitet i personalgruppa, og antall langtidssykemeldinger er i 0. Fra høsten 2013 har vi jobbet aktivt med arbeidsmiljø og trivsel, for å fremme jobbnærvær og forebygge sykefravær.

Natveitåsen barnehage har i løpet av 2013 hatt bytte av styrer, ny styrer startet opp 05.08.13.

Barnehagen har høsten 2013 hatt dispensasjon fra utdanningskravet for en førskolelærer i 100 % stilling. Vi har også hatt en dispensasjon fra bemanningsnormen, ifht at vi har hatt et barn for mye ut fra lov om antall barn pr førskolelærer.

Økonomi:

Regnskap pr 31.12 viser at barnehagen har et underskudd på fastlønn på 0,4 mill. Dette forklares med at 0,35 mill. av dette underskuddet er lønn knyttet til spesialpedagogiske tiltak. Disse midlene er tilbakeført bhg budsjett. I tillegg ble det våren 2013 brukt noe ekstra lønnsmidler utover vedtatt budsjett.

Regnskapet viser også et underskudd på vikarbudsjetten på ca 1,1 mill. Dette skyldes i hovedsak utgifter ifht vikar for faste ansatte som var ute i sykmelding. Det vises til sykelønnsrefusjon fra Nav på 1,2 mill som dekker opp dette underskuddet

Kostnader til pensjon og arbeidsgiveravgift er redusert i fht ny beregning høsten 2013, noe som medvirket til at barnehagen klarte å holde seg innenfor budsjettrammen.

Tiltak ifht innsparing høsten 2013 har vært å redusere på vikar-bruk ifht sykefravær og ferieavvikling. I tillegg har vi også gjort en innsparing på ca kr 25.000,- på drift. Regnskapet for 2013, Natveitåsen barnehage går nå i balanse.

Hovedtall ansvar 2214

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	9 350		Årsverk
Varer og tjenester	488	2011	12,20
Andre driftsutgifter	49	2012	18,00
	<u>9 887</u>	2013	15,40
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	1 897	1-8 dager	1,9 %
Refusjoner	1 856	9-16 dager	0,9 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	14,1 %
	<u>3 753</u>	Sum	16,8 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Mette Harberg	
	-107		

BIRKENES VOKSENOPLÆRING og

FLYKTINGETJENESTE

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Det er stadig økende behov for å gi råd og veiledning til voksne.
Fra høsten 2013 er det 4 nye deltakere som har fått tilbud om spesialundervisning til voksne i tråd med tilrådning fra PPT.
Det europeiske Grundtvig prosjektet ble avsluttet. Prosjektet ga verdifulle kontakter med opplæringsarenaer i Finland, Sverige, Danmark, England, Hellas og Tyrkia, samt mange konkrete, nyttige tips om metoder og voksenpedagogikk. Det har i løpet av året vært oppdrag for andre skoler og for SANA, samt ulike kurs.

Våren 2013 ble samarbeidet med Lillesand om grunnskoleopplæring avsluttet. Det var totalt 22 elever i løpet av våren. Høsten 2013 ble mottaksskolen utvidet til å gjelde elever fra 5. trinn. Det har i løpet av høsten vært totalt 14 elever som har fått grunnskoleopplæring, enten i grunnskolealder eller som grunnskole for voksne. Det er en kontinuerlig utviklingsprosess å tilby kvalitetsmessig god opplæring i norsk og samfunnskunnskap. I løpet av høsten 2013 har det vært totalt 86 voksne deltakere. Det er en økning på 16 % fra høsten 2012. Høsten 2013 begynte vi å gjennomføre kursene i 50 timer samfunnskunnskap.

Når det gjelder pedagogisk utviklingsarbeid har det vært et systematisk arbeid med vurdering for læring. Mottaksskolen er med i prosjektet «Skolen som arena for barn og unges psykiske helse». Fra våren 2014 skal avsluttende/obligatoriske prøver i

norsk og samfunnskunnskap arrangeres lokalt. Det er begynt med kompetanseheving i forhold til dette.

Når det gjelder flyktingtjenesten, ble det i løpet av 2013 bosatt 10 personer fordelt på 3 boenheter, 5 av dem barn. Grunnen til at det ble bosatt såpass mange i 2013 er at det var aktuelle ledige boenheter, og at det var såpass mange barn. Med de begrensede ressursene gjør de ansatte en stor innsats med å gjennomføre forsvarlig bosetting med fokus på den enkeltes ressurser.

Innenfor de gitte økonomiske, personalmessige og fysiske rammene har måloppnåelsen vært god.

Personal:

Det har vært stabil bemanning gjennom året. Fra høsten 2013 har rektor/leder hatt andre prosjektoppgaver i tillegg, og assisterende rektor har fått utvidet ansvar. Det er lite korttidsfravær, men dessverre noe langtidsfravær.

Økonomi:

Gjennom streng økonomistyring og hard prioritering har enheten holdt seg innenfor tildelt ramme for 2013.

Flere deltakere har ført til økte inntekter. Utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan bli et annet år enn inntektene kommer inn, så når det gjelder statstilskudd til norskopplæring må økonomien ses over flere år.

Hovedtall ansvar 2500, 2510, 2520, 253, 2540

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	8 923		Årsverk
Varer og tjenester	595	2011	14,82
Andre driftsutgifter	1 450	2012	13,16
	<u>10 968</u>	2013	12,87
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	47	1-8 dager	1,1 %
Refusjoner	6 340	9-16 dager	1,4 %
Andre driftsinntekter	47	17 dager +	7,4 %
	<u>6 437</u>	Sum	9,4 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Tone Røinesdal	
	-308		

KULTURSKOLEN

Dette er en samlet rapport for begge kommuner, men med spesifiserte tall for hver kommune.

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Kulturskolen i 2013 hatt fokus på:

- Videreutvikle kjernetilbudet (musikk/dans). Aktiviteten ble noe redusert i Birkenes som følge av innsparingstiltak.
- **Kulturskoletimen:** I statsbudsjett for 2013 ble kulturskolene pålagt å utvikle valgfritt gratis tilbud for 1 -4 klasse i skole/SFO-tid. Tilbudet fikk en forsiktig start høst 2013, med tilbud på Brentemoen skole i Lillesand, og Krusedull (kvedergruppe) på Birkeland. (Avvikles i denne formen fra og med 2014).
- **Dansetilbud:** Kulturskolens dansetilbud er i fin utvikling. Dette merkes ved mer stabil elevmasse og større søkning.
- Korpsene i Lillesand (Høvåg Brass og Lillesand skolekorps) er inne i en flott utvikling og vokser, og ønsker økt støtte i form av undervisningsressurs gjennom kulturskolen.

Mål videre:

- Utvikle kulturskolen videre som ressurscenter ved å utvikle barnehagetilbud, eventuell

videreføring av kulturskoletime, gjennom samarbeidet med korpsene og andre aktører i kulturlivet i kommunene.

- Utvide tilbudet til også å gjelde kunst- og teatertilbud.

Personal:

Kulturskolen har et godt, stabilt personale med god faglig kompetanse. En utfordring med mange små stillinger (5,5 årsverk og 20 ansatte)

Økonomi:

Det ble gitt øremerkede statlige midler til kulturskoletimen (ca 138 000 til Lillesand for 2013). Kulturskoletimen hadde forsiktig oppstart høsten 2013, men ble tatt av statsbudsjett for 2014, og planlagt utvidet aktivitet i forhold til denne er stoppet.

Mindreforbruket i tabellen avviker fra det regnskapsmessige på området fordi administrasjonskostnadene er inntektsført her, mens de er budsjettert på skole fellesområde

Hovedtall Kulturskolen i Birkenes og Lillesand (Begge kommuner)

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	3 540	2013	Årsverk
Varer og tjenester	105	Totalt:	5,5
Andre driftsutgifter	71	Birkenes:	2,1
	<u>3 716</u>	Lillesand:	3,4
Inntekter		Sykefravær	
Egenandeler/Salgsinntekter	668	1-8 dager	1,2%
Refusjoner	103	9-16 dager	0,2%
Andre driftsinntekter	21	17 dager +	2%
	<u>792</u>	Sum	3,3%
Lillesand, Adm.kostnader:	127		
Kostnad Lillesand inkl. Adm:	1 888		
Kostnad Birkenes:	1 162		
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Rektor	
2013, Lillesand:* (148 000)	10	Jo Eskild	
2013, Birkenes:	-146		

*Se kulturskoletimen

HELSE OG VELFERD

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Det overordnede målet for Tjenesteområdet Helse og velferd, er at tjenesten bidrar til å styrke enkeltmenneskets evne til å mestre eget liv.

I løpet av 2013 er det gjort analysearbeid i forhold til fire områder: hjemmetjenester, institusjonstjenester, boligmasse og folkehelse. Målet med arbeidet har vært å forbedre praksis i samsvar med nye behov, samt å redusere kostnader. I samarbeid, og ved bred involvering, har det fremkommet løsninger som gir bedre ressursutnyttelse på kort sikt, samtidig med at strategien om å gå «fra omsorg til mestring» er blitt tydeligere i alle ledd.

Hverdagsrehabilitering er hovedtiltaket i strategiarbeidet. Første halvår av 2013, ble det igangsatt et prosjekt for å få arbeidet i gang. Mer systematisk samarbeid mellom Rehab-gruppen og hjemmetjenesten hadde som mål å bidra til økt mestring. Gjennom prosjektperioden ble det tydelig, at det viktigste blir å komme tidlig inn hos tjenestemottakere som er potensielle brukere av omsorgstjenester. Det er svært ressurskrevende å ta bort tjenester som allerede er igangsatt, fordi man må «avlære» adferd som ikke er i tråd med hverdagsrehabiliteringstanken. For å kunne gjøre gode individuelle vurderinger i forhold til å yte rett tjeneste på rett sted og til rett tid, er Rehab-gruppen involvert i forhold til vurdering av innkomne søknader på ulike tjenester. Det er et klart mål, i større grad å kunne sette av «øremerkede» ressurser til hverdagsrehabilitering. Det er ønskelig å kunne ha et hverdagsrehabiliteringsteam bestående av fysioterapeut, ergoterapeut, sykepleier/hjelpepleier og hjemmehjelp, som helt konkret fordeler de brukerne seg i imellom, som har vedtak på hverdagsrehabilitering. Slik det er i dag, må det hele tiden gjøres vurderinger av hva rehab skal gjøre og hva hjemmesykepleien skal gjøre.

De ulike arbeids/analysegruppene har sett på hvordan nødvendige oppgaver/prosesser kan gjøres enklere, slik at tjenestene blir mer målrettede, og man unngår sløsing av tid/ressurser. Et eksempel på dette er bruk av tid til rapporter. - Ved å effektivisere rapportene, har det resultert i økt kapasitet i forhold til pasientrettede oppgaver. Et annet eksempel kan være å ha gode rutiner for raskt å ansette i ledige helge-stillinger. Dette kan redusere bruk av overtid som virkemiddel til å få dekket opp helgevaktene. Det har også vært fokus på refleksjon i forhold til hva som er lovkrav i tjenestene, og at noen oppgaver må utføres av andre, eksempelvis pårørende/frivilligheten.

Etterspørselen etter omsorgstjenester har hatt en nedgang i andre halvår. Det har over tid vært ledige plasser på sykehjemmet, uten at dette har ført til merkbart press på hjemmetjenestene. Dette har resultert i beslutning om å redusere antall sykehjemsplasser ved omgjøring av 7 plasser til omsorgsboliger, og ytterligere reduksjon av 7 plasser. Dette innebærer en dreining mot gradvis å

styrke hjemmesykepleien, noe som er i tråd med behov og muligheter.

Uforutsigbarhet i forhold til tjenestebehov er en utfordring i tjenesteområdet. Omrokking av ressurser innenfor avdelingene, forhindrer større overforbruk. Eksempelvis har ledig kapasitet på enkelte grupper på sykehjemmet, bidratt til økt ressurstilgang for å dekke økte behov på andre grupper. På den måten leies det ikke inn mer enn helt nødvendig. Dette praktiseres også i andre avdelinger.

Tjenesteområdet anser god internkontroll som svært vesentlig i forhold til forsvarlig kvalitet. Mål om å redusere risiko for avvik, gir motivasjon for kontinuerlig forbedringsarbeid. Arbeidet involverer de ansatte, og viktige refleksjoner ligger til grunn for nødvendige prosesser.

Personal:

På tross av nedbemanning gjennom 2013, fremkommer det bare en reduksjon på 0,2 årsverk under hovedtall. Dette har sin årsak i at det også har vært opprettet stillinger, på grunnlag av nye behov, i løpet av året. Det har også vært behov for utstrakt ekstra-innleie av samme grunn.

Sykehjemmet fikk ny enhetsleder i månedsskiftet november/desember. Boveiledertjenesten og hjemmetjenesten har hatt vikar for leder gjennom store deler av året. På tross av dette, ser arbeidsoppgaver ut til å være ivarettatt på en forsvarlig og tilfredsstillende måte. Ikke minst fordi avdelingene har systemer for ivaretagelse av HMS. Arbeidsmiljøgruppene er etablert i hver avdeling. Gjennom disse legges det til rette for et godt partssamarbeid, og det jobbes med hva som skal til for å nå mål i forhold til arbeidsmiljøet.

Sykefraværet i tjenesteområdet er for høyt, og i hovedsak langtidsfravær. Dette har vært tema i ledermøter, og det er enighet om å ha økt fokus på hva som kan gjøres i forkant av at sykemelding inntreffer. I avdelinger hvor fraværet er spesielt høyt, har leder hatt bistand fra NAV arbeidslivssenter, både i form av økonomiske og menneskelige ressurser. Arbeidsgiver har ikke indikasjoner på at sykefraværet skyldes forhold på arbeidsplassen.

Økonomi:

Det ble allerede tidlig i året meldt om overforbruk på variable lønnsarter, som kvelds/natt-tillegg, lør/sønd-tillegg og helg/høytidstillegg i de avdelingene som har personell i turnus. Noe av årsaken til dette var for knapp budsjettering på de ulike variable lønnsartene, og i tillegg har behov for ekstra innleie medført økte tillegg. Gjennom store deler av året har det vært behov for ekstra innleie utover den grunnbemanning man gikk inn i året med, pga nye tjenestebehov.

Nye tjenestebehov som oppstod mot slutten av 2012, gav et begrenset vurderingsgrunnlag for behov i 2013. Dette førte til for høye budsjettposter på noen arter. Det ble også

budsjettert noe knapt på inntekter i f.t ressurskrevende brukere.

To avdelinger har et spesielt stort mindreforbruk. Helse-rehab og NAV.

Hovedårsaken til dette i Helse-Rehab, er at det ikke har vært leid inn vikarer ved sykdom/fravær, og at stillinger i perioder har stått vakante. Dette har igjen ført til lavere utgifter til tiltak/aktiviteter i avdelingene.

For NAVs del, handler dette om et ekstraordinært mindreforbruk til sosialhjelp og kvalifiseringsstønning, og skyldes langt på vei ekstraordinære statlige stønningmidler til disposisjon dette året. Mindreforbruket til kjøp av kommunale plasser på BiVa AS er også midlertidig lavt. Fra 2014 øker antall brukere betydelig.

Hovedtall Helse og velferd

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	76 495		Årsverk
Varer og tjenester	19 811	2011	107,09
Andre driftsutgifter	2 323	2012	109,17
	<u>98 629</u>	2013	108,97
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	10 072	1-8 dager	1,0 %
Refusjoner	9 649	9-16 dager	0,6 %
Andre driftsinntekter	174	17 dager +	8,2 %
	<u>19 895</u>	Sum	9,7 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Tjenestesjef Anne Stapnes	
	543		

HELSE OG VELFERD FELLES

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Kommunen har ikke hatt utgifter til overliggedøgn gjeldende samhandlingsreformen i 2013.

Innsparingskravet i forhold til reduksjon av årsverk er delvis innfridd. Sykehjemmet har bidratt med reduksjon av nærmere 1 årsverk, og hjemmetjenesten 0,6. Samtidig som årsverk er tatt bort, har det vært opprettet nye, grunnet økt behov for tjenester.

Personal:

Ingen endringer i 2013.

Økonomi:

Innsparingskrav i forhold til reduksjon av årsverk på i overkant av en million er lagt som inntekt på fellesområdet. Innsparingene kommer imidlertid som fratrukk på de enkelte ansvar i de avdelinger som har kuttet årsverk. En annen årsak til merforbruk på fellesområdet, er for knapp budsjettering gjeldende kjøp fra andre kommuner (legetjenester i andre kommuner og legevaktstjenester) Dette er rettet opp i ny økonomiplan.

Hovedtall ansvar 3000, 3010, 3020

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	2 298		Årsverk
Varer og tjenester	9 574	2011	3,30
Andre driftsutgifter	42	2012	3,30
	<u>11 914</u>	2013	3,30
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	683	1-8 dager	0,1 %
Refusjoner	362	9-16 dager	0,0%
Andre driftsinntekter	34	17 dager +	2,7 %
	<u>1 079</u>	Sum	2,8 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Anne Stapnes	
	415		

SYKEHJEMMET

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Sykehjemmet har hatt utfordringer i forhold til ekstra ressurskrevende brukere i 2013. Dette har medført behov for 1/1 bemanning over lengre tid.

Det har vært krevende for personalet å håndtere denne utfordringen, men også lærerrikt. Ekstra kursing og opplæring av personalet har vært nødvendig. Det har også vært nødvendig med refleksjonsmøter i personalgruppa for å lære av hverandre og for å debrife erfaringer og opplevelser. 2. linjetjenesten har bistått med veiledning, og har vært en god samarbeidspartner.

Det ble benyttet vikarbyrå under ferieavviklingen. Vikarbyrået leverte ikke som avtalt. Sykehjemmet måtte derfor håndtere sommerferieavviklingen med eget personale. Dette var utfordrende, særlig pga. behovet for økt bemanning som kom i tillegg. Faste ansatte var lojale og jobbet mye for å dekke opp behovet.

Det har vært arbeidsmiljøutfordringer i løpet av 2013, og derfor også et økt fokus på arbeidsmiljø- og internkontrollarbeid. Arbeidsmiljøgruppa, et samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og verneombud fungerer godt på sykehjemmet. Denne gruppa har jevnlig samarbeidsmøter.

I siste halvår har det vært ledig kapasitet på sykehjemmet. En prosess med å overføre en gruppe/avdeling til hjemmetjenesten er igangsatt. Prosessen er ikke fullført, men det er gjort et godt grunnlag for å realisere dette i 2014.

Det er brukt tid på å planlegge et lindrende rom på sykehjemmet, dette planlegges igangsatt i 2014.

Personal:

Det er et lavt korttidsfravær på sykehjemmet. Langtidsfraværet er noe høyere, men innenfor akseptable rammer så lenge dette blir jobbet med. Sykehjemmet har et godt samarbeid og jevnlig møter, med Nav og bedriftshelsetjenesten på Møteplassen. De som er sykemeldte deltar også.

Sykehjemmet fikk ny enhetsleder i månedsskiftet november-desember.

Økonomi:

Sykehjemmet har et merforbruk på like i overkant av 2 millioner.

Fastlønn viser et mindre-forbruk på ca. 0,6 mill. Dette må sees i sammenheng med faste vikarer. Sykehjemmet har lærlinger, og benytter noe av lærlingeressursene i den faste driften. Dvs. at det ikke leies inn for personale som har permisjon av ulike årsaker, når det er mulig. Det fremkommer et merforbruk på lærlinger på 0,3 mill. Siden sykehjemmet har hatt 6 lærlinger i løpet av året, ser det ut til at denne posten er underbudsjettet. Dette kan være noe av forklaringen på mindreforbruk av fastlønn.

Sykehjemmet har et merforbruk på innleie av vikarer for faste ansatte på ca. 1,5 mill. Samtidig får vi sykkelønsrefusjoner ligger på i overkant av 1 mill.

Når ekstrahjelp og sykevikarpostene er høye så påvirker det merforbruk på kveld/natt og lørdag/søndagstillegg. Overforbruk her er på ca. 0,2 mill.

Det fremkommer merforbruk på overtid og forskjøvet arbeidstid på til sammen ca. 0,2 mill. Det skyldes i stor grad at vi ikke fikk det vi bestilte fra vikarbyrået i sommerferieavviklingen. Det har også vært utfordrende å få dekket vakter i høytidsperioder pga sykefravær. Dette forklarer overforbruket på helge- og høytidstillegg på ca. 0,2 mill.

At sykehjemmet benyttet vikarbyrå under sommerferieavviklingen utløste en kostnad på 0,25 mill.

Økte lønnskostnadene gir merforbruk på til sammen ca. 0,3 mill på pensjonsutgifter.

Overforbruk på utstyr, ca. 0,2 mill skyldes kostnader på nødvendig utstyr til brukere med spesielle behov.

Hovedtall ansvar 3300

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	31 514		Årsverk
Varer og tjenester	3 571	2011	41,73
Andre driftsutgifter	422	2012	44,73
	<u>35 507</u>	2013	44,60
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	5 870	1-8 dager	1,1 %
Refusjoner	1 643	9-16 dager	0,6 %
Andre driftsinntekter	93	17 dager +	5,9 %
	<u>7 606</u>	Sum	7,5 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder May Kristin Ødegård	
	2 009		

ÅPEN TJENESTE

Åpen tjeneste har hatt en stabil tjenesteyting gjennom 2013. Det har ikke vært behov for ekstra ressurser i hjemmesykepleien, og grunnbemanningen har vært tilstrekkelig. Det er endret praksis i forhold til dagsrutiner som har frigjort 1 time og 15 minutter fra bruk på rapport til bruk på pasienter daglig. Elektronisk meldingsutveksling med sykehusene er tatt i bruk. Medisinkardex er lagt inn i Gerica. Fokuset i tjenesten er å endre praksis fra omsorg til mestring. Både hjemmesykepleiere og hjemmehjelpere har fått innføring i hverdagsrehabilitering. Nye søknader kartlegges grundig for å gi brukerne den rette tjenesten. Det oppstod nye behov for nattevakts tjeneste, og fra 1.mai var det ansatt i disse stillingene. De 2-3 første månedene av året ble vikarbyrå benyttet noe for å dekke opp vaktene. Det var mange ledige helgestillinger i hjemmesykepleien. Målet om å ha ansatte i alle stillinger ble nådd desember. I løpet av høsten 2013 ble det påbegynt arbeid med revidering av interne rutiner for Åpen Tjeneste. Disse skal være på plass mars 2014.

Personal:

Hjemler på natt er økt opp for å å dekke økt behov.

Det har vært langtidssykemeldinger både av hjemmesykepleiere og hjemmehjelpere. Det har vært utfordrende å gi brukerne av praktisk bistand tjeneste på grunn av stor fravær blant de ansatte. Det har også vært et høyt fravær blant ansatte på natt. Overtid har vært brukt som et middel for å dekke inn vaktene.

Det ble ansatt vikar for avdelingsleder for Åpen Tjeneste fra 1.februar, som løper ut august 2014.

Økonomi:

Det har lenge vært ønskelig å kunne se hjemmesykepleie og serviceboliger under ett i forhold til regnskap/budsjett, og ansvarsområdene er slått sammen i budsjett 2014. Overtid er blitt brukt som et middel for å dekke inn vakter i ledige helgestillinger og nattevakter. Som tiltak for innsparing er det gjort et arbeid med å ansette i alle helgestillinger for å hindre merforbruk. Det som er brukt til ekstrahjelp er til opplæring av personale innen eLink, Gerica, fagutvikling og sykepleieprosedyrer.

Budsjettet 2013 samsvarte ikke med grunnbemanning i hjemmesykepleien. For budsjett 2014 ble det gjort en nøye gjennomregning på lønn, fastlønn, kvelds/natttillegg og helligdagstillegg. Budsjettet er justert opp på disse postene slik at faktiske kostnader er dekket inn.

Når merforbruket ikke er større, på tross av ekstra utgifter grunnet feilfakturert husleie tidligere år, og lavere leieinntekter enn budsjettet, har det i hovedsak grunnlag i at refusjoner på ressurskrevende brukere regnskapsførers her, mens de var budsjettet i boveiledertjenesten.

Hovedtall ansvar 3200, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 3260, 3270

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	18 872	Årsverk	
Varer og tjenester	1 022	2011	27,51
Andre driftsutgifter	137	2012	27,17
	<u>20 030</u>	2013	28,48
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	2 754	1-8 dager	0,8 %
Refusjoner	2 069	9-16 dager	0,8 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	7,1 %
	<u>4 823</u>	Sum	8,7 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Trude Murberg	
	128		

BOVEILEDERTJENESTEN

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Boveiledertjenesten omfatter 4 boenheter i Smedens Kjerr 50, 4 boenheter og 1 avlastningsenhet på Digerhaug, 1 boenhet i Service, Birke Dagsenter (dagtilbud for 9 brukere), ambuleringe boveileder, en ansatt i 50 % stilling som saksbehandler for kommunale helse- og omsorgstjenester, samt avdelingsleder i 80 %. Vi har hatt en lærling som tok fagbrev, samt en vernepleierstudent i praksis. Boveiledertjenesten produserer vedtak på bolig, avlastning, støttekontakt, ambuleringe boveiledertjeneste og omsorgslønn for de med barn under 18 år.

Boveiledertjenesten har opprettholdt et godt bo- og servicetilbud slik at beboere både i kommunale og egne boliger opplever trivsel, trygghet og god livskvalitet. Brukerne har mulighet til å delta på ulike aktiviteter som de ønsker å delta på. Tjenesten har fokus på å opprettholde/bedre funksjonsevnen og selvstendigjøring av brukerne i størst mulig grad, og fokus på selvbestemmelse og medbestemmelse. Det satses på å gi barn, unge, voksne og eldre med behov for støttekontakt en meningsfull fritid. Foresatte med tyngende omsorg gis et trygt avlastningstilbud slik at de kan ivareta øvrig familie. Avdelingen har fokus på å unngå bruk av makt og tvang, og har gode rutiner for rapportering og overholde lovkrav.

Utfordringen i 2013 har vært å rekruttere og beholde støttekontakter og avlastere. Fortsatt venter 4 brukere på støttekontakt. Avdelingen hadde 28 støttekontakter, i tillegg til oppdragstakere i både kommunal avlastning og besøkshjem, samt 6 med omsorgslønn i 2013. Det er en økning på søknader om støttekontakt. Kommunen har startet på et prosjektsamarbeid med Grimstad og Lillesand kommune for å kunne gi et bedre fritidstilbud på tvers av kommunegrensene til unge under 18 år med vedtak på støttekontakt.

Hovedtall ansvar 3700, 3710, 3720, 3730, 3740 3750

Utgifter		Bemannning	
Lønn og sosiale utgifter	13 743		Årsverk
Varer og tjenester	1 494	2011	17,04
Andre driftsutgifter	412	2012	16,79
	15 649	2013	16,39
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	105	1-8 dager	1,6 %
Refusjoner	2 354	9-16 dager	0,7 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	11,8 %
	2 459	Sum	14,2 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Anette Jamvold	
	336		

Personal:

Avdelingsleder har hatt delvis permisjon så avdelingslederjobben har vært delt på 2 personer fra 15.04-31.12.2013.

Det er høyt sykefravær i Boveiledertjenesten, og det har gitt utfordringer på vikarsiden. Særlig på en avdeling har bemanningen vært ustabil, noe som ikke er positivt for brukerne. Avdelingen har fått bistand fra NAV arbeidslivssenter for å ha fokus på arbeidsmiljø, samarbeid og nærvær. Årsak til langtidssykefravær er ikke jobbrelatert.

Økonomi:

Avvik på lønnskostnader skyldes noe underbudsjettering og noe merforbruk på overtid. Det er i samarbeid med økonomiavdeling foretatt nye beregninger av faste lønnskostnader, slik at dette skal stemme i budsjett 2014.

Overforbruket gjelder lørdags og søndagstillegg, kveldstillegg, helligdagstillegg, overtidslønn, lønn avlastning, KLP, og ulykkesforsikring. Hovedårsaken til overforbruket skyldes en ustabil personalgruppe. Det har dette året vært mye sykdom på en avdeling, og det lønnes da tillegg både til vikar og den faste ansatte. Overforbruket på den kommunale avlastningen gjelder uforutsett behov kommunen har ansvar for å imøtekomme.

Tiltak: I en vakant helg på Digerhaug leies det kun inn ekstra dersom det er behov for det. Avdelingen må bli bedre til å prioritere hvorvidt det trengs innleie på kortvakter i ukedagene dersom brukerne skal ut med støttekontakt. Det er vanskelig med fleksibilitet da personalgruppen er ustabil.

I budsjettet er inntekter gjeldende ressurskrevende bruker budsjettet på boveiledertjenesten, mens de er regnskapsført i hjemmetjenesten. Dette er i hovedårsaken til at det fremkommer et merforbruk. Resten henger sammen med økte lønnsutgifter knyttet til fravær.

HELSE OG REHABILITERING

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Avdeling for helse og rehabilitering er sammensatt av avdeling for psykisk helse, rehabiliteringsavdelingen, aktivitetssenteret for eldre og 10 % psykomotorisk fysioterapeut. Overordnet mål for avdelingen er å sette mennesker i stand til å mestre eget liv gjennom rehabilitering og forebygging. Hver underavdeling lager egne halvårsplaner og utenom få unntak er målene i disse planene oppnådd. I psykisk helse er kurs i belastningsmestring nedprioritert og vedgruppen har gått ut på grunn av manglende tilholdssted.

I 2013 har avdeling for psykisk helse hatt 188 mennesker som har mottatt ulike tilbud, ca. 100 personer er til en hver tid aktive brukere av tjenesten. Dette er tall som er forholdsvis stabile de to siste årene. Alle med rett til tjeneste har fått tilbud om dette innenfor gitt frist.

I rehabiliteringsavdelingen har totalt 313 mennesker mottatt tilbud, herunder ligger også hjelpemidler.

Rehabiliteringsavdelingen har mange ulike gruppetilbud og har i 2013 jobbet mye med hverdagsrehabilitering i samarbeid med hjemmesykepleien.

På aktivitetssenteret for eldre har det i løpet av 2013 deltatt mellom 70 og 80 mennesker. I tillegg

har 2 mennesker fått tilbud på Bestestua (dagtilbud for demente).

Personal:

I rehabiliteringsavdelingen har det kommet to nye ansatte (herav en vikar) i allerede eksisterende stillinger. Arbeidsmiljøgruppe er godt etablert og har fungert gjennom hele året. Arbeidsmiljøgruppa har hatt møter hver 4. til 6. uke og har hatt ansvar for å styre felles personalmøter i avdelingen samt å arrangere felles temamøter. Personalet tilbakemelder trivsel, handlingsrom og faglige utfordringer. Personal knyttet til dagtilbudet for demente er alene på vakt. Dette er sårbart, og det jobbes med alternative løsninger.

Økonomi:

Området har et mindreforbruk på i overkant av 1 mill. Hovedårsaken til dette er at det ikke har vært leid inn vikarer ved sykdom/fravær, og at stillinger i perioder har stått vakante. Dette har igjen ført til lavere utgifter til tiltak/aktiviteter i avdelingene. Det fremkommer også mindreforbruk på opplæring, videre og etterutdanning, og det har ikke vært behov for kjøp av tjenester fra andre i den størrelsesorden budsjettet hadde ramme for. Mye av dette er justert i budsjett 2014.

Hovedtall ansvar 3800, 3840, 3860

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	4 589		Årsverk
Varer og tjenester	1 394	2011	9,68
Andre driftsutgifter	320	2012	9,08
	<u>6 303</u>	2013	8,40
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	111	1-8 dager	0,8 %
Refusjoner	645	9-16 dager	0,3 %
Andre driftsinntekter	2	17 dager +	17,3 %
	<u>758</u>	Sum	18,5 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Aslaug S. Knudsen	
	-1020		

NAV

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

NAV har både kommunale og statlige oppgaver å utføre. Disse oppgavene er ofte vevd tett inn i hverandre. Her kommenteres kun de kommunale oppgavene.

NAV skal gi brukerne i kommunen et godt og samordnet tjenestetilbud. NAV skal videre sørge for arbeid og aktivitet til alle kommunens brukere som trenger dette. NAV skal også forvalte kommunale, lovpålagte oppgaver i et samfunn som er svært påvirkelig overfor arbeidsmarked og konjunkturutvikling.

NAV har oppnådd de mål som var satt for 2013 og har utført de oppgaver som var forventet. 59 brukere har mottatt økonomisk sosialhjelp. Det er behandlet 196 enkeltsaker, dette er omtrent samme antall som i 2012. 74 % av disse sakene var ferdigbehandlet i løpet av 10 dager. I tillegg kommer 40-50 saker innen økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning og et ikke ubetydelig antall saker om bolig for vanskeligstilte. På de sistnevnte områdene er økningen i antall saker betydelig.

Det må bemerkes at mange av brukerne er unge, dette gjelder både brukerne som får sosiale ytelser og brukere som trenger gjeldsrådgivning, og bolig hjelp. NAV har et tett samarbeid med Oppfølgingstjenesten i videregående skole for å skaffe ungdommene utdanning og læreplasser. NAV deltar også i kjernegrupper sammen med SLT og politiet.

Rusmisbruket blant unge i Birkenes er økende og oppfølgingen av disse brukerne har krevd store ressurser i 2013. Pr. 31.12.13 er ikke ansvaret for oppfølging av rusmisbrukerne i kommunen avklart.

NAV gjennomførte våren 2013 en stor brukerundersøkelse. Antall respondenter i Birkenes

var stort. Resultat: Brukertilfredsheten var meget god.

Høsten 2013 gjennomførte Fylkesmannen i Aust-Agder tilsyn med NAVs bruk av kvalifiseringsstønad. Resultatet her: Ingen avvik og ingen merknader.

Personal:

NAV er organisert etter spesialistmodellen. Antall faste stillingshjemler er nå 4,25 inkludert andel av lederressurs.

Det har vært stor turn over i NAV i løpet av 2013, dette skyldes at flere fagpersoner har vært ute av kontoret i lengre perioder pga fødselspermisjon og langtidssykefravær. Det har vært vanskelig å skaffe fagpersoner til vikarjobbene.

Økonomi:

NAV har holdt seg innen tildelt budsjett i 2013.

Årsaken til mindre forbruket er å finne på 3 ulike poster, nemlig stønad til sosialhjelp (mindre forbruk kr 0,5mill.), stønad etter kvalifiseringsprogrammet (mindre forbruk kr 0,5 mill.) og stønad til kjøp av tjenester fra andre/betaling for kjøp av kommunale plasser på BiVa AS (mindre forbruk kr 0,2 mill.).

Det er grunnlag for å bemerke følgende: Mindre forbruket til sosialhjelp og kvalifiseringsstønad i 2013 er helt ekstraordinært og skyldes langt på vei ekstraordinære statlige stønadsmidler til disposisjon dette året. Mindre forbruket til kjøp av kommunale plasser på BiVa AS er også midlertidig lavt, fra 2014 øket antall brukere her igjen betydelig.

Hovedtall ansvar 5500, 5510, 5520, 5540

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	3 078		Årsverk
Varer og tjenester	973	2011	3,75
Andre driftsutgifter	734	2012	4,25
	<u>4 785</u>	2013	4,25
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	0,3 %
Refusjoner	500	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter	45	17 dager +	18,8 %
	<u>545</u>	Sum	19,2%
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Erling Aasen	
	-1 329		

KJØKKEN, KANTINEDRIFT OG VASKERI

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Kjøkkenet produserer mat for sykehjemmet, i tillegg til middagsombringning og drift av kantine.

2013 var preget av noe lavere salg på middagsombringning enn de siste årene, mens beboere sykehjem og salg kantine forholdt seg normalt.

I 2013 ble det også planlagt gjennomført en oppgradering av kantina, med mål om økt aktivitet generelt, og servering i kantina for beboere i serviceleilighetene og omliggende trygdeleiligheter.

Dette er ikke gjennomført, da investeringsposten ble tatt ut av økonomiplan, jfr. budsjettvedtak desember 2013.. Det er pr. i dag ingen nye planer for oppgradering av hele eller deler av kantina.

Personal:

Kjøkken og vaskeri har et stabilt personale.

Vaskeriet har hatt en naturlig avgang i 0,2 årsverk som er erstattet.

På kjøkken har en lærling tatt fagbrev og er ferdig, mens en ny har begynt.

Personalet er veldig stabilt, med et svært lavt sykefravær, kun 0,5 % korttidsfravær.

Flere oppgaver er blitt tillagt kjøkkenets avdelingsleder, blant annet merkantil saksbehandling for helse & Rehab etc., samt at avdelingsleder også har blitt systemansvarlig for turnusprogrammet Notus.

Kjøkkenet har også en HTV i Delta.

Økonomi

Kjøkken vaskeri og kantine holdt seg innenfor rammen av budsjett 2013

Hovedtall ansvar 3610, 3616, 3617

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	2 399	Årsverk	
Varer og tjenester	1 785	2011	4,08
Andre driftsutgifter	256	2012	4,05
	<u>4 440</u>	2013	3,75
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	548	1-8 dager	0,5 %
Refusjoner	2 077	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter		17 dager +	%
	<u>2 625</u>	Sum	0,5 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Kenneth Johansen	
	3		

KOMMUNALE FELLESOMRÅDER

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Kommunale fellesområder ønsker å fremstå som moderne og tilgjengelig for innbyggerne gjennom kanaler som hjemmesiden, telefon, e-post og servicetorvet.

Kommunale fellesområder skal også være en støttefunksjon for folkevalgte, og ikke minst internt overfor de operative tjenesteområdene og avdelingene. Dette gjelder både i forhold til drift og videreutvikling.

I februar 2013 ble tjenesteområdet service og kultur avvirket. Kultur ble overført til tjenesteområde teknisk, mens service, bestående av servicetorvet/arkiv og IT, ble overført til kommunale fellesområder. Følgende områder inngår:

- Stab - fellestiltak
- Servicetorv og arkiv
- IT
- Personal
- Økonomikontoret

Stab/fellestiltak (rådmann, personalsjef, økonomisjef og controller), har gjennom 2013 hatt fokus på koordinering av alle de utviklingsprosjektene som pågår i kommunen, parallelt med oppfølging av løpende drift. I første halvår 2013 ble det brukt mye tid og ressurser på å analysere tjenesteområdene. Dette for å ha et best mulig grunnlag for utarbeidelse av økonomiplanen for 2014-2017. I desember ble det vedtatt innføring av utvidet eiendomsskatt, og arbeidet med å planlegge takseringsarbeidet startet umiddelbart. Etablering av Struktur1, selskap som skal levere lønn- og regnskapstjenester til Lillesand og Birkenes kommune ble formelt vedtatt høsten 2013. Selskapet går i drift 1. halvår 2014.

I 2013 introduserte kommunen lean som arbeidsmetodikk; kort fortalt en metode for å kunne jobbe smartere i organisasjonen. 2 ansatte er sertifisert som leanveiledere. Servicetorvet, psykisk helse, helsestasjonen og skolene er piloter.

Høsten 2013 ble servicetorvet bygget om for å fremstå mer moderne, og ikke minst legge bedre til rette for å ta imot og besvare henvendelser fra innbyggerne i de kanalene vi tilbyr. Det er lagt

flere nye tjenester på hjemmesiden; bla. byggesøknader. Servicetorvet/arkiv hadde en sentral rolle i gjennomføring av stortingsvalget og TV-aksjonen. Innen arkiv er det, foruten løpende drift, påbegynt flere prosjekter som bla. dokumenthåndtering, digitalisering av gammelt byggesaksarkiv og ny arkivplan.

IT har levert høy grad av stabil drift gjennom 2013. Parallelt har det vært aktivitet på flere store prosjekter i henhold til IT-strategien. I 2013 ble det vedtatt og opprette KR-IKT som et § 27 selskap. Selskapet skal ha ansvar for drift og utvikling av IKT i kommunene Kristiansand, Songdalen, Iveland, Lillesand og Birkenes. Selskapet går i drift i løpet av 1. halvår 2014.

Personal har i 2013 gjennomført medarbeiderundersøkelse blant alle ansatte. Resultatet viser at Birkenes kommune ligger litt under gjennomsnittet blant de ca. 100 kommunene i Norge som utførte tilsvarende undersøkelse. Birkenes oppnådde omtrent samme resultat i 2011. Personal har ansvaret for innføring av et helhetlig kvalitets/internkontrollsystem. Prosjektet startet opp i 2013, og videreføres i 2014.

Økonomikontoret (regnskap og lønn) har i 2013 lagt til rette for e-faktura til bedriftskunder og privatpersoner. Kommunen oppfordrer flest mulig til å ta i bruk den nye løsningen. Ellers har økonomikontoret vært sterkt involvert i prosjektet; felles enhet for regnskap og lønn med Lillesand kommune. Feilfakturerings av husleie gjennom flere år ble oppdaget i 1. halvår. Høsten 2013 har økonomikontoret vært sentrale i å få rettet feilen som berørte ca. 100 leietakere.

Personal:

Det er rekruttert ny controller, men for øvrig har bemanningen vært stabil innen kommunale fellesområder. Nærværet er høyt; 98,1 %. Dette er svært positivt, spesielt i lys av at det har vært et år med svært høyt aktivitetsnivå innen alle avdelingene.

Økonomi:

Kommunale fellesområder har holdt seg innenfor budsjettet ramme.

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	15 431		Årsverk
Varer og tjenester	5 859	2011	16,33
Andre driftsutgifter	1 454	2012	17,62
	<u>22 744</u>	2013	17,90
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	152	1-8 dager	0,5 %
Refusjoner	1 602	9-16 dager	1,4 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	0,0 %
	<u>1 752</u>	Sum	1,9 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Økonomisjef Tom Olstad	
	-138		

STAB - FELLESTILTAK

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Dette området består av rådmannen og hennes stab; dvs. personalsjef, økonomisjef og controller.

Det har i 2013 vært et høyt aktivitetsnivå i hele kommunen. Det er krevende for en liten stab å følge opp og kontrollere løpende drift, parallelt med direkte ansvar eller deltakelse i planlegging og gjennomføring av flere utviklingsprosjekter.

I første halvår 2013 ble det, som planlagt, gjennomført analyser innen alle tjenesteområdene med spesiell vekt på skole, barnehage, sykehjemmet, kommunale veier. Utvidet eiendomsskatt ble også utredet.

Analysene ble presentert og diskutert med utvidet formannskap i flere sær møter første halvår 2013.

Videre ble det utarbeidet en egen rapport som tok for seg skolestrukturen i Birkenes kommune. Resultatene forelå høsten 2013, men politisk var det ikke flertall for å endre noe i forhold til dagens struktur.

Det er også gjort et godt arbeid i forhold til planlegging og utvikling av interkontroll/ kvalitetssystem.

Arbeidet med å utvikle en organisasjonsstrategi – «sammen kan vi mer», har også vært en prioritert oppgave.

Det har også vært jobbet med videreutvikling av prosessene knyttet til drifts- og økonomirapportering. Det er bla. utarbeidet maler

og rutiner for bedre å kunne følge opp investeringsprosjektene. Erfaringer gjennom 2013 viser at dette må det jobbes videre med i 2014.

Personal:

For å ha kapasitet til å gjennomføre de analyser som er nevnt, har vi hatt et engasjement gjennom store deler av 2013. Vedkommende har også dekket opp deler av et sykefravær i 1. kvartal.

Tidligere controller sluttet og gikk av på AFP 1. november. Fra samme dato er ny controller rekruttert.

Utover dette har bemanningen vært stabil gjennom året.

Økonomi:

Området har et negativt avvik sammenlignet med budsjett på 7,6%.

Årsaken er sammensatt. Størst negativt avvik med kr 2,7 mill. på premieavvik knyttet til pensjon for hele kommunen. Dette er ikke mulig å gjøre noe med som følge av de pensjonsavtaler som er gjeldene for kommunalt ansatte. Et nøkternt lønnsoppgjør bidro positivt i forhold til «potten» som var budsjettert.

Stab har som nevnt hatt et engasjement som ikke var budsjettert, men dekkes opp av positivt avvik knyttet til kjøp av eksterne konsulent tjenester som også dekker deler av premieavviket, slik at netto merforbruk totalt set blir 0,5 mill.

Hovedtall ansvar 4520, 6100, 6200

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	5 479		Årsverk
Varer og tjenester	1 667	2011	2,95
Andre driftsutgifter	616	2012	2,95
	<u>7 762</u>	2013	4,00
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	0,3 %
Refusjoner	306	9-16 dager	0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	3,6 %
	<u>306</u>	Sum	3,9 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	530	Økonomisjef Tom Olstad	

SERVICETORV & ARKIV

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Målsetting 2013 - 2016

- Elektronisk videreutvikling ift fullelektronisk arkiv og elektronisk søknads- og publikumsbehandling.
- Gjennomføre brukerundersøkelser på utvalgte områder ift utvalgte service- og støttefunksjoner. Internt og eksternt
- Digitalisering av bygningsarkiv fra 1966 – 2005.
- Analysering av oppgaveløsningen i Servicetorget

Måloppnåelse

- Automatisere arbeidsprosesser; ift innbyggerne og nettløsninger og ift interne støttetjenester. Arbeidet startet i 2012 og videreføres i økonomiplan perioden. Utfordring er at det ikke er avsatt prosjektmidler, men tilpasses ordinær drift.
- Dokumenthåndtering – arkiv – saksbehandling. Arbeid med innføring av nytt brukergrensesnitt for sak/arkivsystem påbegynt høsten 2013. Innføres i organisasjonen våren 2014.
- Elektronisk søknads- og publikumsbehandling videreutviklet med flere skjemaer ift tjenesteområdene, bl a byggsøk, elektronisk byggesøknader. Kontinuerlig arbeid fortsetter i planperioden
- Digitalisering av bygningsarkiv fra 1966 – 2005.
- Arbeidet er igangsatt. Arkivleder og avd.leder bygg og anlegg er ansvarlig for prosjektet. Arkivleder driver prosjektet. Utfordringen er at det ikke er satt av prosjektmidler. Det engasjeres personell via NAV – arbeidssøkende i påvente av ordinær jobb. Uforutsigbart og arbeidskrevende for arkivleder.
- Arkivplanarbeidet pågår kontinuerlig

- LEAN, som er en arbeidsmetodikk for å jobbe smartere, hadde oppstart i servicetorget i november 2013. Dette videreføres i 2014.

Ikke gjennomført

Gjennomføre brukerundersøkelser på utvalgte områder ift utvalgte service- og støttefunksjoner.

Videreføres til 2014-2017

- Gjennomføre brukerundersøkelser på utvalgte områder ift utvalgte service- og støttefunksjoner. Internt og eksternt
- Rullering arkivplan.
- Videreutvikling av elektronisk søknads- og publikumsbehandling
- Innføring av nytt brukergrensesnitt sak/arkiv
- Rullering Arkivplan – kontinuerlig oppgave
- LEAN

August, september og oktober var ekstra travle for avdelingen, som i tillegg til ordinær drift, var ansvarlig for gjennomføringen av bl a Stortingsvalget og TV-aksjonen.

Lokalene ble bygd om i sept/okt for å tilpasses nye oppgaver, bl a startlån. I den perioden var Servicetorget stasjonert i hallen i 1.etg.

Personal:

Bemanningen har vært svært stabil i 2013. Lavt sykefravær. En medarbeider har gått av med pensjon.

Økonomi:

erstatning. Positivt avvik i forhold til budsjett skyldes primært lavere personalkostnader pga Det har vært stram økonomistyring i 2013. Som pensjonsinnskudd og refusjoner fra NAV for ansatte som er på engasjement.

Hovedtall ansvar 4000, 4300, 4301, 4303, 4304, 4310, 4312, 4313, 4317, 4320

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	4 596		Årsverk
Varer og tjenester	1 197	2011	6,08
Andre driftsutgifter	327	2012	7,08
	<u>6 120</u>	2013	5,95
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	178	1-8 dager	0 %
Refusjoner	482	9-16 dager	0 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	0 %
	<u>660</u>	Sum	0 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Kari K. Birkeland	
	-445		

IT

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

IT har også i år styrt etter to signaler; drifting av eksisterende anlegg (IT-drift) og iverksetting av tiltaksplanen som bunner i IT-strategien (IT-utvikling). Driften har blitt ivarettatt med samme kapasitet som i 2012, og gir en trygg hverdag for ansatte som er brukere av løsningene som IT drifter.

Store prosjekter i 2013 har vært:

- Nettbrett i skolen
 - Kommet i gang, men grunnet helt nye løsninger tar dette tid å få på plass. Fortsetter i 2014.
- Innføring av fullelektroniske byggsøknader
 - Denne er på plass, og første søker var der i løpet av første dagen etter lansering
- Elektronisk dataundervisning
 - I gang i desember, brukes mye i dag og blir mer og mer aktuelt
- Fiber frem til Herefoss og Engesland
 - Fremme først på nyåret – seks måneder forsinket. Medfører betydelig bedre datatilstander i for de to bygdeskolene
- Opprettelse av KR-IKT vedtatt

- Selskap opprettet for drift- og utvikling av IKT for kommunene Kristiansand, Iveland, Lillesand og Birkenes. Selskapet lokaliseres i Kristiansand og går i drift våren 2014
- Andre prosjekter
 - Helsestasjonssystem
 - Ny versjon og brukergrensesnitt av sak/arkivsystemet
 - Sosiale medier
 - FDV-system (Forvaltning, drifts- og vedlikeholdssystem for bygningsmassen til kommunen)
 - Kvalitetssikringssystem
 - Digitalisering av byggsakarkivet
 - Skole/hjem-kommunikasjon (ikke ferdigstilt)

Personal:

Ingen endringer

Økonomi:

Avdelingen har et positivt avvik. Dette skyldes primært pensjonsinnskudd, leie av teletjenester og innkjøp av EDB-utstyr som er lavere enn budsjettet.

Hovedtall ansvar 4314

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	1 938		Årsverk
Varer og tjenester	1 862	2011	3
Andre driftsutgifter	451	2012	3
	<u>4 251</u>	2013	3
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	16	1-8 dager	1,7 %
Refusjoner	613	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter		17 dager +	%
	<u>629</u>	Sum	1,7 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Steinar Nørstebø	
	-211		

ØKONOMIKONTORET

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Økonomikontoret har ansvar for føring av kommunens regnskap, lønnsutbetalinger, behandling av alle inngående faktura og fakturering av varer og tjenester. Økonomikontoret har også ansvar for føring av regnskap og for lønnsutbetalingene til Birkenes kirkelige fellesråd.

Nytt i 2013 at vi kan tilby elektronisk faktura til bedriftskunder og private kunder. Spesielt den delen som gjelder elektronisk faktura til privatkunder har vært et tidkrevende prosjekt med mange involverte parter. Privatkunder får nå informasjon via sin nettbank om at Birkenes kommune kan tilby elektronisk faktura. Vi håper at mange tar imot tilbudet, det vil redusere utgifter til papir og porto.

Det største prosjektet for økonomikontoret har i 2013 vært samarbeidet med Lillesand kommune om en felles enhet for regnskap og lønn. Samarbeidet ble høsten 2013 vedtatt i begge kommuner, og oppstartdato er satt til 01.04.14. Samarbeidet er hjemlet i kommuneloven § 27.

Personal:

Det var i 2012 noen endringer i personell. Dette har også hatt innvirkning i 2013, bl.a. med hensyn til behov for opplæring. Det har for øvrig vært et

stabilt personell med lavt sykefravær. Personellmessig ble 20% hjemmel som saksbehandler for startlån overført fra økonomikontoret til servicetorget høsten 2013. Endringen får først budsjett- og regnskapsmessig konsekvens fra 2014.

Det er stort trykk både på lønn og regnskap, spesielt i periodene med budsjettering og årsavslutning, men også på grunn av stadig økende krav til rapportering.

Økonomi:

Avdelingen har holdt seg innenfor tildelt ramme for 2013. Lønnsutgiftene samlet sett er brukt som budsjettert, men refusjon til Lillesand for 50% stilling i nov. og des. er ikke belastet i 2013. Pensjonsutgiftene er også ca 50.000 mindre enn budsjettert.

Det er brukt mindre til konsulenttjenester og kurs enn budsjettert. Det var budsjettert med utgifter til innkjøp av hev/senk pult og ny kontorstol. Møblene er ikke kjøpt pga pågående prosjekt lønn/regnskap.

Inntektene er ca 115.000 mer enn budsjettert, 28.000 i utpantingsgebyr, og ca 70.000 mer i intern fordeling, samt 14.000 i sykelønnsrefusjon.

Hovedtall ansvar 6500

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	2 196		Årsverk
Varer og tjenester	601	2011	3,45
Andre driftsutgifter	3	2012	3,45
	<u>2 800</u>	2013	3,65
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter	43	1-8 dager	0,5 %
Refusjoner	139	9-16 dager	0,2 %
Andre driftsinntekter		17 dager +	1,6 %
	<u>182</u>	Sum	2,3 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Inger Tveite	
	-243		

PERSONAL

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Innføring av et helhetlig kvalitetssystem/internkontrollsystem har vært prioritert. Deler av en prosjektstilling har vært knyttet opp til gjennomføringen og har i året arbeidet med system for kvalitetsarbeidet hos utvalgte pilotavdelinger. Forsinket tilgang til det elektroniske verktøyet har ført til forsinkelse i gjennomføringen av prosjektet, en testversjon av verktøyet ble først tilgjengelig i 2014.

Det har vært et noe forsiktig, men jevnt arbeid med standardisering, digitalisering og arbeidsflyt for å optimalisere bruken av ressursene.

Medarbeiderundersøkelse er gjennomført for alle ansatte. Undersøkelsen viste en totalskår noe under gjennomsnittet for de litt over hundre kommunene i Norge som gjennomførte samme undersøkelse. Undersøkelse ble også gjennomført i 2011, med ca. samme resultat. Tallene varierer naturlig nok mellom avdelingene og innenfor de

ulike tema som ble undersøkt. Det oppleves ikke som tilfredsstillende å ligge under gjennomsnittet i medarbeidertilfredshet selv om avviket ikke er veldig stort.

Personal:

I tillegg til bemanning i tabellen nedenfor kommer 70 % prosjektstilling særlig tilknyttet kvalitetssystem/internkontroll (fram til 01.09. 2014) Endringene i tabellen skyldes justeringer i forhold til tillitsvalgte og verneombud.

Økonomi:

Det er et negativt avviket på kr 0,2 mill. Dette er hovedsakelig innenfor personaltiltak (ansvar 6210). Dette forklares primært med at personaltiltak ble opprettet som eget ansvar i 2013 (utskilt fra fellestilltak ansvar 6200). Det har blitt regnskapsført på 6210, mens budsjettbeløp har blitt værende igjen på 6200. Dette er mye av årsaken til nevnte avvik.

Hovedtall ansvar 6210, 6211, 6212, 6230

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter	1220		Årsverk
Varer og tjenester	532	2011	0,90
Andre driftsutgifter	55	2012	1,14
	<u>1 807</u>	2013	1,30
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	1,3 %
Refusjoner	69	9-16 dager	%
Andre driftsinntekter		17 dager +	0,2 %
	<u>69</u>	Sum	1,5 %
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)		Avdelingsleder Marianne G. Flakk	
	205		

KIRKEN OG ANDRE TROSSAMFUNN

Måloppnåelse og utførte oppgaver:

Kommunes rolle i forhold til Kirken og andre trossamfunn er regulert i kirkeloven.

Kirken opererer som en selvstendig organisasjon uavhengig av kommunen.

Som følge av dette har ikke kommunen direkte styring og påvirkning av planlagte tiltak i kirken og gjennomføring av disse.

Personal:

Det er ingen kommunalt ansatte innen dette området.

Økonomi:

Kirkelovens paragraf 15 regulerer kommunens økonomiske ansvar.

Basert på forslag fra kirkelig fellesråd er det Kommunestyret som hvert år gjør vedtak på budsjetttrammer knyttet til drifts- og investeringstilskudd til kirken.

Driftstilskudd til kirken har et merforbruk på kr 0,1 mill. Dette skyldes en feilbudsjettering i 2012 som måtte korrigeres i regnskapet for 2013. For øvrig er overført tilskudd til kirken i henhold til budsjett.

Det er overført tilskudd til andre trossamfunn på totalt kr 0,3 mill. Dette dreier seg om 434 personer.

Kommunen leverer regnskapstjenester til kirken. Tjenesten er fakturert kirken med kr 50.000 for 2013, som budsjettert.

Hovedtall ansvar 8000, 8100

Utgifter		Bemanning	
Lønn og sosiale utgifter		Årsverk	
Varer og tjenester	50	2011	
Andre driftsutgifter	3 837	2012	
	<u>3 887</u>	2013	
Inntekter		Sykefravær	
Salgsinntekter		1-8 dager	%
Refusjoner		9-16 dager	%
Andre driftsinntekter		17 dager +	%
	<u></u>	Sum	%
Merforbruk (+)/mindreforbruk(-)	128		